УКРАІНСЬКІ ПІСНІ.

ВИДАНІ КОШТОМЪ

О. С. БАЛАШОВІ.

САНКТПЕТЕРБУРХЪ.
ВЪ ТИПОГРАФІИ Ф. СТЕЛЛОВСКАГО.
1863 року.

УКРАІНСЬКІ ПІСНІ.

видані коштомъ

О. С. БАЛЛІНОІ.

САНКТПЕТЕРБУРХЪ.
1863 року.

Одобрено цензурою. С. Петербургъ. 28-го Февраля, 1863 года.

Въ типографіи Ѳ. Стелловскаго.

ПЕРЕДНЄ СЛОВО.

Пісні сі записані не въ одинъ часъ и не въ одному кінці Украіни. Найбільша вага іхъ у тимъ, що вони народні. Голоси іхъ записані изо найвірнійшъ, безъ самохітнихъ музикальнихъ красъ и додатківъ.

Маемъ надію, що нашъ зборникъ не лишній буде проміжъ другихъ виданій народніхъ, бо дае вінъ матеріалъ, одъ народа добутий. Не разъ казано попередъ насъ, яку силу й вабу зъ музикального й поэтичнёго боку мають украінські пісні; нічого вже намъ знову докладати про тежъ саме для тихъ, хто ще й досі не ввірився у силу народнёі пісні, особливе украінськоі.

Сподіваемось, що прихильці до украінськоі пісні подякують намъ за сей зборникъ.

Може, колись хто прийметця пильно за украінску музику, то й нашъ зборникъ стане у пригоді.

Одъ ишшихъ пісень тільки сами голоси; слова жъ погублені, бо давненько були записані, а у другихъ зборникахъ не знайшли іхъ.

№ 1.

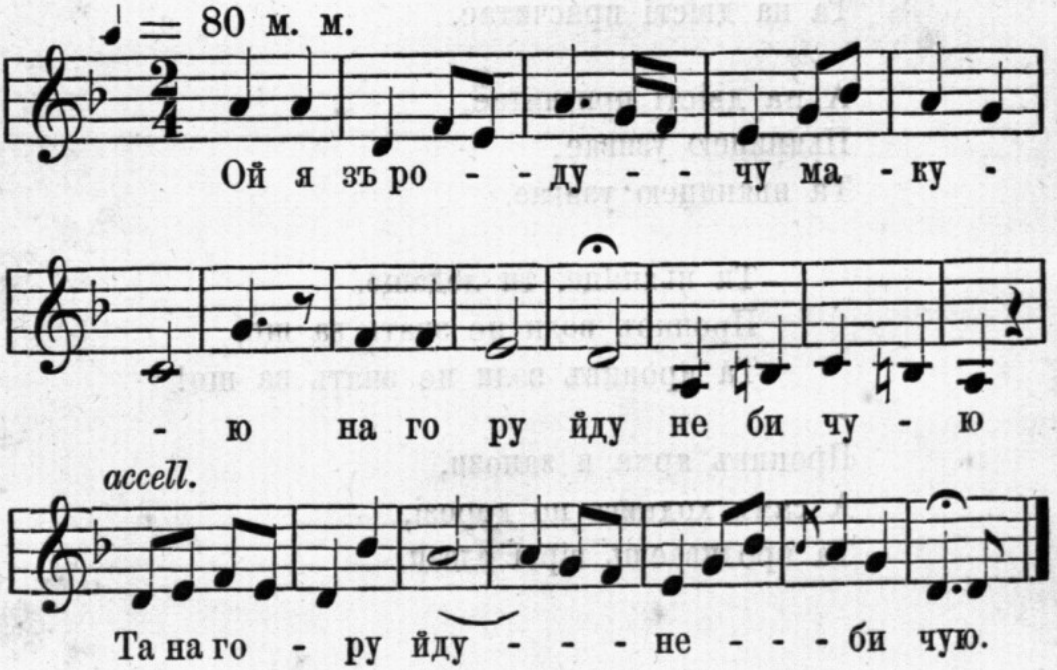

Ой я зроду чумакую,
На гору йду - не бичую,
Та на гору йду - не бичую.

На гору йду - не бичую,
А зъ гори йду - не гальмую,
Та зъ гори йду - не гальмую.

По рівному поганяю,
До шинкарки привертаю,
Та до шинкарки привертаю.

Шинкарочка мене знае,
На сто рублівъ навіряе,
Та на сто рублівъ навіряе.

На сто рублівъ навіряе,
А на двісті присчитае,
Та на двісті присчитае.

А на двісті присчитае,
Пьяницею узивае,
Та пьяницею узивае.

Ти пьянице, ти ледащо,
Пропивъ воли не знать за що,
Та пропивъ воли не знать за що!

Пропивъ ярма и занози,
А самъ ходишъ по дорозі,
Та проливаешь гіркі слези.

№ 2.

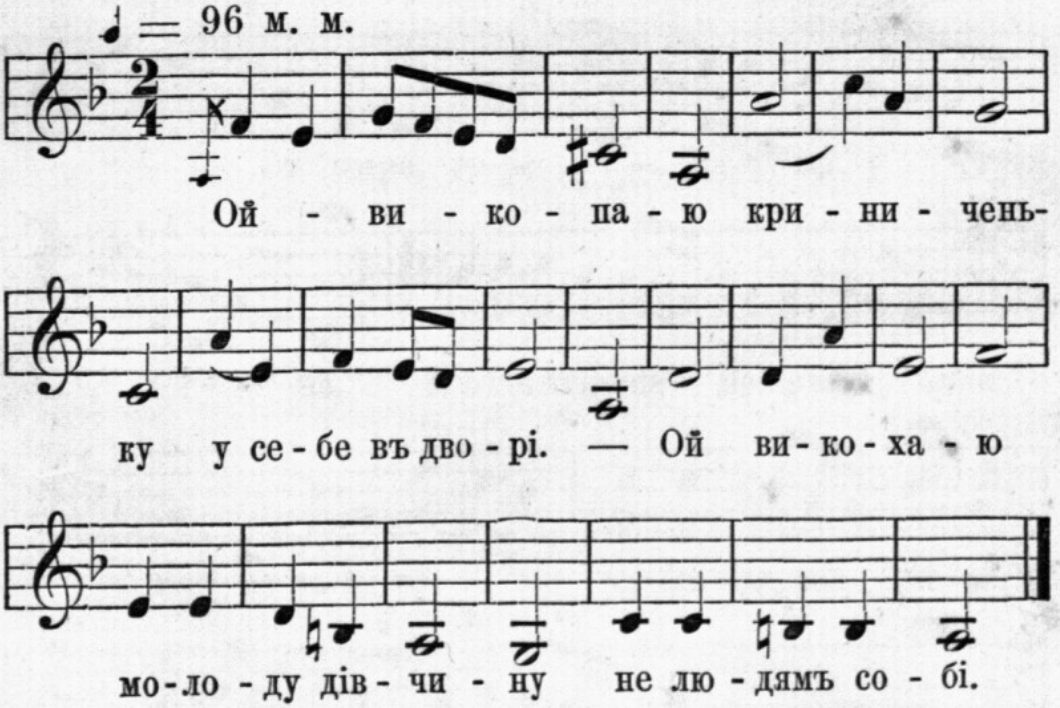

Ой викопаю криниченьку у себе въ дворі,
Ой викохаю молоду дівчину не людямъ собі.
Та вжежъ зъ тиі криниченьки орли воду пьють,
Ой а вжежъ мою молоду дівчину та къ вінцю ведуть.
Одинъ веде за рученьку, другий за рукавъ,
А третій стоіть, серцемъ болить—любивъ, та не взявъ.

*

Не жаль мині подарунківъ, що я дарувавъ,
Ой а жаль мині тиі пишні губки, що я цілувавъ;
Не жаль мині перстенечківъ, що я купувавъ,
Ой а жаль мині тиі білі ручки, що я пожимавъ;
Не жаль мині хустиночки, що я въ неі взявъ,
Ой а жаль мині дівчиночки, що я закохавъ.

№ 3.

♩ = 66 м. м.

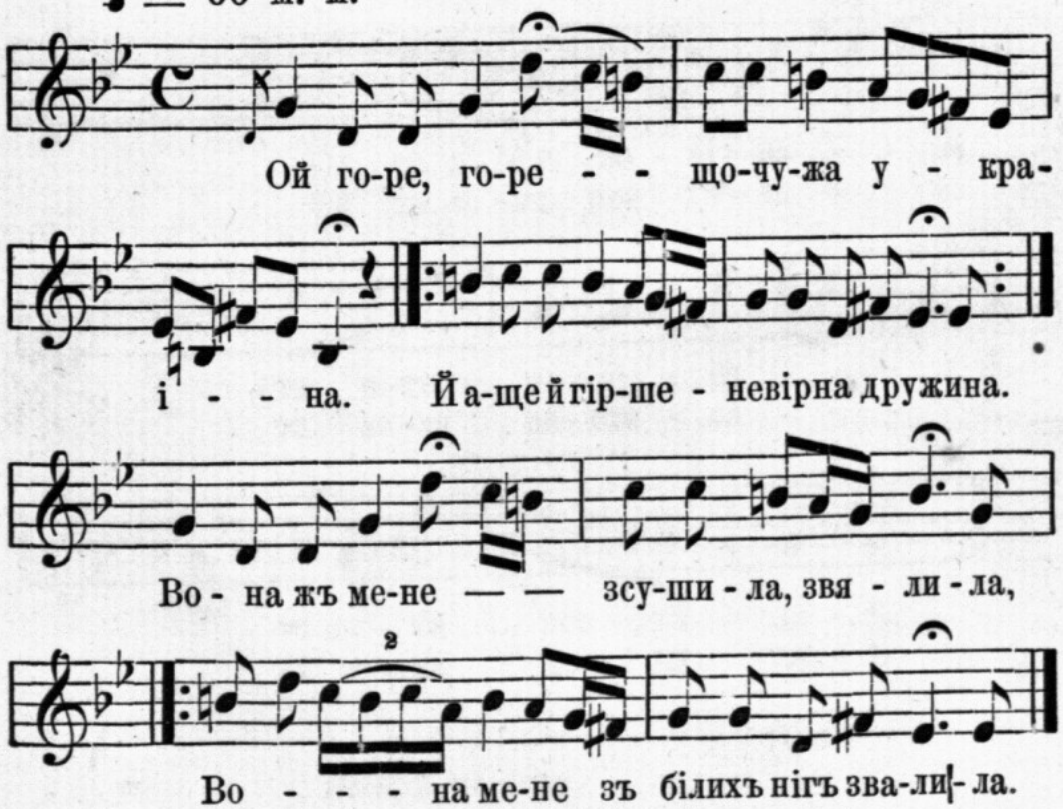

Ой горе, горе, що чужа украіна,
Й а ще й гірше невірна дружина: 2.
Вона жъ мене зсушила, звьялила,
Вона мене зъ білихъ нігъ звалила 2.

Ой сяду я край віконця прясти,
Тай одсуну кватирку одъ ринку, 2.
Тай подивлюся, хто ходе по ринку:
Ажъ мій милий по риночку ходе, 2.
Чужу милу за рученьку воде,
Чужу милу цілуе-милуе
А на мене нагайку готуе.
Готуй, милий, хочъ дві и чотирі —
Я хазяйка найстарша міжъ ними.

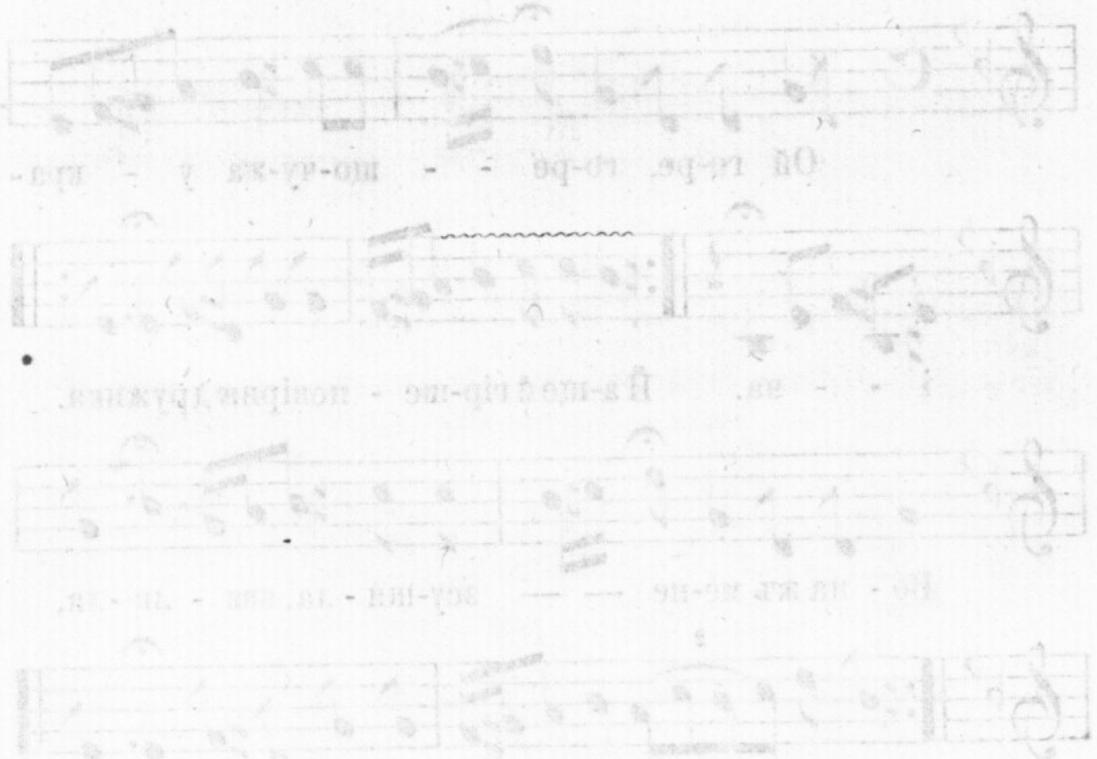

№ 4.

♩ = 72 м. м.

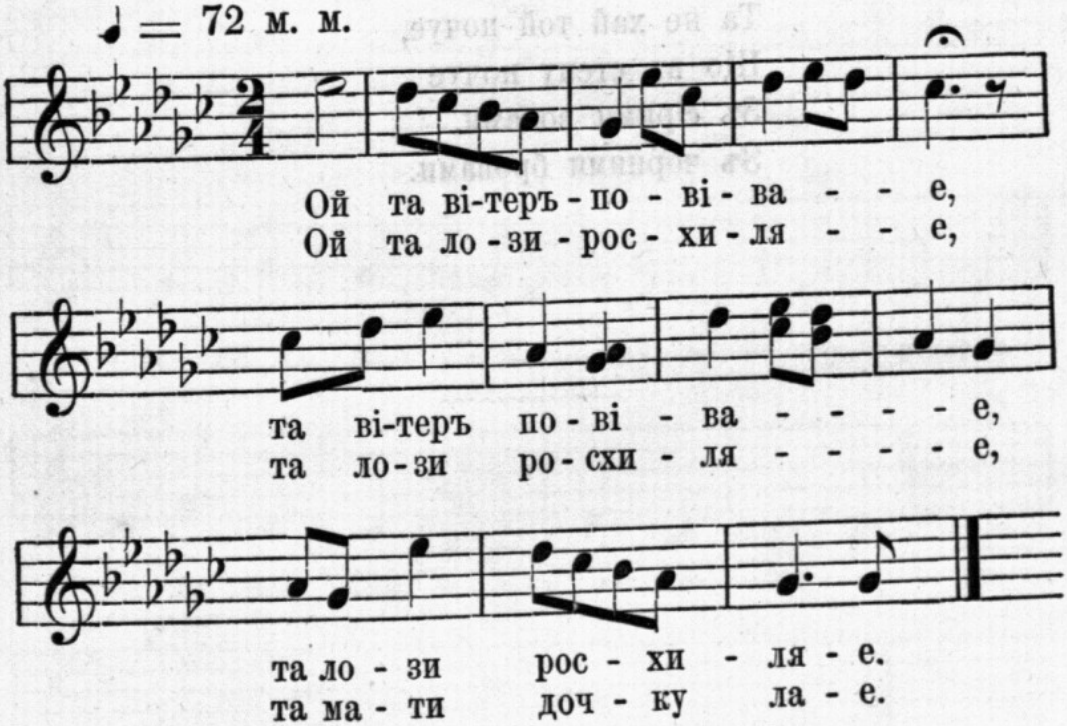

Вітеръ повівае
Лози росхиляе,
Мати дочку лае,
Гулять посилае.
Та гуляй, гуляй, доню
Поки молодая;

Якъ старая будешъ
Гуляти забудешъ.
Гуляла, гуляла,
Мати не зпиняла;
Теперъ зупинила
Чужая Краіна,
Невірна дружина,
Малая дитина
Рученьки звязала,
Гулять заказала
Та не хай той почуе,
Що въ степу ночуе
Зъ сірими волами,
Зъ чорними бровами.

№ 5.

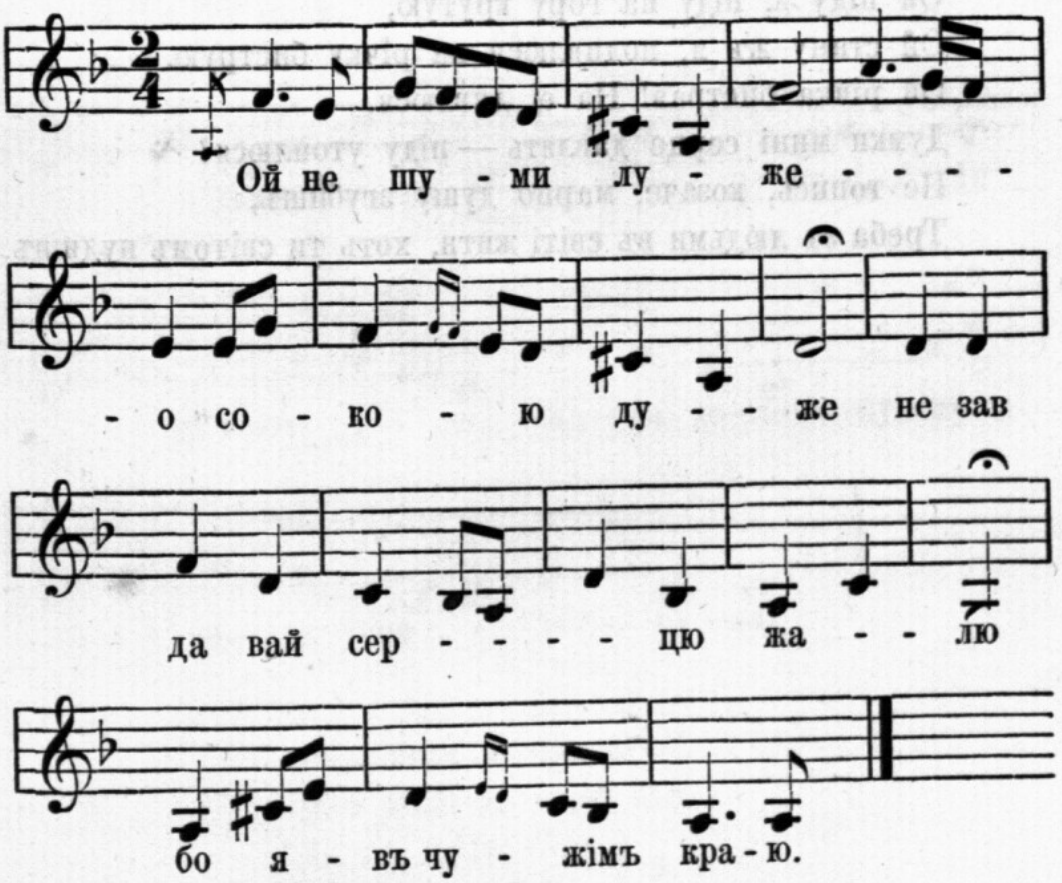

Ой не шуми, луже, осокою дуже,
Не завдавай серцю жалю, бо я въ чужімъ краю!
Ой я въ чужімъ краю марно пропадаю,
Бідна жъ моя головонька, що роду не маю.

Ой я въ чужімъ краю, якъ на пожарині,
Ніхто жъ мене не пригорне при лихій годині.
Ой роблю я, роблю - робота ні за-що,
Люде кажуть и говорють: «сирота ледащо!
«Сирота ледащо не хоче робити,
«Ой оддаймо вражого сина въ москалі служити!»
Сирота втомився, на тинъ похилився —
Люде кажуть и говорють: «вінъ мабуть упився!»
Ой піду я, піду на гору крутую,
Ой стану жъ я, подивлюся на річку биструю.
Ой річка бистрая! На еі дивлюся,
Думки мині серце давлять — піду утоплюся!
Не топись, козаче, марно душу згубишъ,
Треба зъ людьми въ світі жити, хоть ти світомъ нудишъ.

№ 6.

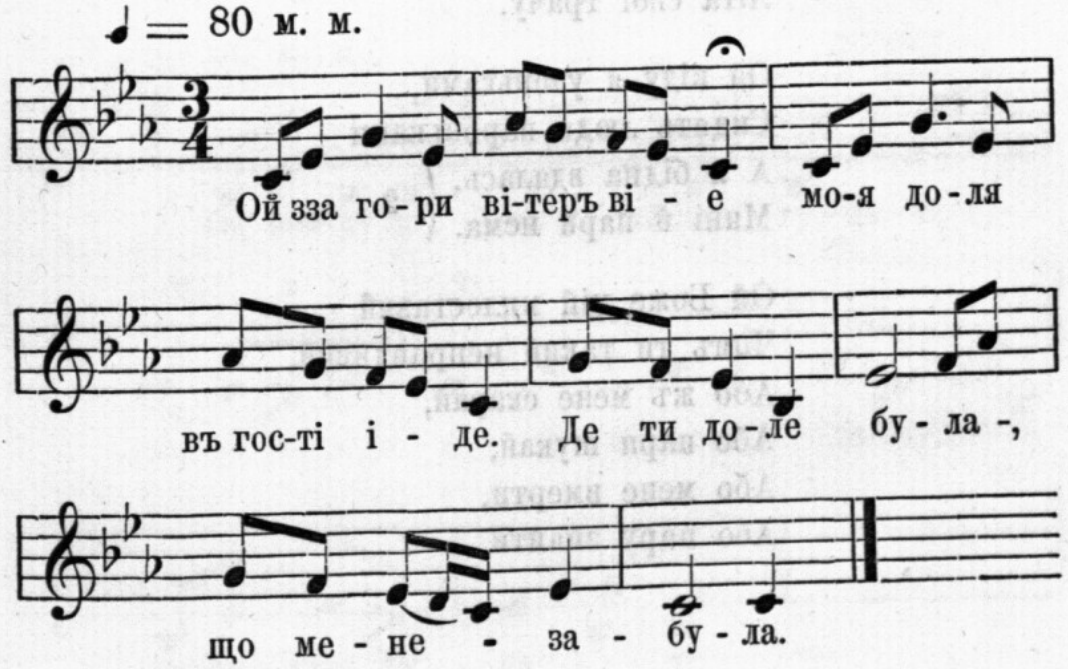

Изза гори вітеръ віе
Моя доля въ гості іде.
Де ти, доле, була
Що мене забула. } 2.

Чи ти въ лісі заблудилась?
Чи ти въ полі опізнилась?
Чи у беседі була,
Медъ - горілку пила } 2.

Ой я въ лісі не блудилась
И у полі не пізнилась —
Була на риночку, } 2.
Пила горілочку

Ой піду жъ я по-підъ двіррю
Та заплачу по безділлю;
Ой плачу жъ я, плачу,
Літа свої трачу.

Ой піду я улоньками,
Сидять люде паронъками
А я бідна вдалась, } 2.
Мині й пари нема.

Ой Боже мій милостивий
Чомъ ти такий неправдивий,
Або жъ мене скарай,
Або пари шукай,
Або мене вмерти,
Або пару знайти.

№ 7.

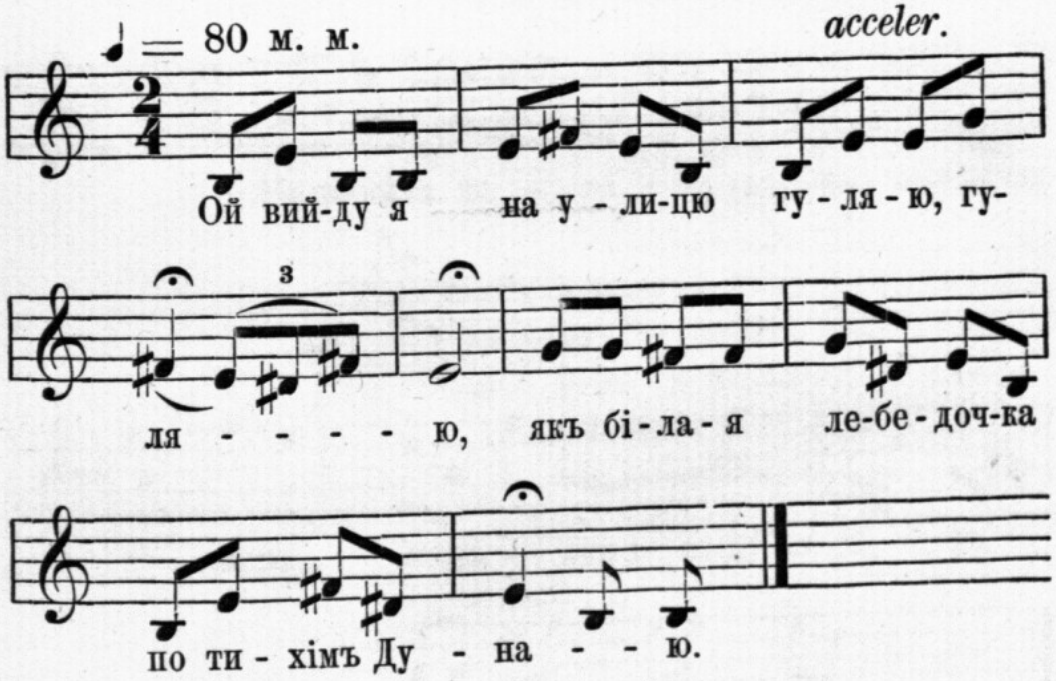

Ой вийду я на улицю,
Гуляю, гуляю,
Якъ білая лебідонька
По тихімъ Дунаю.

Ой дай мині два перстинки,
А третю каблучку;
Коли не хочъ любить мене,
Люби мою сучку:

Въ мене сучка загривая,
Краще твого хорта —
Есть у мене женишенько,
Та не тебе чорта.

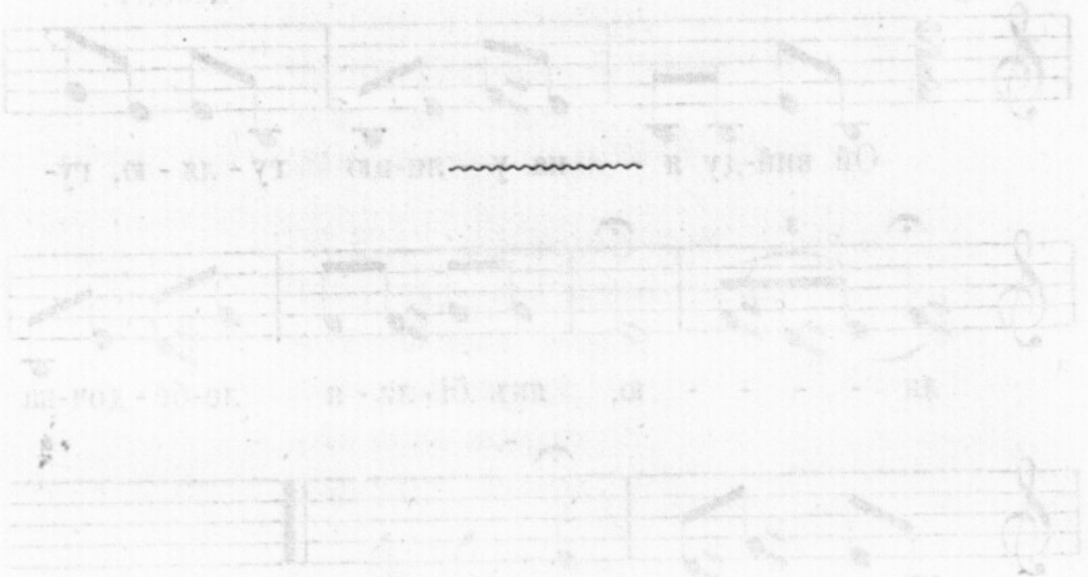

№ 8.

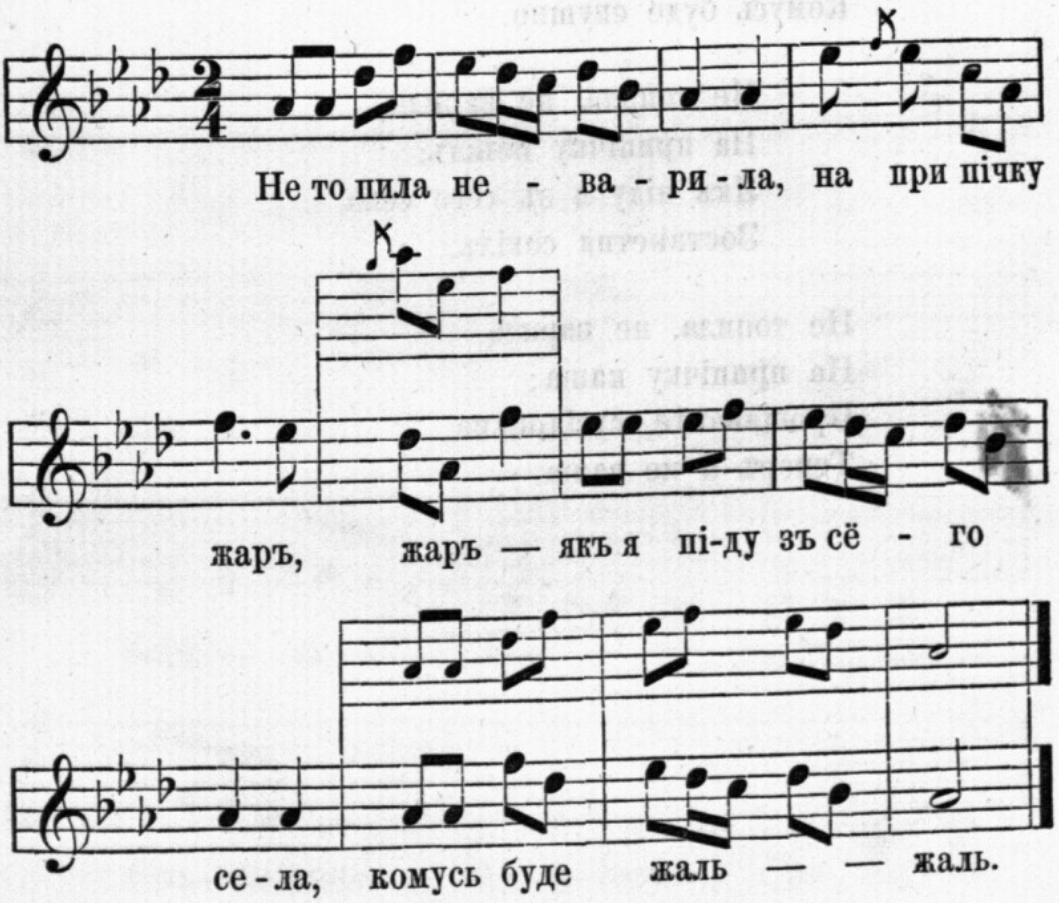

Не топила, не варила,
На припічку жаръ, жаръ;
Якъ піду я зъ сёго села
Комусь буде жаль, жаль.

Не топила, не варила
У світлонці димно;
Якъ піду я зъ сёго села
Кому сь буде дивно.

Не топила, не варила
У світлонці душно;
Якъ піду я зъ сёго села
Комусь буде скушно.

Не топила, не варила,
На припічку попілъ;
Якъ піду я зъ сёго села,
Зостанетця сокілъ.

Не топила, не варила,
На припічку каша;
Прощавайте, сусідоньки,
Теперъ я не ваша.

№ 9.

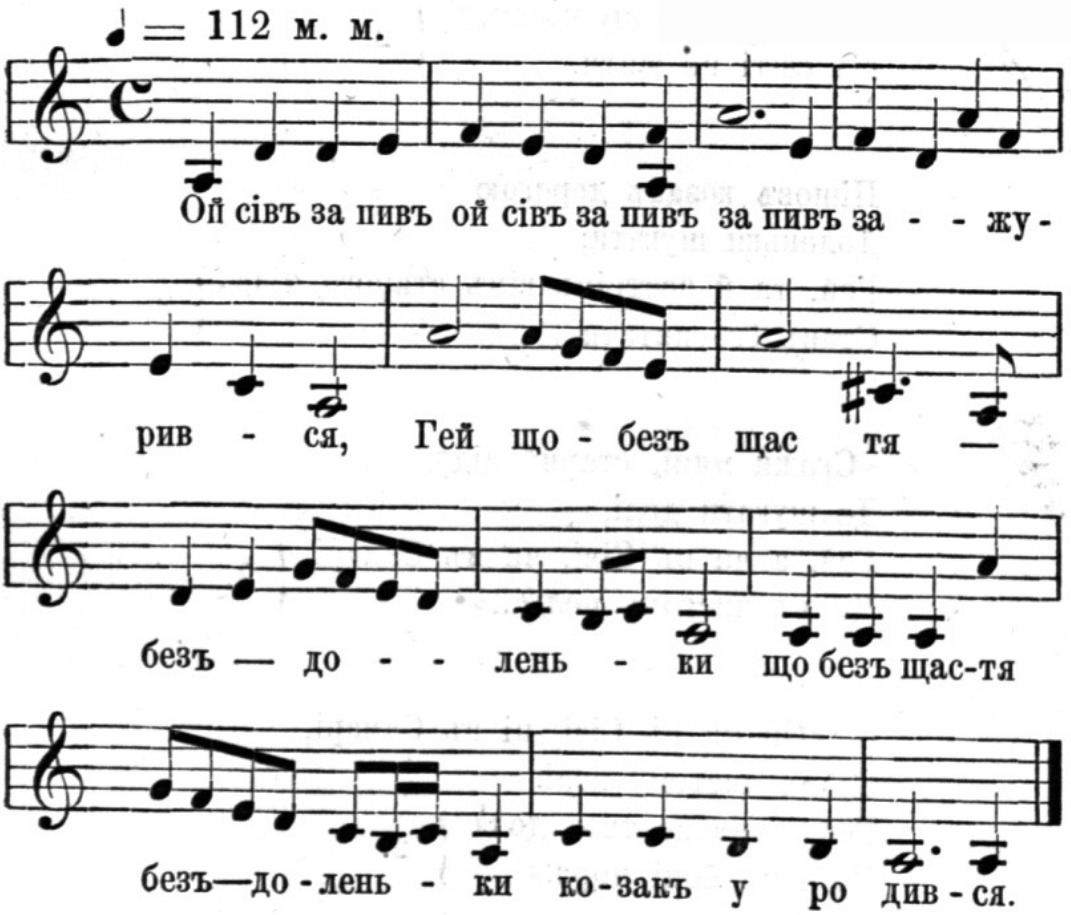

Ой сівъ запивъ, ой сівъ запивъ,
Запивъ, зажурився, —
Гей, що безъ щастя, безъ доленьки
Козакъ уродився! } 2.

А чи ёго недоленька,
Чи такее щастя?...
Гей, а чи ёму подіяла } 2.
Шинкарочка Настя?...

Ой чи дала въ хлібі зъісти,
Чи въ горільці зпити?
Гей, аби бъ тому козакові } 2.
На світі не жити.

Пішовъ козакъ дорогою
Доленьки шукати;
Гей, та й зострівъ вінъ старого діда, } 2.
Ставъ ёго питати.

«Скажи мині, старий діду,
Де шукати долі, —
Гей, а чи въ Січі, чи въ Самарі, } 2.
Чи въ чистому полі?...»

— «Ой ни въ Січі, ні въ Самарі,
Ні въ чистому полі:
Гей, виринае твоя доля } 2.
По тімъ боці моря.»

Пішовъ козакъ дорогою
Доленьки шукати,
Гей та й зійшовъ вінъ на сине море, } 2.
Та й ставъ потопати,

Червоною хустиною
На берегъ махати, —
Гей, ніхто того козаченька } 2.
Не йде рятувати.

Тільки вийшла стара мати
Зъ моря води брати,
Гей, тай зустріла рибалочокъ, } 2.
Та й стала прохати.

«Рибалочки, голубчики,
Увольніте мою волю —
Гей, закиньте тонкий невідъ } 2.
По синёму морю!

«Рибалочки, голубчики,
Дамъ вамъ золотого —
Гей, та витягніть мого сина, } 2.
А хочъ не живого!

«Рибалочки, голубчики,
Дамъ ще й горілки напитьця —
Гей, та витягніть мого сина, } 2.
Та хочъ подивитьця!

«Рибалочки голубчики,
Дамъ вамъ копу грошей —
Гей, та витягніть мого сина — } 2.
Який вінъ хороший!...»

*

Лежить козакъ на пісочку, —
Вода зъ рота льетця;
Гей, его мати на бе́резі
Якъ горлиця бьетьця!... } 2.

№ 10.

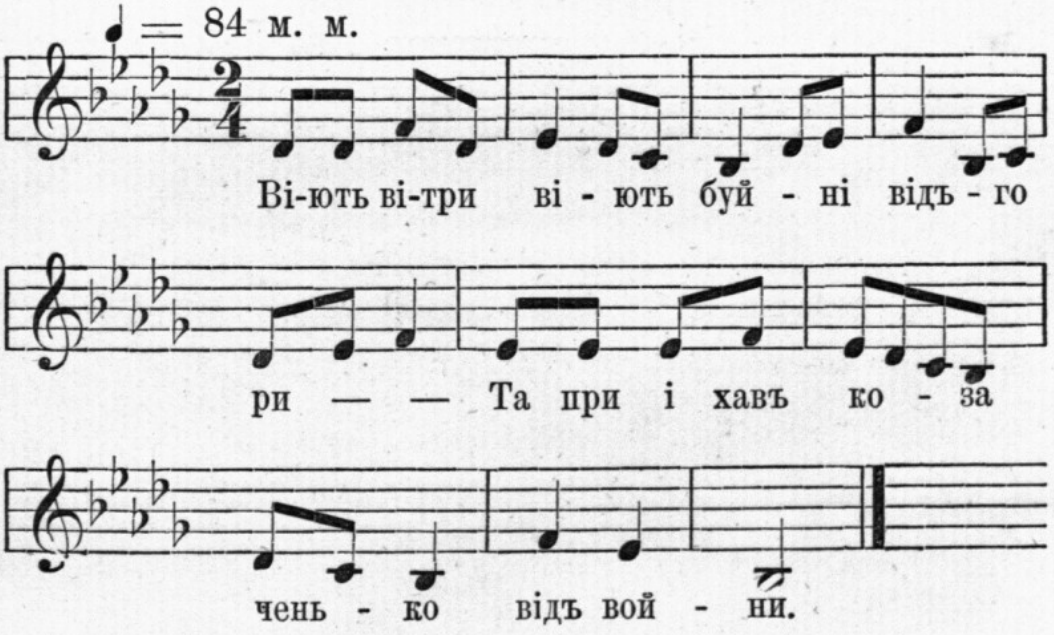

Віють вітри, віють буйні відъ гори
Та приіхавъ козаченько відъ войни,
Та привьязавъ кониченька до воріть,
А самъ пішовъ до дівчини на совіть.
«Ой здорова, моя мила, чи чуешъ,
Та съ кимъ же ти, моя мила, ночуешъ?»
— «Ой ночую, мій миленький, не сама —
Якъ у лузі калинонька зацвіла.»
— «Скільки въ лузі на калині квіточокъ,

Стільки, моя мила, діточокъ!»
— «Висить кірець на відерку — умийся,
Висить рушникъ на кілочку — утрися.
Стоіть медъ, вино, горілка — частуйся,
Лежить риба осятрина — годуйся.»

№ 11.

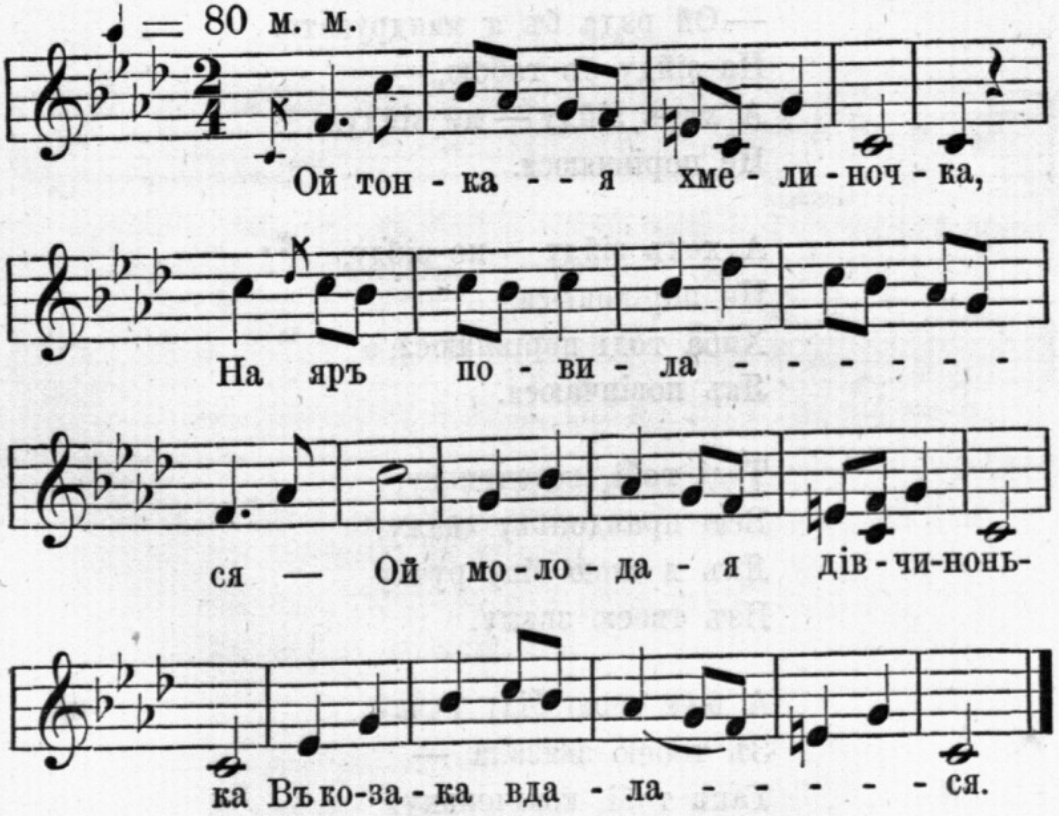

Ой тонкая хмелиночка
На яръ повилася,
Ой молодая дівчинонька
Въ козака вдалася.

Такі руки, такі ноги,
Така й головонька;
Якъ зійшлися обнялися —
Люба й розмовонька!...

Пішла наша розмовонька
Тихо за водою.
«Ой мандруй, мандруй,
Мандруй изо мною.»

— Ой рада бъ я мандрувати,
Не зійду зъ тобою, —
А хочъ зійду — не зійду,
Не порівняюся.

А хочъ зійду — не зійду,
Не порівняюся,
Хиба тоді порівняюся,
Якъ повінчаюся.

Тоді тобі, козаченьку,
Всю правдоньку скажу,
Якъ я свою білу ручку
Изъ твоею звяжу.

А вже свою білу ручку
Зъ твоею звязала —
Таки тобі, козаченьку,
Правда не сказала.

№ 12.

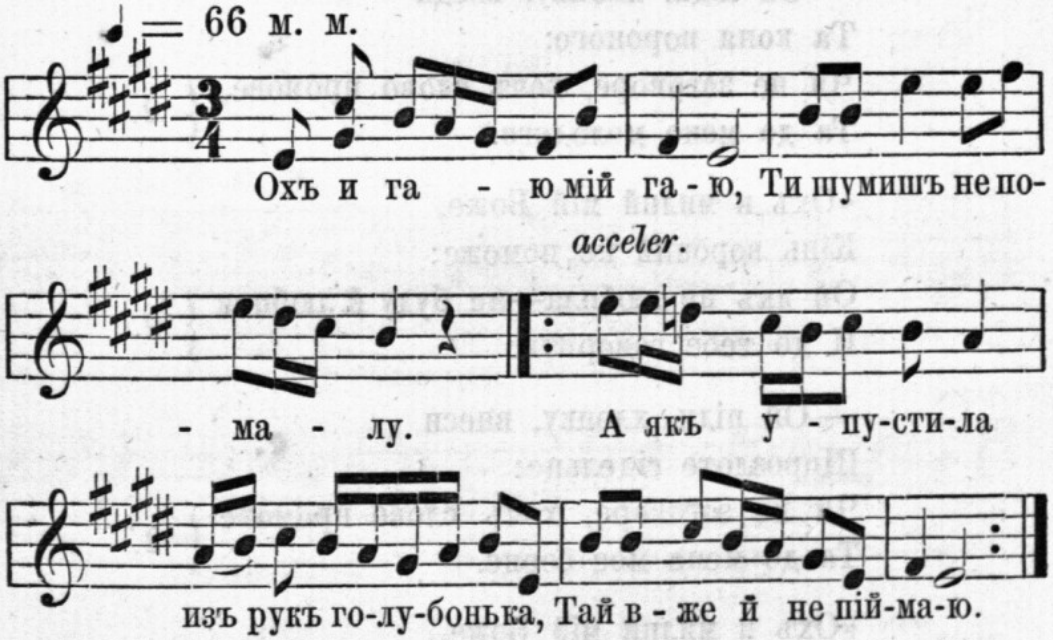

«Охъ и гаю мій, гаю,
Ти шумишъ не помалу
Ой якъ упустила изъ рукъ голубонька
Та вже й не піймаю. } 2.

«А хочъ же я й піймаю,
Та вже не такого...
А якъ не любила—не буду й любити
И до тебе говорити. } 2.

— Ой піди, хлопку, внеси
Голубиі жупани:
Чи не заговоре, хочъ слово промове,
Та до мене моя пані. } 2.

«Охъ и милий мій Боже,
Жупани ті не поможуть:
Ой якъ не любила—не буду й любити } 2.
И до тебе говорити.

— Ой піди, хлопку, введи
Та коня вороного:
Чи не заговоре, хочъ слово промове, } 2.
Та до мене молодого.

«Охъ и милий мій Боже,
Кінь вороний не поможе:
Ой якъ не любила—не буду й любити } 2.
И до тебе говорити.

— Ой піди, хлопку, внеси
Щирозлоте сідельце:
Чи не заговоре, хочъ слово промове } 2.
Та до мене мое серце.

«Охъ и милий мій Боже,
Сіделечко не поможе:
Ой якъ не любила—не буду й любити } 2.
И до тебе говорити.

— Ой піди, хлопку внеси,
Та нагайку дротянку:
Чи не заговоре, хочъ слово промове } 2.
Изъ вечора та до ранку.

«Охъ и милий мій Боже,
Нагаечка тай поможе
Ой хочъ не любила, та буду любити } 2.
И до тебе говорити.

№ 13.

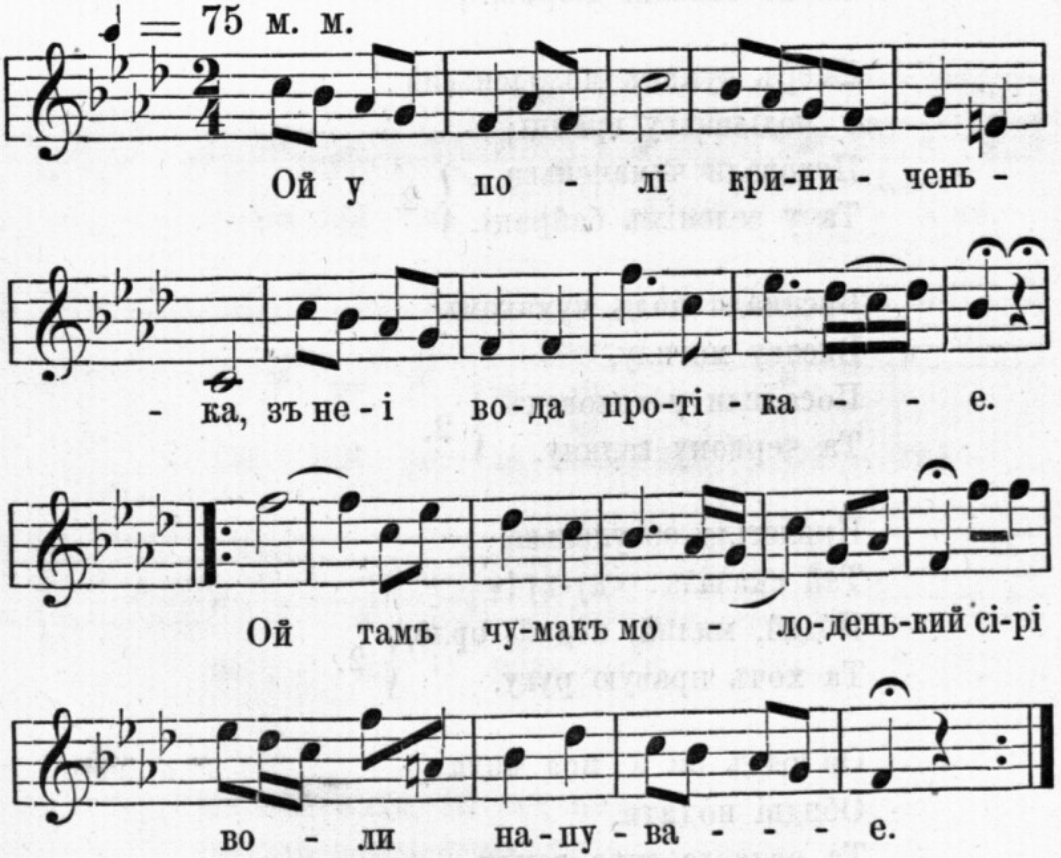

Ой у полі криниченька
Зъ неі вода протікае:
Ой тамъ чумакъ молоденький
Сірі воли напувае. } 2.

Воли ревуть, води не пьють:
Въ Кримъ доріженьку чують...
Ой Богъ знае, Богъ відае, } 2.
Де чумаченьки ночують.

Ой ночують чумаченьки
Въ степу край дороги —
Розпустили сірі воли } 2.
Та по зеленій діброві.

Умеръ чумакъ молоденький
У неділеньку вранці;
Поховали чумаченька } 2.
Та у зеленімъ байраці.

Висипали надъ чумакомъ
Високу могилу,
Посадили у головахъ } 2.
Та червону калину.

Прилетіла зозуленька
Тай сказала: «ку-ку!»
Подай, милий, подай, орле, } 2.
Та хочъ правую руку.

Ой радъ би я, моя мила
Обидві подати,
Та налягла сира земля, } 2.
Охъ що не можна підняти.

№ 14.

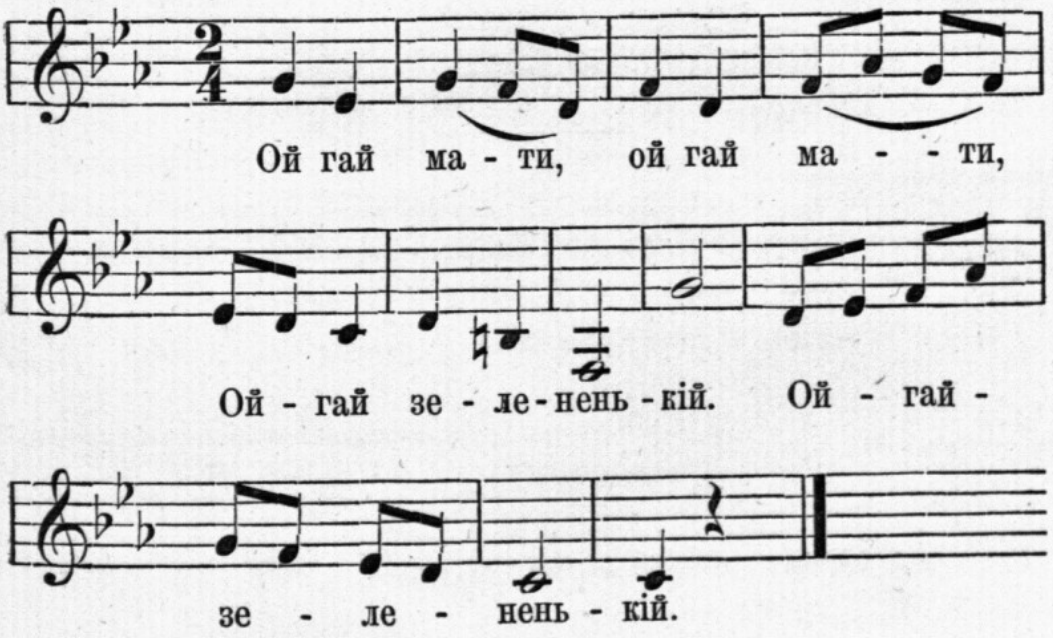

Ой гай мати, ой гай мати,
Ой гай зелененькій. 2.
Виізджае зъ Украіни
Козакъ молоденькій. 2.
Виізджае, шапочку знявъ,
Та низенько вклонився: 2.
«Прощай старе, прощай мале,
Може зъ кимъ сварився. 2.

Ой гляну жъ я на хустину
Та згадаю дівчину. — 2.
Ой се жъ тая хустина,
Що шила дівчина; 2.
Ой гляну жъ я на сідельце,
Та заболить серце. 2.

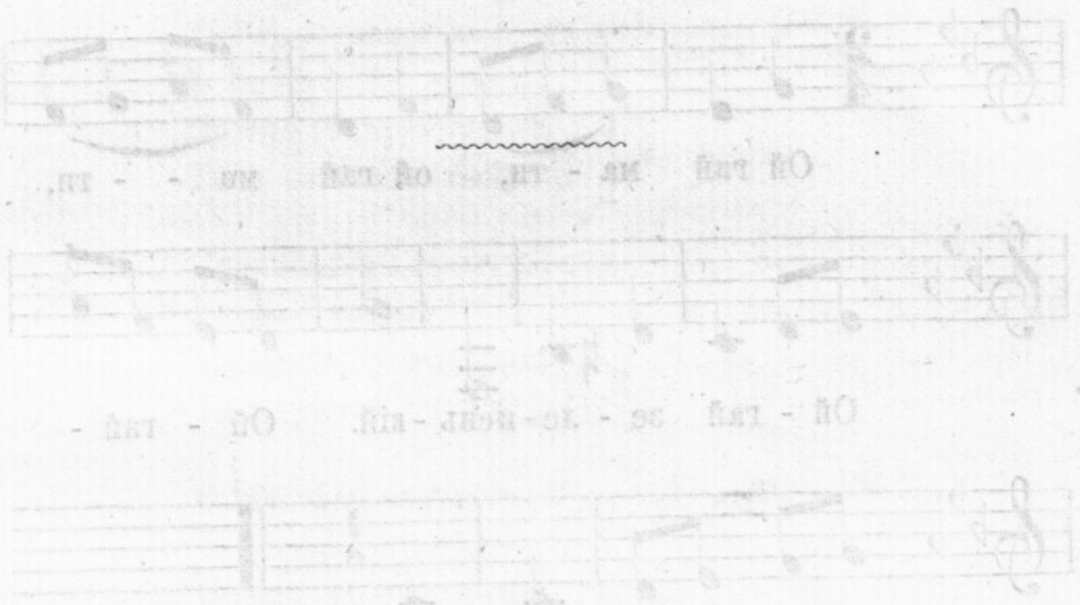

№ 15.

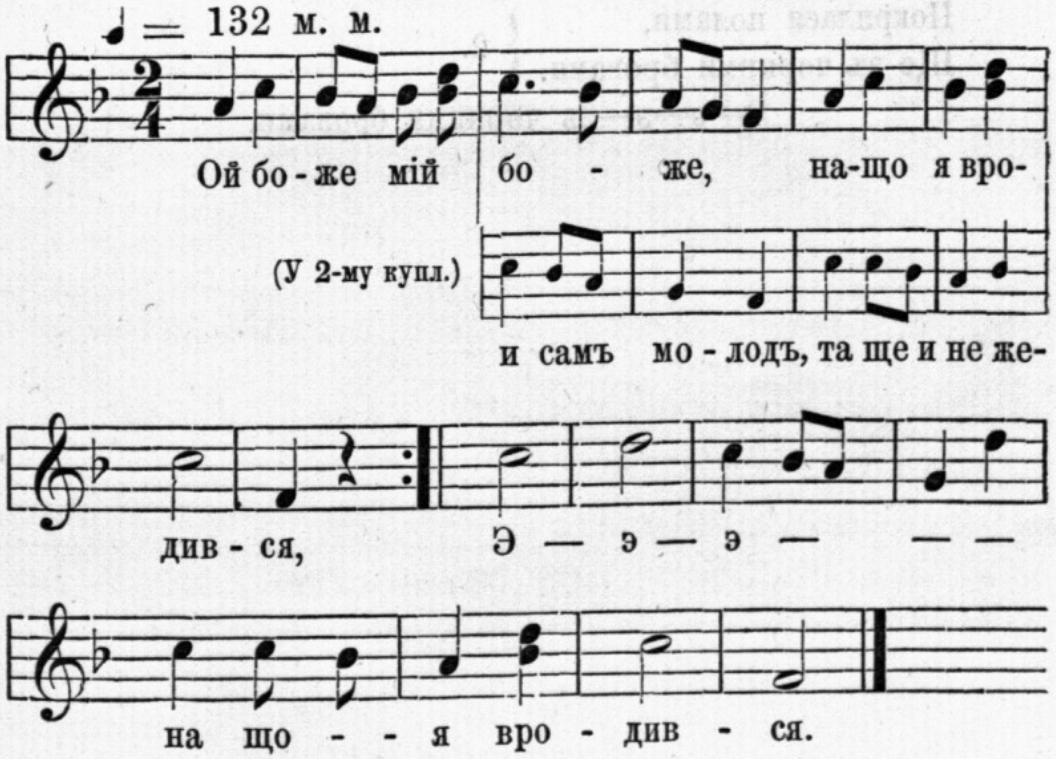

Ой Боже, мій Боже, на що я вродився. 2.
Э—э—э—на що я вродився.
Що кінь воронъ и самъ молодъ, та ще й не женився. 2.
Э—э—э—та ще й не женився.
Та продаймо, браття, коня вороного,
Та оженімъ, браття, мене молодого,
Э—э—э—мене молодого.

Не веліла мати коня продавати,
Та веліла мати въ походъ виступати.
Що підъ тимъ теренцемъ } 2.
Стоіть дівка зъ молодцемъ }
Э—э—э—дівка зъ молодцемъ.
Стоіть дівка зъ молодцемъ, } 2.
Покрилася рукавцемъ }
Э—э—э—покрилася рукавцемъ.
Покрилася полами, } 2.
Що зъ чорними бровами. }
Э—э—э—зъ чорними бровами.

№ 16.

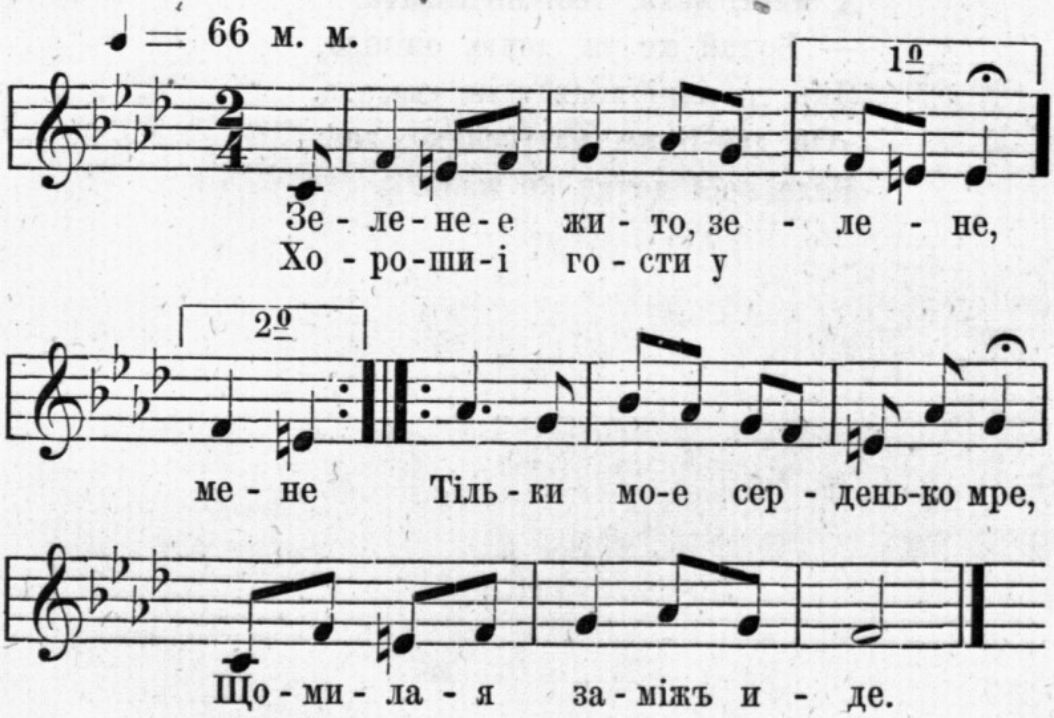

Зеленее жито, зелене,
Хорошиі гості у мене.
Тільки мое серденько мре,
Що моя милая заміжъ иде.
Иди, иди, милая, здорова,
Я тобі не скажу ні слова:
Есть у мене кінь вороний —
Я поіду самъ до вдови:

Ой у вдови Марусенька дівка,
Марусенька дівка не гуляе,
Вона хату вимітае,
Марусеньки мати питае:
— Скажи, скажи, Марусенько дочко,
Які въ тебе гості бувають?
«Тобі, мати, мене не питати,
А мині, мати, тобі не казати.
— Бодай же ти, доню, онімíла,
Якъ ти мині правди не сказала.
«Ой дай-Боже, матусенько, дай,
Коли тобі дочки не жаль.

№ 17.

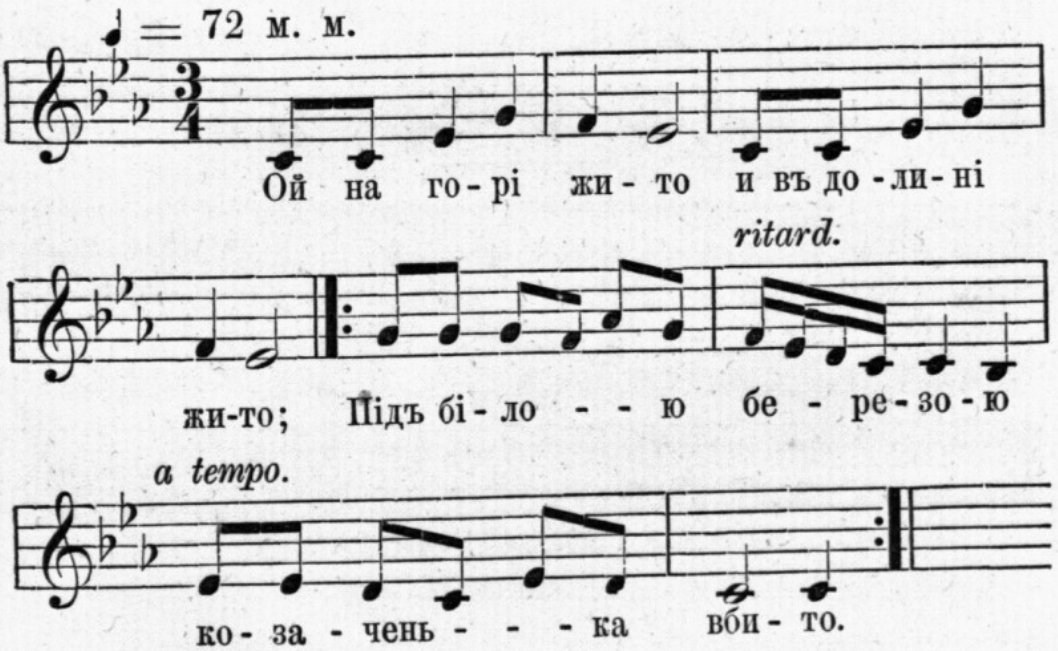

Ой на горі жито, и въ долині жито;
Підъ білою березою казаченька вбито. 2.
Ой убито, вбито, затягнено въ жито,
Червоною китайкою личенько накрито. 2.
Прилетіла пава, въ головонькахъ впала,
Крилечками стрепенула та й защебетала. 2.
Прийшла ёго мила, китайку одкрила,
Та глянула на личенько, та й заголосила: 2.

*

Чи ти, милий, впився, чи зъ коника вбився,
Чи зъ иншою повінчався, мене одцурався? 2.
— Я, мила, не впився и зъ коня не вбився
И зъ иншою не вінчався,—тебе одцурався! 2.

№ 18.

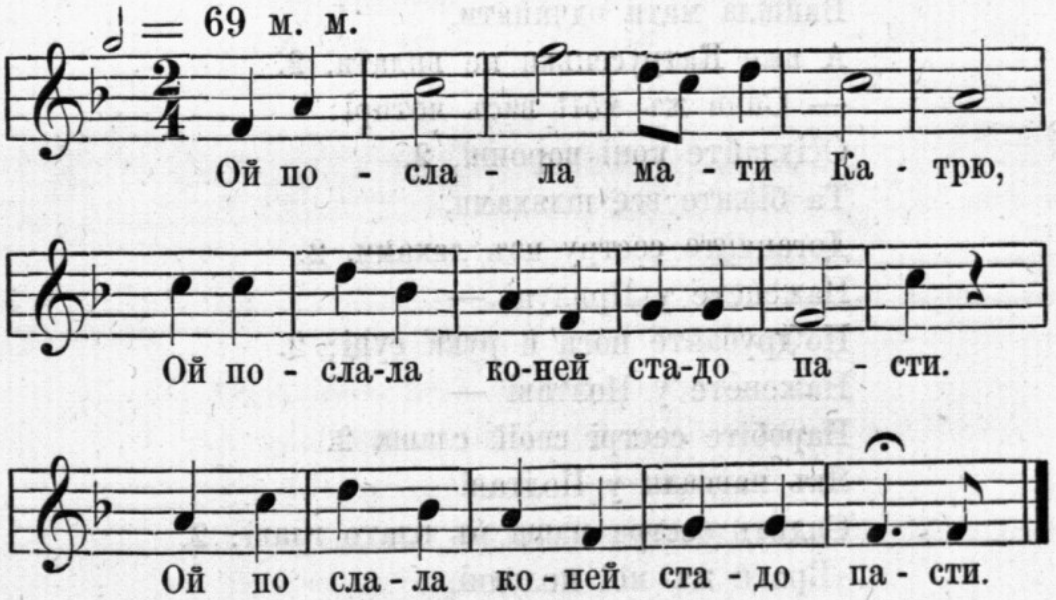

Ой послала мати Катрю,
Ой послала коней стадо пасти. 2.
Пасла Катря, погубила,
Шукаючи Катя заблудила. 2.
Приблудилася Катруся,
Приблудилась въ городъ на риночокъ. 2.
У городі на риночку
Пило два ляшеньки горілочку. 2.
Пили вони и гуляли
И Катрусю собі підмовляли: 2.

«Сідай, Катю, у колясу,
Поідемо, Катю въ землю нашу.» 2.
Ище Катря не сідала —
Зъ кониченькивъ уже пара встала; 2.
Ище Катря й не всілася —
Колясочка наша розсілася. 2.
Коло сіней, коло хати
Гудуть голубоньки волохаті — 2.
Вийшла мати одчиняти,
А вже Катрусеньки не видати. 2.
— Сини жъ мої! васъ чотирі:
Осідлайте коні вороні, 2.
Та біжите все шляхами,
Доганяйте сестру изъ ляхами. 2.
Наженете у Прилуці —
По'друбайте ноги й руки суці; 2.
Наженете у Полтаві —
Наробіте сестрі своій слави. 2.
Якъ нагнали у Полтаві —
Сидить сестра наша въ злато главі: 2.
«Брати жъ мої молодиі,
Потомили коні вороні; 2.
Що хотіте, те й беріте,
Тільки ляха мого не губіте.» 2.
Срібло й злото — все забрали
И ляшенька мого зарубали. 2.

№ 19.

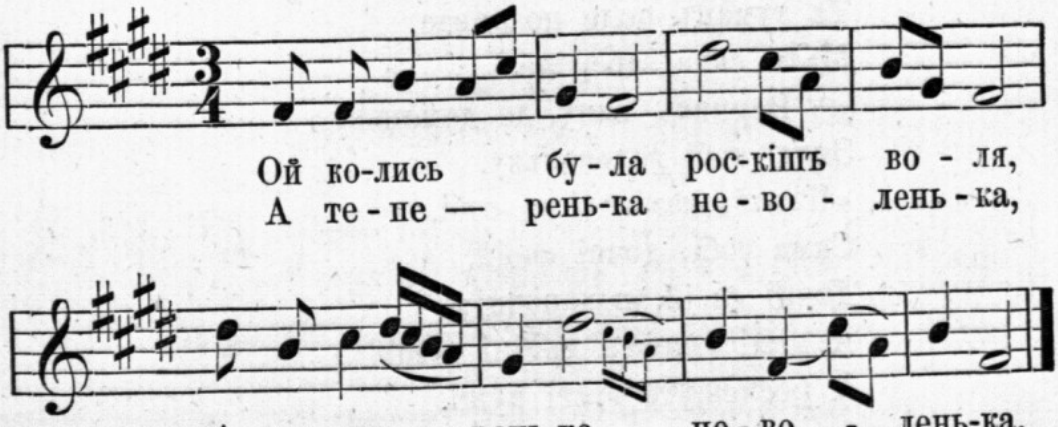

Ой колись була роскішъ-воля,
А теперенька неволенька;
Та болить серце й головонька,
Бо чужа, дальня сторононька.
Та туманъ полемъ полягае,
Батько сина виганяе.
— Иди, синку прічъ відъ мене,
Черезъ тебе сварка въ мене;
Не такъ сварка, якъ та спірка,
Не такъ спірка, якъ та лайка,
Не такъ лайка, якъ та бійка.
Та нехай тебе орда займе,
Орда займе, зарубае,
Въ сиру землю закопае,
Лопатами закидае.
Та мене жъ, тату, орда знае,

Вона мене не рубае,
А рідним братомъ називае,
За дубовий стілъ сажае,
Пивомъ - медомъ напуває,
Сріблом - злотомъ наділяе.
Та туманъ поле покривае,
Мати сина завертае.
— Вернись, сину, до домоньку,
Змию тобі головоньку.
«Измий, мамо, сама собі,
Сама собі, дочці своій,
Дочці своій, коханочці;
А мині змиють дрібні дощі
А росчешуть густі кущі,
А висушать буйні вітри,
А пригладить ліщинонька,
Кудрі завъе дівчинонька.»
Та туманъ поле покривае,
Дрібенъ дощикъ накрапае, —
Сестри брата споряжають,
Въ доріженьку виряжають:
Старша сестра коня веде,
Середульшая зброю несе,
Що найменьшая брата пита:
«Коли, брате, въ гості ждати?»
— Піди, сестро, до Дунаю,
Візьми, сестро, піску зкраю,
Та посій піску на камині:
Коли пісокъ той изійде,
Тоді братікъ въ гості прийде! —
Нема дощу, нема зходу —
Нема брата изъ походу...

№ 20.

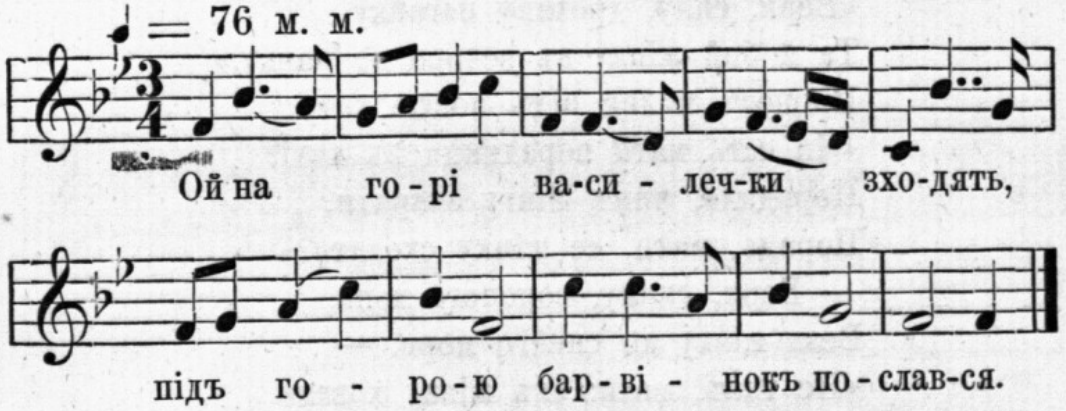

Ой на горі василечки зходять,
Підъ горою барвінокъ послався;
Молодъ козакъ розпивсь, розгулявся,
Стоптавъ, зломавъ червону калину,
Зсушивъ, звъяливъ дівку Марусеньку.
Марусенька по бережку ходе,
А за нею вітеръ хвилю гоне.
Марусенька у хвилю вступила...
Мати сина насильно женила,
При народу невістку судила.
«Сонливая молода невістка,
Та ще къ тому й не хоче робити.»
Розгулявся козакъ молоденький.
Середъ двора комора нова;

Ой тамъ мила постіль білу слала,
До постели вірно розмовляла:
«Постіль біла, біла й пуховая,
Хтожъ на тобі сю нічъ буде спати?»
Пішовъ милий у шинокъ гуляти,
А изъ шинку о-північъ до-дому
Прийшовъ милий підъ новую хату:
— Порадь, мати, якъ жінку зкарати?
«Бери, сину, дротяну нагайку,
Та й бий жінку зъ вечора до ранку.»
Пійшовъ милий підъ новую хату:
«Чи есть мати порадниця въ хаті?
Порадила, чимъ жінку зкарати,
Порадь, мати, де жінку сховати?»
— Бери, синку, вороного коня,
Вези жінку до синёго моря. —
«Не такъ, мати: якъ жінку ховати,
Треба мати громаду зібрати.»

№ 21.

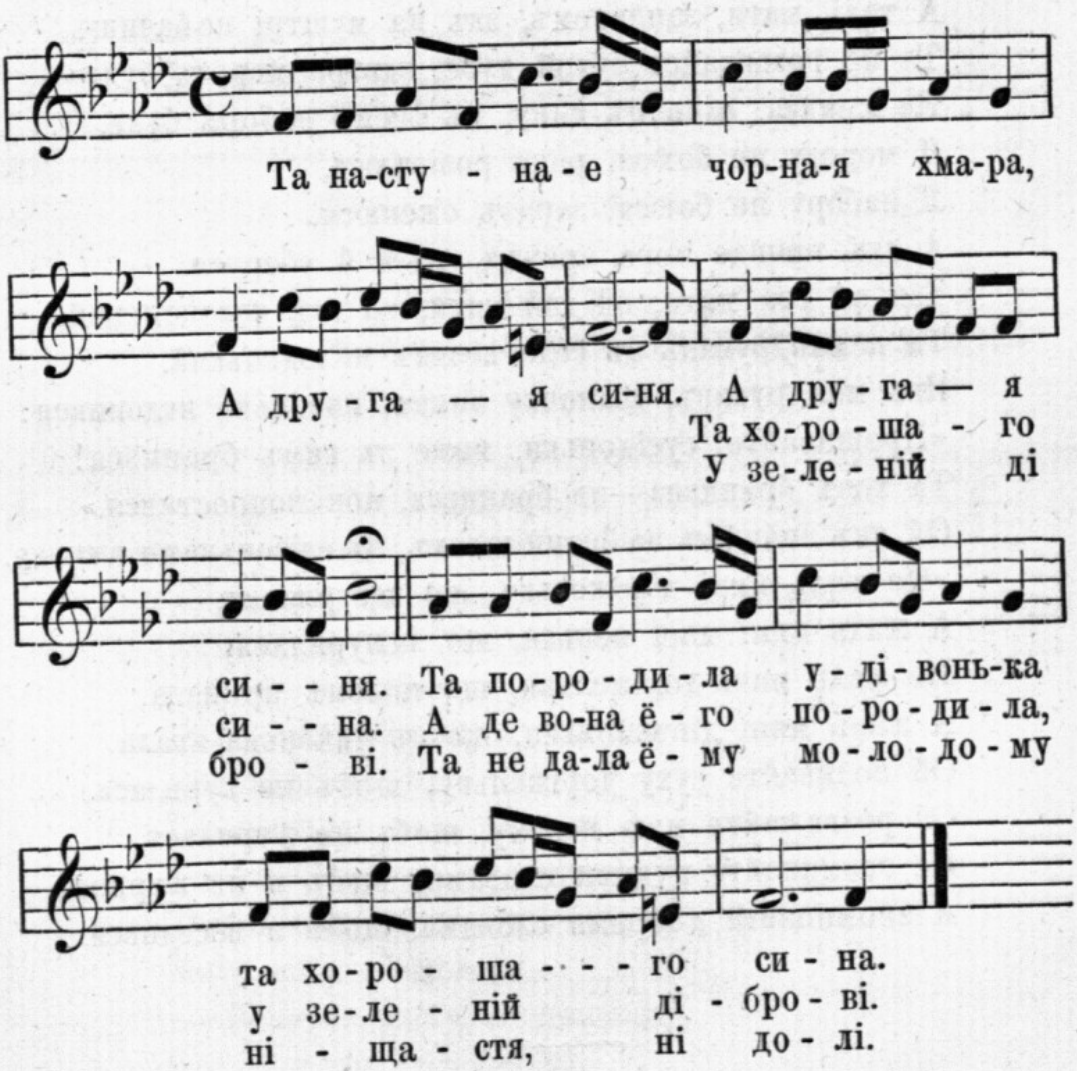
Та на-сту - на - е чор-на-я хма-ра,
А дру - га — я си-ня. А дру - га — я
Та хо-ро - ша - го
У зе-ле - ній ді
си - - ня. Та по-ро - ди - ла у - ді - вонь-ка
си - - на. А де во-на ё - го по - ро - ди - ла,
бро - ві. Та не да-ла ё - му мо - ло - до - му
та хо-ро - ша - - - - го си - на.
у зе-ле - ній ді - бро - ві.
ні - ща - стя, ні до - лі.

Наступае чорная хмара, а другая синя —
Та породила удівонька хорошаго сина.
А де вона ёго породила? у зеленій діброві!
Та не дала ёму молодому ні щастя, ні долі,
А дала ёму білее личко, щей чорниі брови.
— Та було-бъ тобі, моя мати, сихъ брівъ не давати,
Та було бъ тобі, моя мати, щастя—долю дати,
Бо теперъ мене, моя мати, запнсали въ салдати.
Не плачъ, мати, не журися, бо на те я вродився,
Не плачъ, мати, не печалься, бо на те я вдався,
А тоді, мати, заплачемъ, якъ на муштрі побачишъ.
Та не розвивайся сухий дубе, завтра морозъ буде —
Не женися, вдовинъ сину, въ осени наборъ буде.
Я морозу не боюся, рано розівъюся,
Я набору не боюся, заразъ оженюся,
А якъ прийде пора времья, то я й уберуся.
Тай ой гай мати, ой гай мати, ой гай зелененький,
Та помандрувавъ зъ села козакъ молоденький.
Якъ мандрувавъ, шапочку знявъ, низенько вклонився:
«Прощавайте, сусідоньки, може зъ кимъ бранився!
Та хочъ бранився—не бранився, аби попростився.»
Ой якъ вийшовъ на битий шляхъ, та слізоньками вмився.
«Не жаль мині доріженьки, що закурилася,
А жаль мині моеі неньки, що зажурилася;
Не жаль мині доріженьки, що пиломъ припала,
А жаль мині дівчиноньки, що зъ личенька спала.
Ой поливайте суху доріженьку, щобъ не курилася,
Ой розважайте мою неньку, щобъ не журилася.
Не зпоминайте худими словами, щобъ я не журився.
А зпоминайте добрими словами, щобъ я веселився.

№ 22.

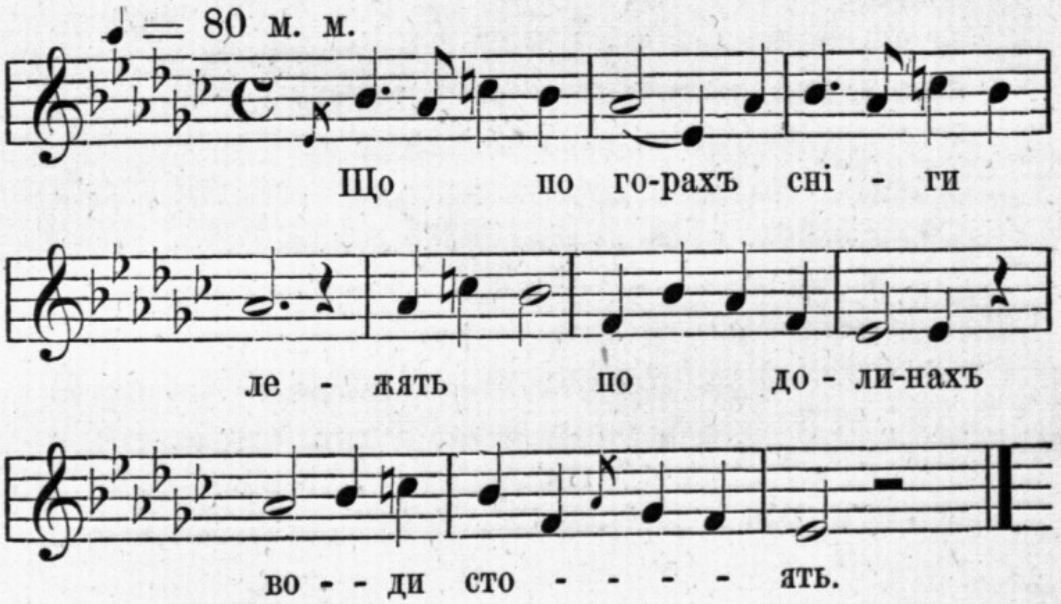

Що по горахъ сніги лежять.
По долинахъ води стоять,
По-підгірью маки цвітуть,
Битимъ шляхомъ чумаки йдуть.
Туманъ поле устилае,
Мати сина підмовляе.
— Вернись, сину, додомоньку,
Змию, зчешу головоньку.

«Измий, мати, сама собі,
Не завдавай жалю мині:
Мині змиють дрібні дощі,
А розчешуть густи терни,
А розмають буйні вітри,
А висушить ясне сонце.

№ 23.

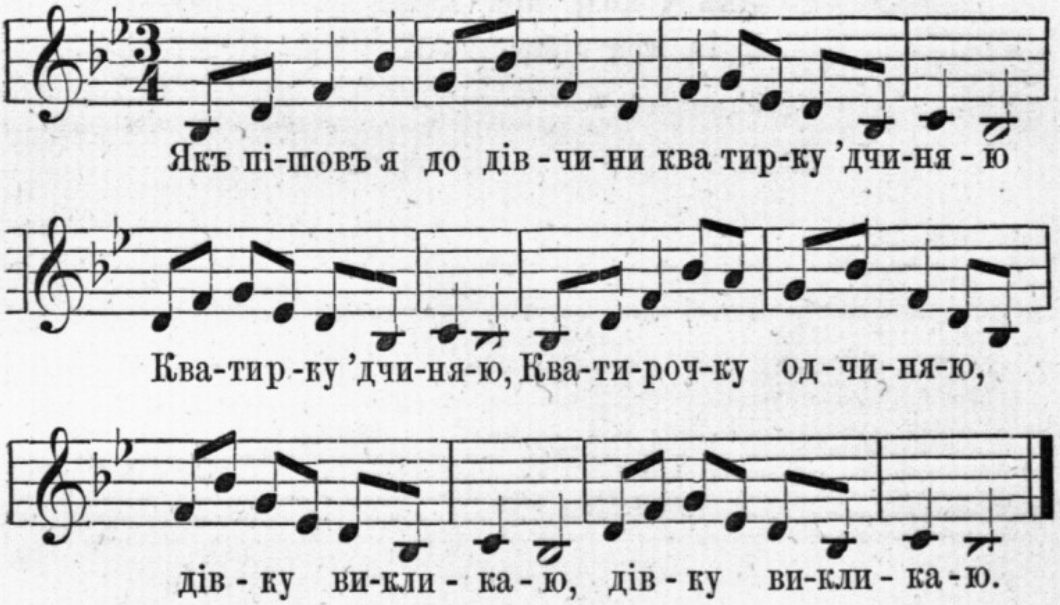

Якъ пішовъ я до дівчини,
Кватирку 'дчиняю, (2).
Кватирочку одчиняю,
Дівку викликаю. (2).
Вийди, вийди, дівчинонько,
Зъ рубленої хати; (2).
Порадь мене, дівчинонько,
Якъ рідная мати. (2).
— Ой я тебе, козаченьку,
И ражу й не ражу, (2).

Я зъ тобою вечіръ стою —
На иншого важу. (2).
— Бодай тебе, дівчинонько,
Зъ такою радою: (2).
Я до тебе зъ щиримъ серцемъ,
А ти зъ израдою. (2).
Бодай же ти, дівчинонько,
Тоді заміжь вийшла, (2).
Якъ у полі, при дорозі
Рута яра зійшла. (2).

№ 24.

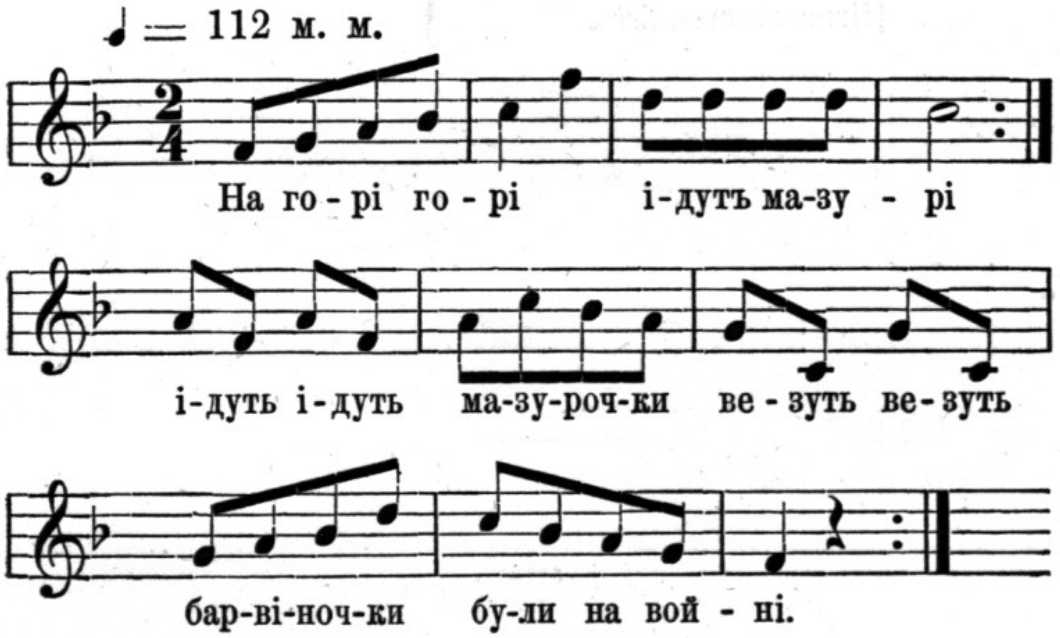

На горі, горі ідуть Мазурі (2).
Ідуть, ідуть Мазурочки,
Везуть, везуть барвіночки — } 2.
Були на войні.

Одинъ Мазуръ вставъ, другий Мазуръ спавъ. (2).
Ідуть, ідуть въ чистімъ полі,
Ідуть, ідуть всі раздоллемъ — } 2.
На сивімъ коні

Приіхавъ въ ночі при ясній свічі; (2).
Стукъ-грякъ въ віконечко:
Вийди, серце, коханочко,
Дай коню води! } 2.

— Не могу я встать, коню води дать: (2).
Ввечері холодна роса,
Я ходила въ пана боса—
Ніжечки щемлять. } 2.

№ 25.

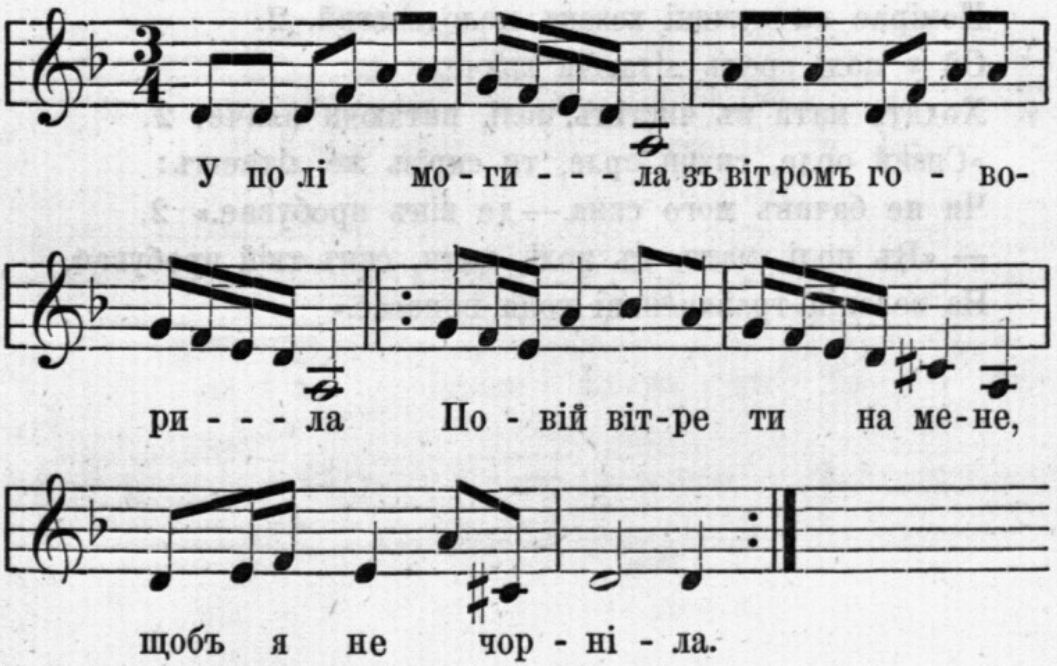

У полі могила зъ вітромъ говорила:
Повій, вітре буйнесенький, щобъ я не чорніла, 2.
Щобъ я не чорніла, щобъ я не марніла,
Щобъ по мині трава росла, та ще й зеленіла. 2.
И вітеръ не віе и сонце не гріе,
Тільки въ полі край дороги трава зеленіе. 2.
Ой у полі річка, — черезъ річку кладка;
Не покидай, козаченьку, рідненького батька! 2.

*

Бо якъ батька покинешъ, — самъ марно загинешъ,
Річенькою бистренькою за Дунай заплинешъ. 2.
Бодай тая річка риби не плодила:
Вона мого товариша на віки втопила; 2.
Бодай тая річка куширёмъ заросла:
Вона жъ мого товариша за Дунай занесла. 2.
Летить крячокъ по-надъ моремъ, та й летячи кряче,
Сидить козакъ біля моря, та й сидячи плаче. 2.
Летить крячокъ по-надъ моремъ, ніжки червоненьки,
Помірае на чужині козакъ молоденький. 2.
Ой у полі орелъ літаючи кряче,
Ходить мати въ чистімъ полі, питаючи плаче: 2.
«Сизий орле, сизий орле, ти скрізь же літаешъ:
Чи не бачивъ мого сина,— де вінъ пробуваe.» 2.
— «Въ полі, мати, въ полі, мати, синъ твій пробуваe,
На зеленій травиченьці коня попасае.»

№ 26.

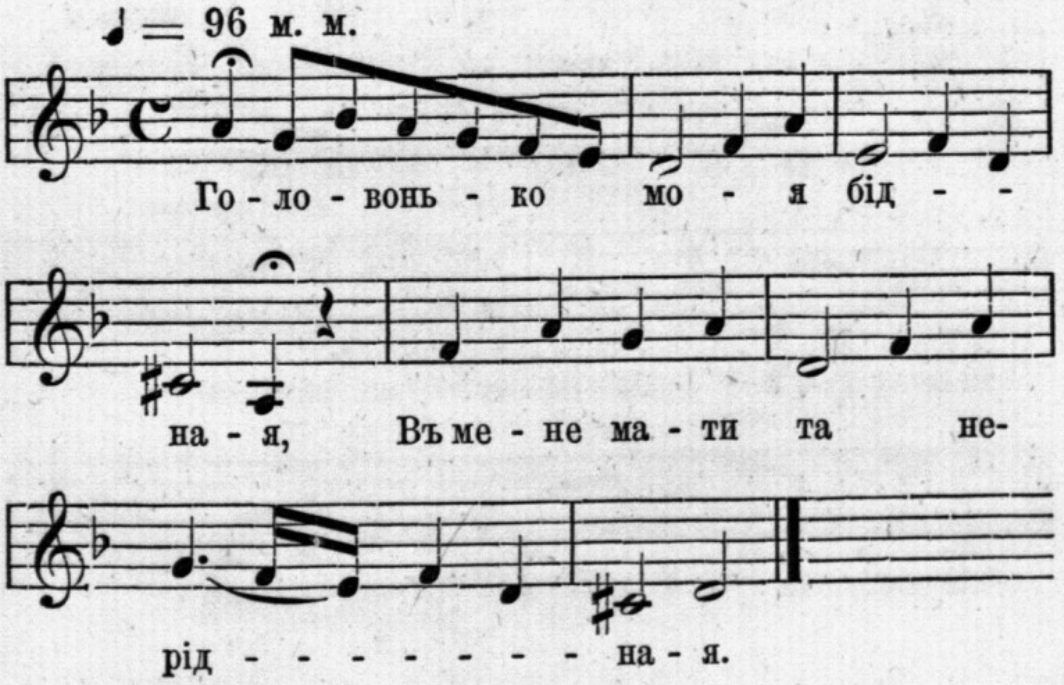

Головонько моя бідная,
Въ мене ненька та нерідная,
Дружинонька неймовірная,
Чужа сімья непривітная!
Сама сідае, вечеряе,
Мене посилае по воду,
Ой по воду, по холодную,
Незобуту, незодягненую,

Тільки личкомъ підперезаную.
Ой ишла я черезъ батьківъ двіръ —
Побачила мене матінка.
«Не плачъ, доню, ні на батька свого,
Не плачъ, доню, ні на неньку свою!
Заплачъ, доню, на недоленьку,
Що попалася въ неволеньку.

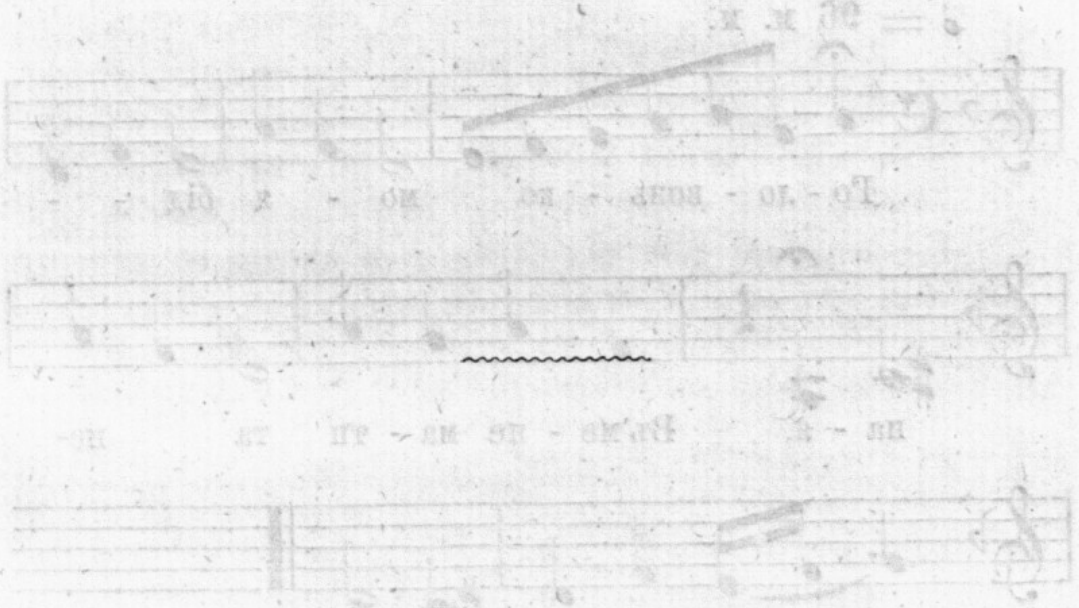

№ 27.

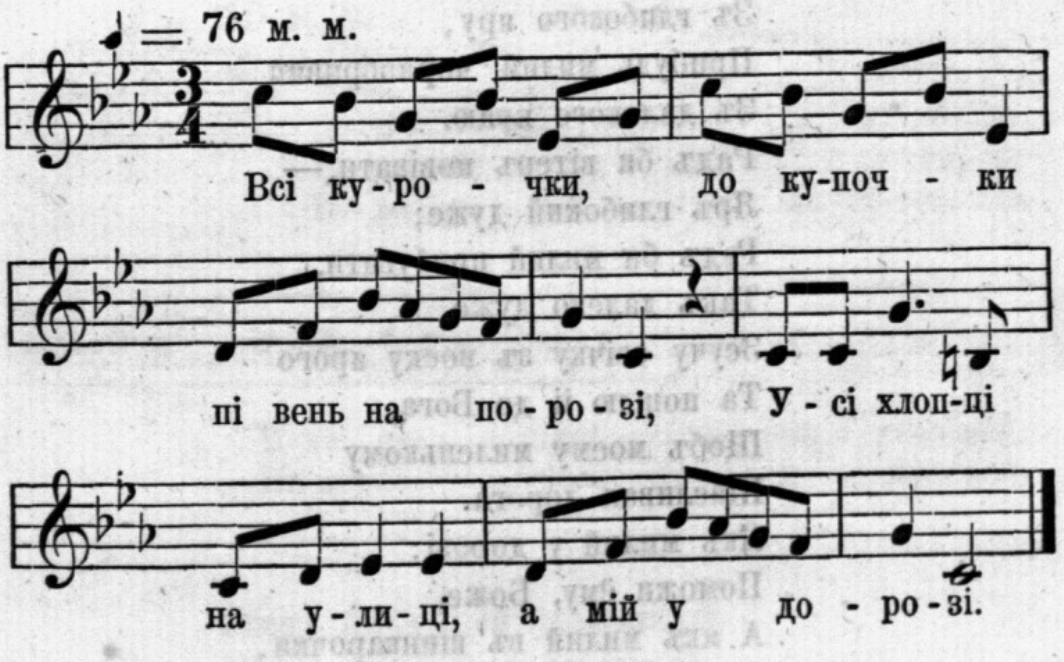

Всі курочки до купочки,
Півень на порозі;
Усі хлопці на улиці,
А мій у дорозі.
Насіяна пшениченька,
Та нікому жати;
Питаетця синъ матері,
Которую брати:
Ой чи тую багатую,

Що мати веліла;
Ой чи тую сиротину,
Що серце боліло.
Богатая спісивая,
Все буде гордитьця,
А бідная сиротина
Мусить покоритьця.
Повій вітерь-вітерочку
Зъ глибокого яру,
Прибудь милий, чорнобривий
Зъ далекого краю.
Радъ би вітеръ повівати,—
Яръ глибокий дуже;
Радъ би милий прибувати,
Такъ далеко дуже.
Зсучу свічку зъ воску ярого
Та пошлю ії до Бога,
Щобъ моему миленькому
Щасливая дорога.
Якъ милий у дорозі:
Поможи ёму, Боже,
А якъ милий въ шинкарочки,
То скарай ёго, Боже!

№ 28.

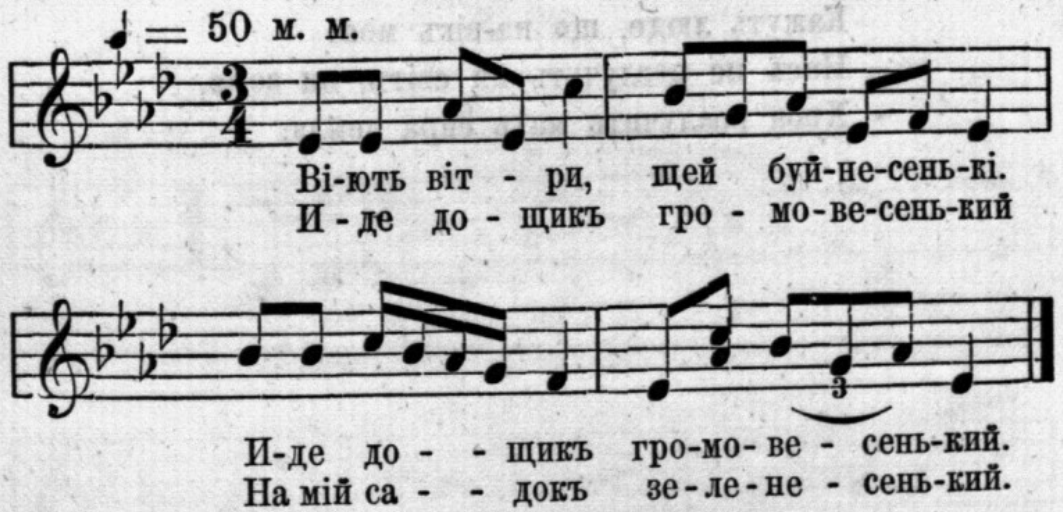

Віють вітри щей буйнесенькі,
Иде дощикъ громовесенький
На мій садокъ зеленесенький.
А въ тимъ саду світлонька нова,
А въ світлонці живе удова.
У вдівоньки дочка молода —
Виводила вороного коня,
Напувала зъ синёго моря.
«Воронъ коню, чомъ води не пъешъ,
Копитами сиру землю бъешъ?
Чомъ ти милий не по правді живешъ:
Що вечора коня сідлаешъ,

А зъ півночі зъ двора зъізджаешъ,
А къ світові зъ музиками йдешъ,
Та до мене голосъ подаешъ.
— Обсади мила вишеньками двіръ
Щобъ не доходивъ голосочокъ мій. —
«Обсади милий половину двора,
Щобъ ти не мій, а я не твоя.
— Ой ні, мила, неправда твоя,
Кажуть люде, що на-вікъ моя:
Насъ не розлучить ни світъ, ни зоря,
Хиба розлучить мать сира земля.

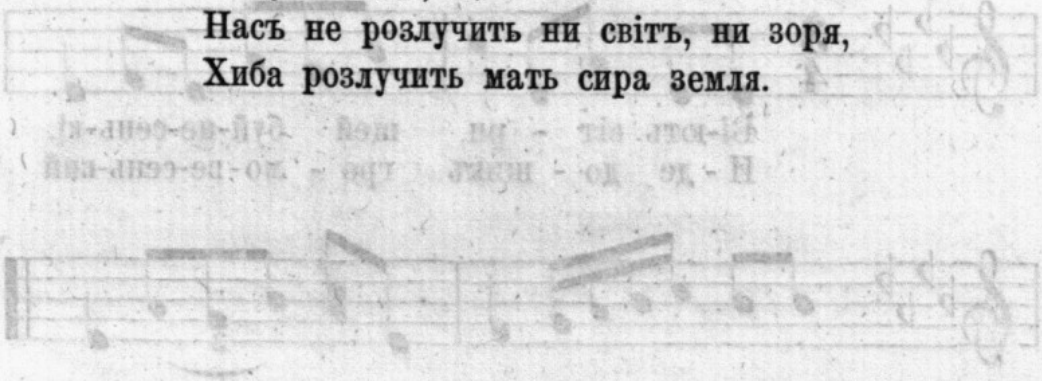

№ 29.

♩ = 60 м. м.

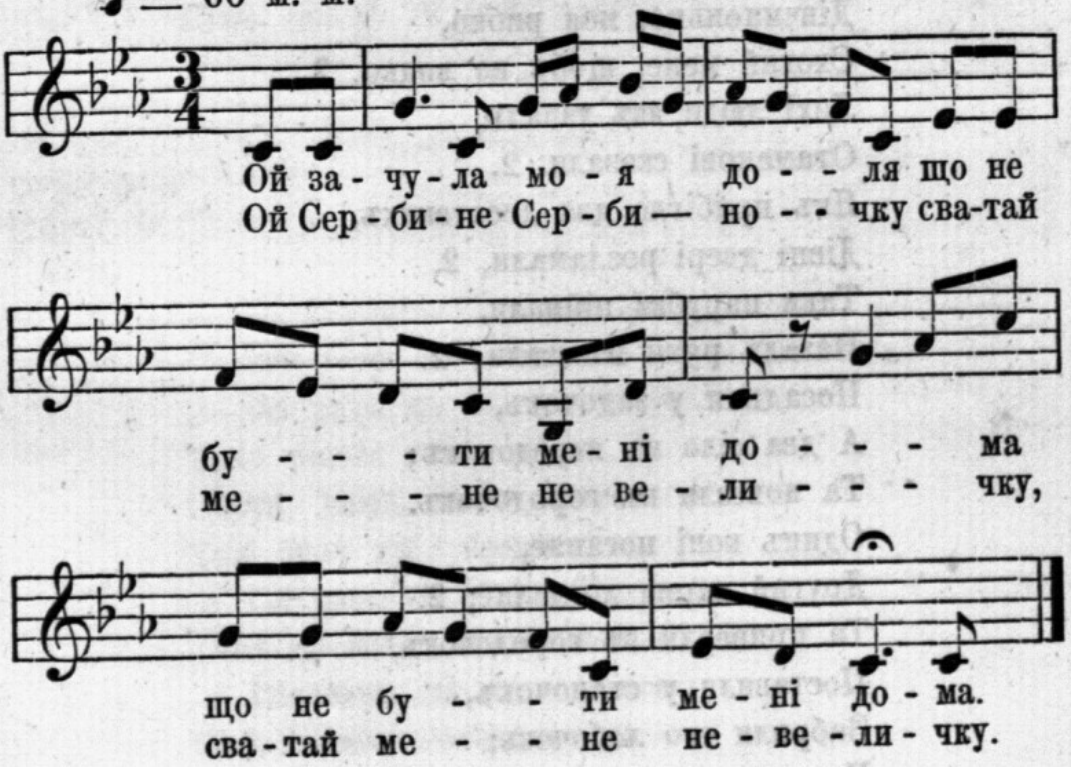

Ой зачула моя доля,
Що не бути мені дома. 2.
Бути мині у неволі,
У некрутському наборі, 2.

У залізі, у закові,
Молодому козакові!
Скоро козакъ догадався —
По улицяхъ не шатався, 2.
По улицяхъ не шатався,
До дівчини заховався, 2.
До дівчини у комору,
На тихесеньку розмову. 2.
«Дівчинонько, мое сердце,
Сховай мене підъ ряденце. 2.
Дівчинонько, моя рибко,
Сховай мене, щобъ не видко. 2.
Лихі люде якъ узнали,
Отаманові сказали. 2.
Якъ прибігло два десятскихъ,
Дівці двері розламали, 2.
Таки парубка піймали,
Назадъ руки извязали; 2.
Посадили у задочокъ,
А два сіло въ передочокъ;
Та повезли въ городочокъ.
Одинъ коні поганяе,
Другий парня доглядае; 2.
Та привезли въ городочокъ,
Поставили у станочокъ,
Забрили его лобочокь;
Платкомъ шию завязали,
Ще й салдатикомъ назвали. 2.
Иди, парень, висипайся,
Та й на муштру поспішайся. 2.
Скоро парень пробудився,
За головоньку вхопився. 2.

Бідна моя головонька,
Що чужая сторононька,
Не рідная родинонька.
Лучче бъ було зъ грабельками,
Ніжъ тепера зъ шабельками; 2.
Лучче бъ було зъ сестрицями,
Ніжъ тепера зъ рушницями; 2.
Лучче бъ було плугомъ ити
Ніжъ зъ панами говорити; 2.
Лучче бъ було воли пасти,
Ніжъ тепера зъ коня впасти. 2.

— Ой Сербине, Сербиночку,
Сватай мене невеличку. 2.
— Ой радъ же бъ я тебе сватать,
Такъ боюся твого брата. 2.
Отруй, дівко, свого брата,
Тоді буду тебе брати. 2.
— Ой рада бъ я отруіти,
Такъ не знаю, що робити. 2.
— Підставъ, дівко, коновочку
Підъ гадючу головочку. 2.
Що въ гадину сонце пече,
А зъ гадини роса тече. 2.
Ище братікъ у дорозі,
А вже зілля на порозі. 2.
— Ось на, брате, сёго пива,
Що безъ тебе наробила. 2.

— Пий, сестрице, перше сама,
Що бъ ти мене не зрадила. 2.
— Ой я пила, якъ робила,
А се тобі оставила. 2.
А братічокъ, якъ напився —
Изъ кониченька звалився. 2.

№ 30.

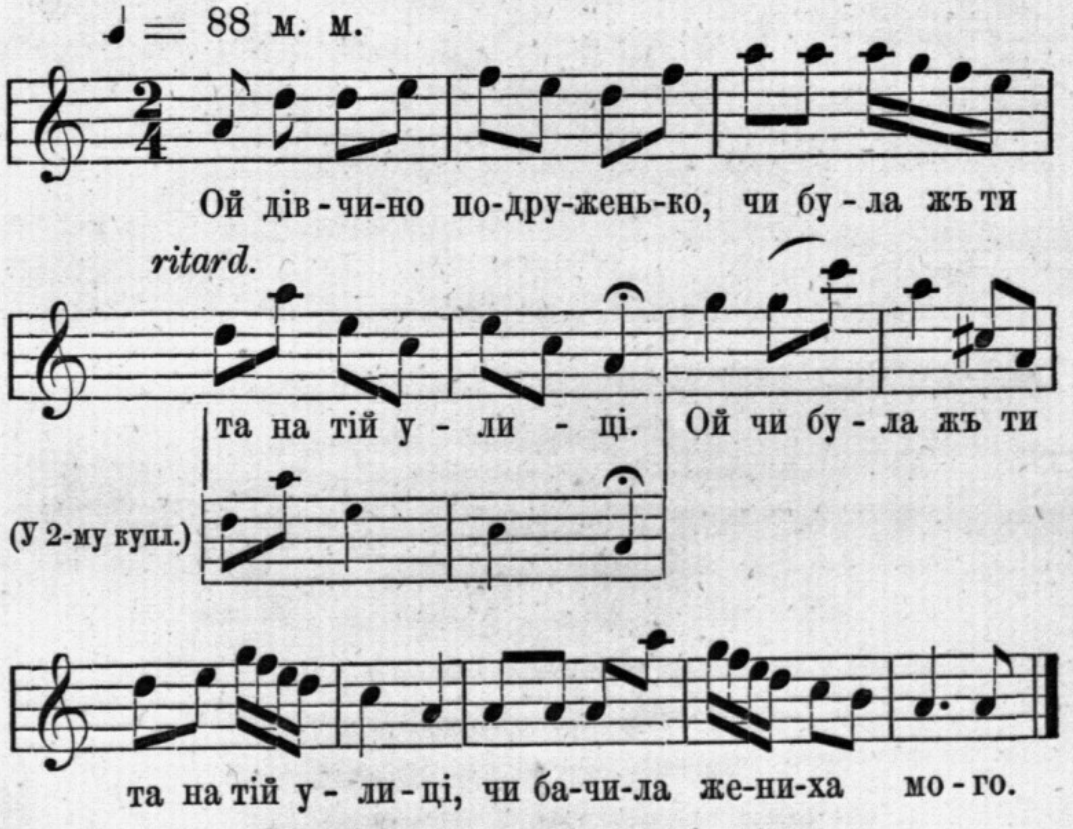

Ой дівчино подруженько, чи була жъ ти та на тій улиці?
Чи була жъ ти та на тій улиці, чи бачила жениха мого?

Ой бачила — не бачила, а зъ нимъ вечіръ та простояла:
Вечіръ стоявъ, та тяженько здихавъ—чому мила не виходила.

Вечіръ стоявъ, та тяженько здихавъ—чому мила не виходила,
Вечіръ стоявъ, та не тебе питавъ—чому мила не виходила.

Бодай тобі, подруженько, та виіли комарі очі,
Щобъ не стояла, та не розмовляла зъ моімъ милимъ та до півночі.

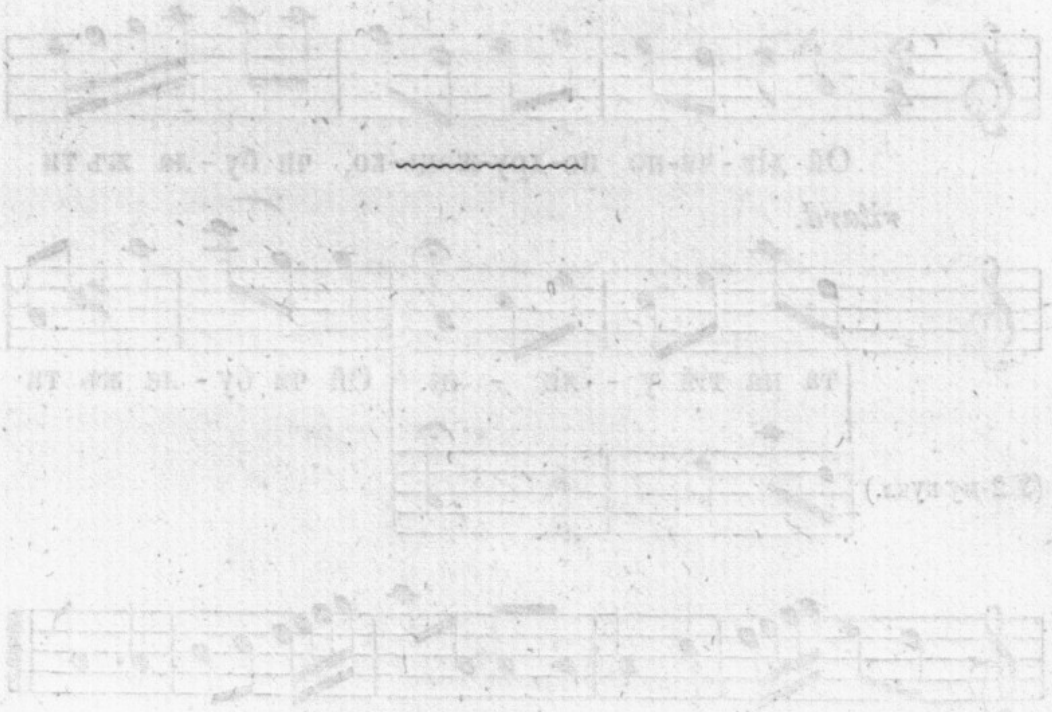

№ 31.

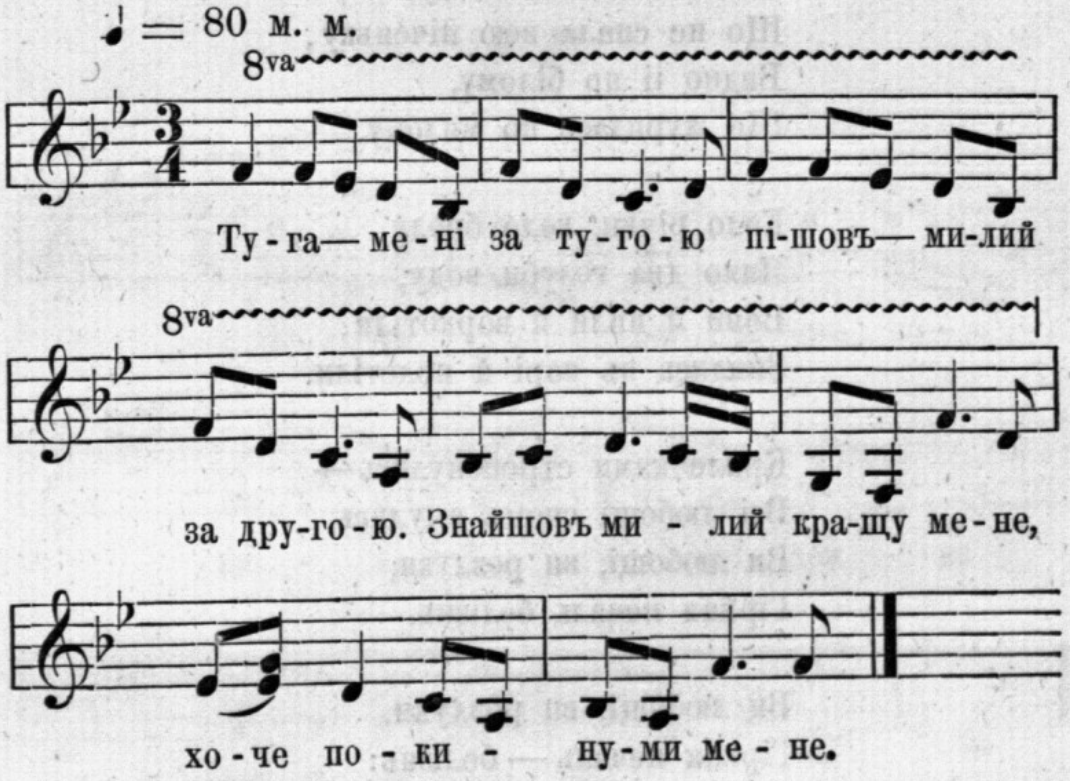

Туга мині за тугою:
Пішовъ милий за другою,
Знайшовъ милий кращу мене, —
Хоче покинути мене.

Якъ у саду, такъ и въ лісі
Соловейко на горісі,
Зозуленька на калині:
Десь мій милий на Вкраіні,

На конику проізджае,
На сонечко поглядае,
Чи високо сонце зходе?
Чого мила смутна ходе?

Видно ії по личеньку,
Що не спала всю ніченьку,
Видно ії по білому,
Що журилась по милому.

Коло річки, коло броду
Пило два голуби воду,
Вони й пили й воркотіли,
Знялись въ парі й полетіли.

Крилечками стрепенулись—
Всі любощі спомъ янулись,
Ви любощі, ви розлуки,
Гіркая печаль болізнь.

Ви любощі, ви розлуки,
Гіркая печаль — болізнь:
Одъ болізни люде знають,
Відъ любощівъ помірають.

№ 32.

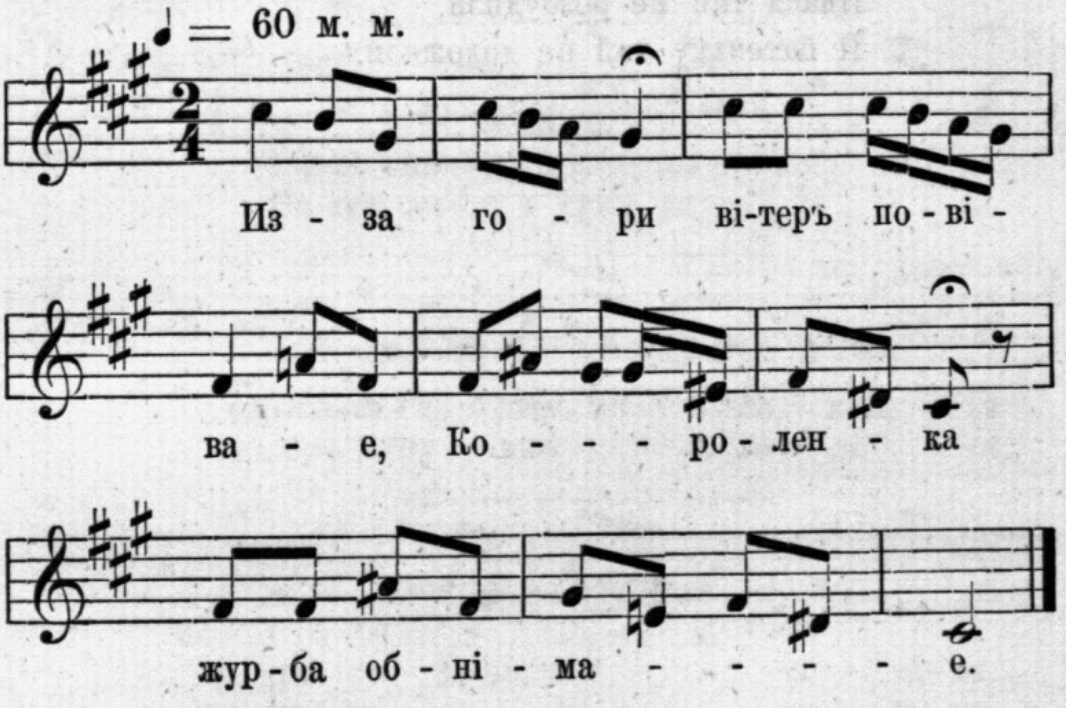

Изза гори вітеръ повівае;
Короленка журба обнімае.
Въ Короленка та жінки немае,
Въ Короленка дочка Катерина —
Вона ёму лиха наробила,
Ивася сина породила;
Въ китаечку ёго исповила,
Шпилечками ёго зашпилила,

*

Та въ криниці взяла затопила,
Шишшиною ёго пристромила,
Буйнимъ вітромъ тай приговорила.
«Повій, вітре, зъ глибокою яру,
Та нажени чорненькую хмару,
Та занеси криниченьку каломъ:
Щобъ туди люди не ходили,
Изъ криниці води не носили,
Ивася тай не розбудили
И батеньку тай не доложили.

№ 33.

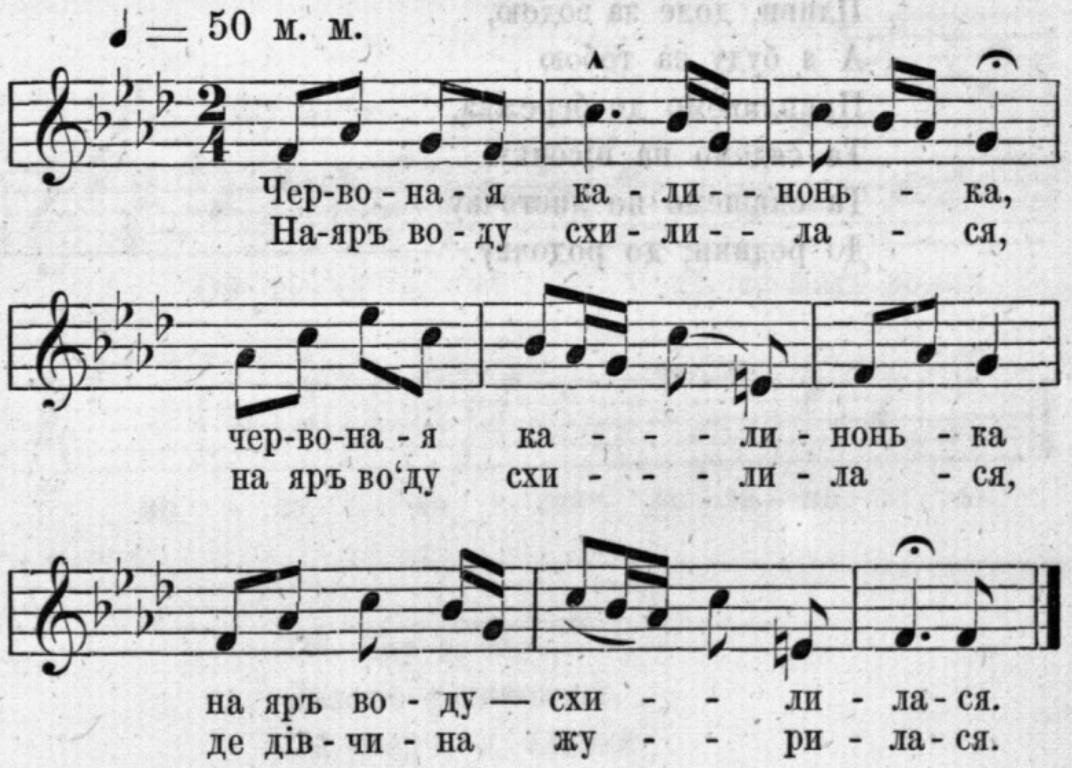

Червоная калинонька
На яръ воду схилилася,
Де дівчина журилася,
Що безъ доли родилася,
А безъ щастя за-міжъ ишла.
«Ой піду я гукаючи,
Свою долю шукаючи;
Ой піду я до Дунаю,

Крикну дуже не помалу.
Обізвалась моя доля,
По тімъ боці синёго моря:
Не журись дівчино моя,
Бо ось де я доля твоя,
Не журись дівчино прекрасна,
Бо ось твоя доленька безщасна.
Пливи, доле за водою,
А я буду за тобою
Припливемо до бережка,
Та сядемо на пісочку,
Та спишемо по листочку
До родини, до родочку.

№ 34.

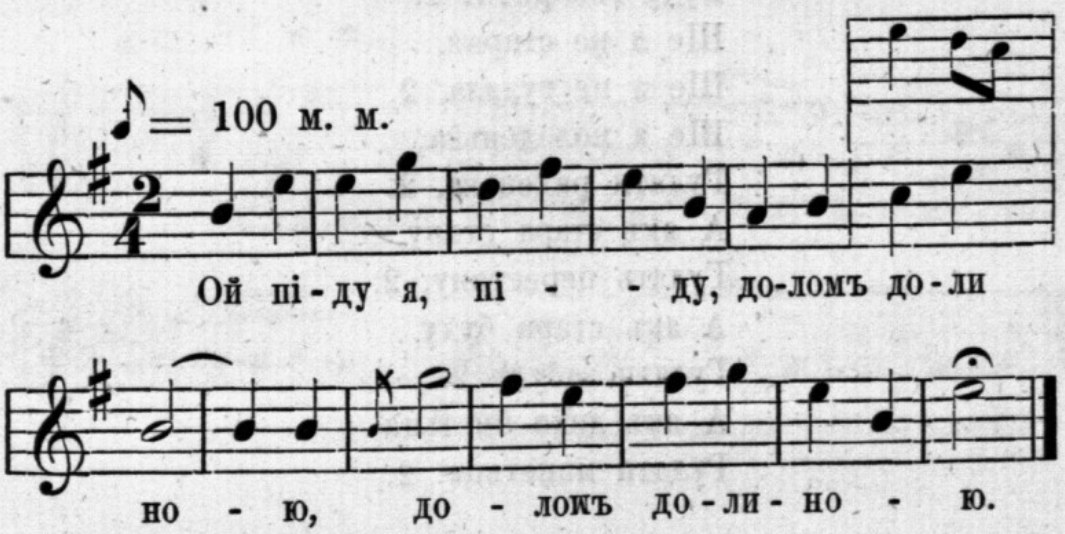

Ой піду я, піду,
Доломъ долиною, 2.
Ой стопчу я, зломлю
Рожу зъ калиною. 2.
Вітеръ повівае,
Рожа процвітае, 2.
Підъ моіми воротами
Свистілонька грае. 2.
Мене мати лае
Гулять не пускае. 2.
Ой хочъ откradуся,
Тай нагуляюся. 2.

Якъ пройду до дому,
Нароблю гомону. 2.
Якъ будуть лаяти,
Такъ буду плакати; 2.
Якъ будуть навчати,
То буду ловчати, 2.
А якъ будуть бити,
Буду говорити: 2.
Ще я не старая,
Ще я не гуляла, 2.
Ще я молоденька,
Гуляти раденька, 2.
А якъ стара стану,
Гулять перестану, 2.
А якъ стара буду,
Гуляти забуду 2.
А якъ лихо йметьця
Гуляти минетьця. 2.

№ 35.

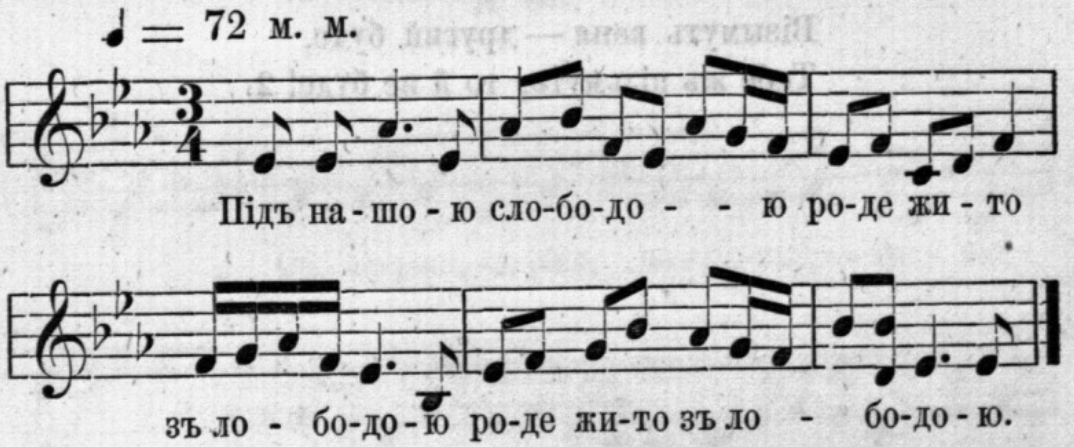

Підъ нашою слободою
Роде жито зъ лободою. 2.
Тамъ дівчина жито жала,
Малі снопики въязала. 2.
Де не взявся козаченько
На воронімъ кониченьку. 2.
— Годі, годі, дівча, жати,
Малі снопики въязати. 2.
Зъіхавъ козакъ на могилу,
Пустивъ коня й на долину. 2.
Пустивъ коня на долину,
А самъ заснувъ на годину. 2.
Де не взялась дівчинонька,
Та вирвала травиченьки, 2.

Та вдарила козаченька
Та вдарила й по личеньку. 2.
— Годі, годі, козакъ, спати
Та вже жъ коня не видати. 2.
Ишли Турки зъ Татарами,
Взяли коня зъ поводами. 2.
Мене Турки добре знають,
Вони жъ мене не займають. 2.
Візымуть коня — другий буде,
Тебе жъ візьмуть, то й не буде! 2.

№ 36.

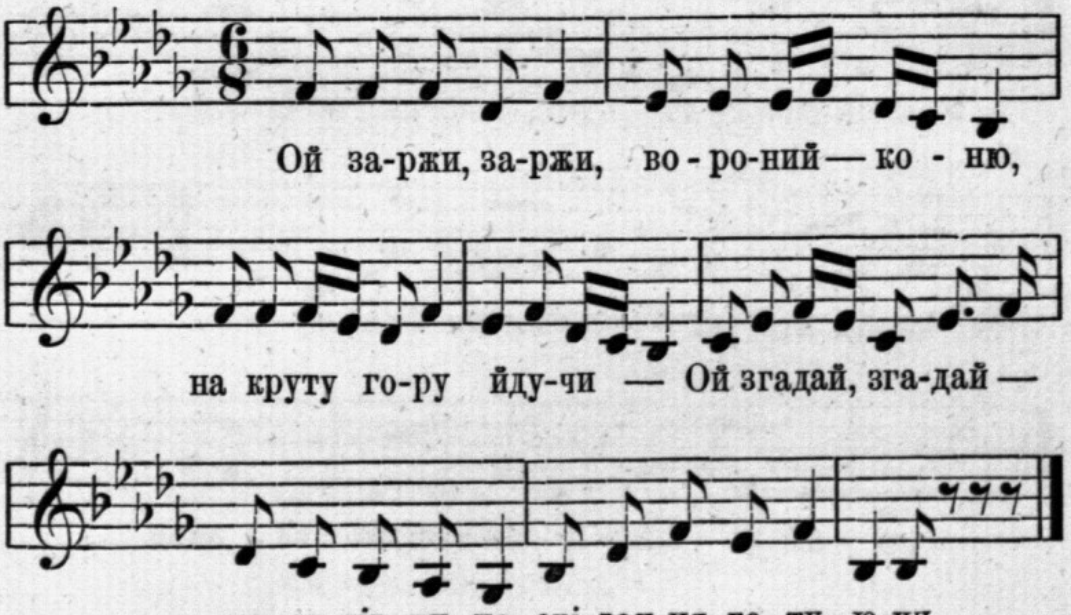

Ой заржи, заржи, вороний коню,
На круту гору йдучи;
Ой згадай, згадай, серце дівчино,
Снідання готуючи.
Якъ готувала, важко здихала,
Жалібно заплакала:

«Ой колибъ тобі такъ у дорозі,
Якъ мині небозі,
Ой колибъ тобі, якъ теперъ мині
Ся біда докучила,
То ти бъ поіхавъ, тай не барився,
Щобъ я не скучила.

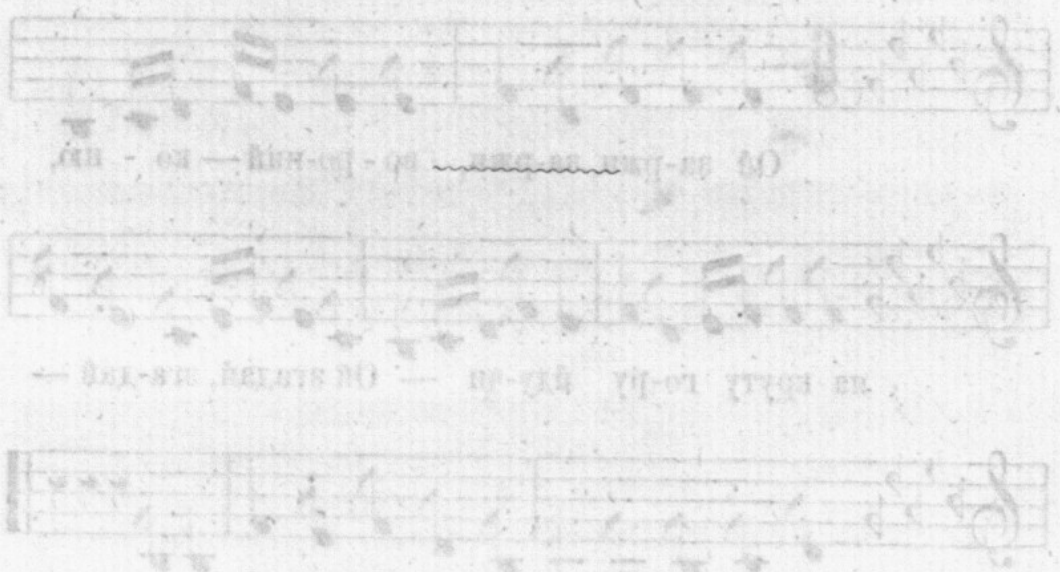

№ 37.

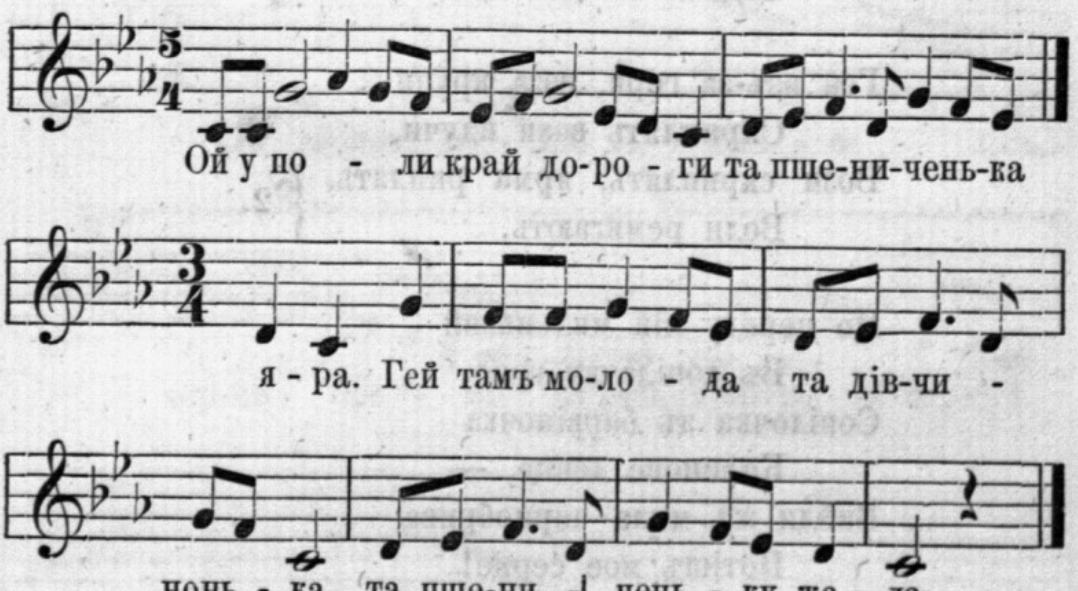

Ой у полі край дороги
Пшениченька яра,
Тамъ молода дівчинонька
Пшениченьку жала. } 2.

Та болять ручки, та болять ніжки,
Та пшениченьку жнучи,
Та-вжежъ мині надокучило
Та миленького ждучи. } 2.

Та нема жъ мого миленького,
Та нема жъ мого пана,
Та вжежъ моя постіль біла } 2.
Пилочкомъ припала.

Та нема жъ мого миленького,
Та нема жъ мого сонця,
Та вжежъ мині надокучило } 2.
Сидячи въ віконця.

Гей изъ-за гори, изза кручи
Скриплять вози йдучи,
Вози скриплять, ярма риплять, } 2.
Воли ремигають.

По переду мій миленький
Въ сопілочку грае,
Сопілочка зъ барвіночка
Калинове денце, —
Вийди жъ мила чорнобрива
Потішъ мое серце!

№ 38.

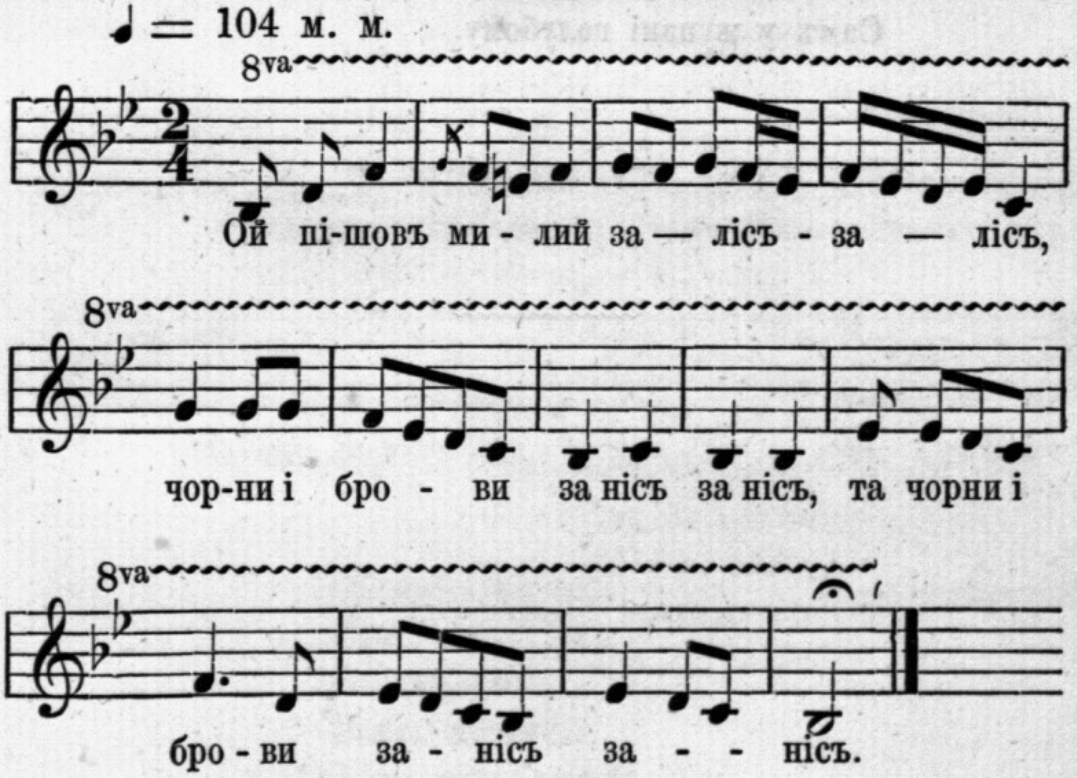

Ой пішовъ милий за лісъ, за лісъ:
Чорниі брови занісъ, занісъ. 2.
Ой пішовъ милий за діброву:
Занісъ свою тиху мову. 2.
Ой не такъ мині за бровами,
Якъ за вірними словами 2.
Ой пішовъ милий за річками:
Засталася зъ діточками. 2.

Ой сидить мила край віконця,
Виглядае свого сонця.
Та виглядае запорожця.
Ой не самъ запорожець їде:
Девьятеро коней веде; 2.
На десятому, вороному
У жупані голубому,
Самъ у жупані голубому.

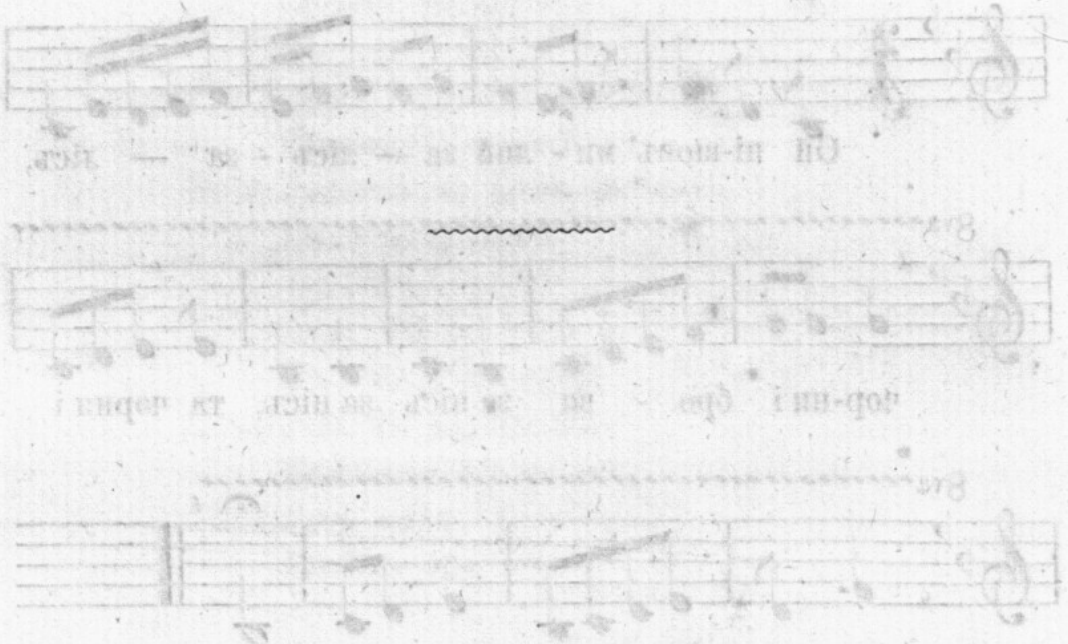

№ 39.

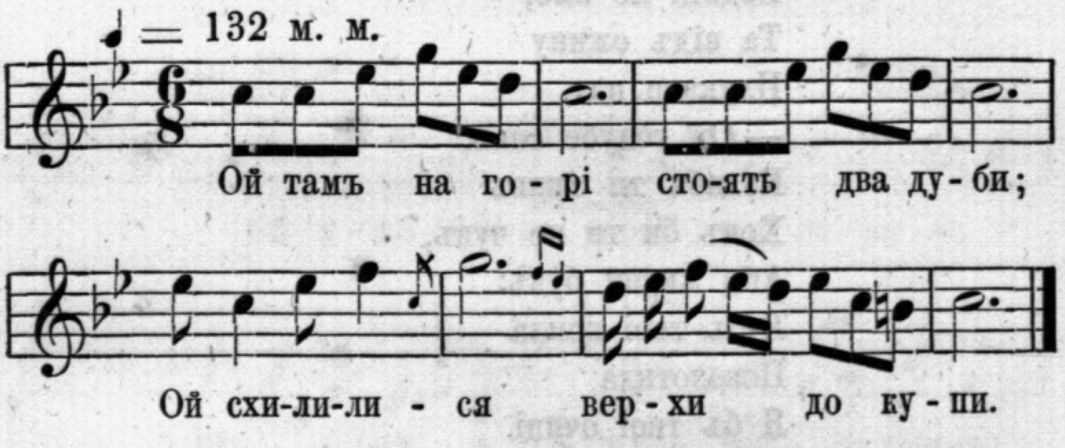

Ой тамъ на горі
Стоять два дуби —
Ой схилилися
Верхи до куши.
А на тихъ дубахъ
Сидять голуби:
И цілуютця, и милуютця,
И крилечками обнімаютця.
Ой де не взявсь
Стрілець молодець —
Голуба убивъ,
Голубку вловивъ.
Сховавъ голуба
Підъ ожиною

Голубку назвавъ
Вінъ дружиною.
Приніcъ до дому,
Пустивъ до долу,
Насипавъ пшениці,
Поставивъ водиці.
Пшениці не дзюба
Водиці не пъе,
Та підъ ожину
Плакати иде.
— Ой голубе сивъ,
Колибъ ти оживъ
Хочъ би ти не чувъ,
Аби живий бувъ:
Я-бъ твоі крила
Позолотила
Я бъ твоі очиці
Накарувала,
Тебе самого
Намаювала,
Намалювала
На стіні прибила,
Ой на тій стіні,
Де сидіть мині,
На тій кроваті,
Де спочивати.

№ 40.

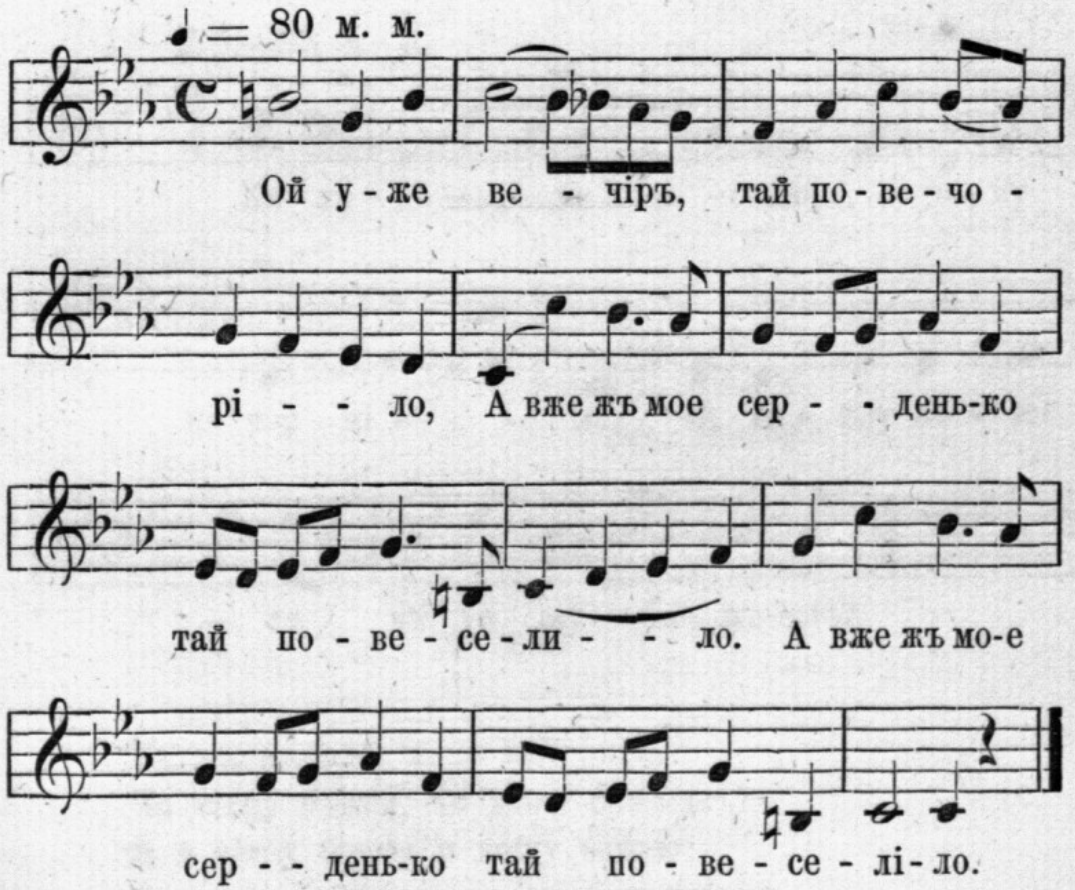

Ой уже вечіръ, тай повечоріло,
А вже жъ мое серденько тай повеселіло. 2.
Ой прийди, прийди, хрещатий барвінку,
Одчиню я сінечки, впущу у комірку. 2.

*

А якъ впускала, то все цілувала,
Якъ випускала, то слізно ридала. 2.
Ой колибъ я, серденько, та малярства знала,
Тобъ я твое личенько тай намалювала. 2.
Тобъ я твое личенько тай намалювала,
Тобъ я твоі брівоньки тай нарисувала. 2.

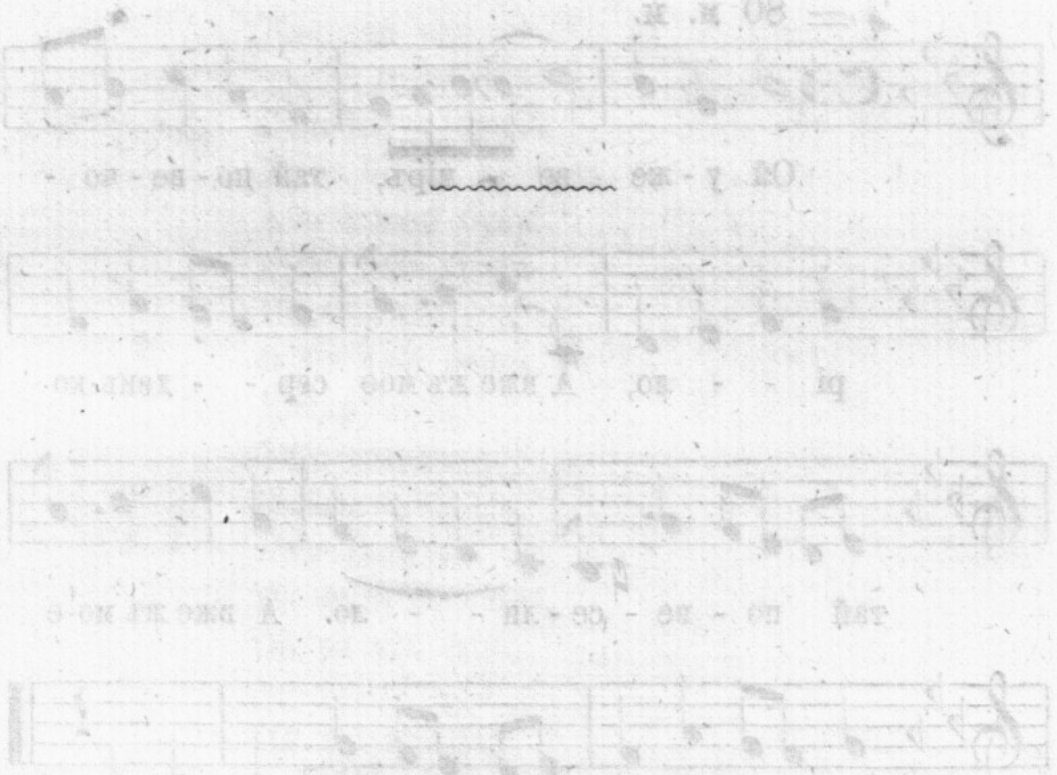

№ 41.

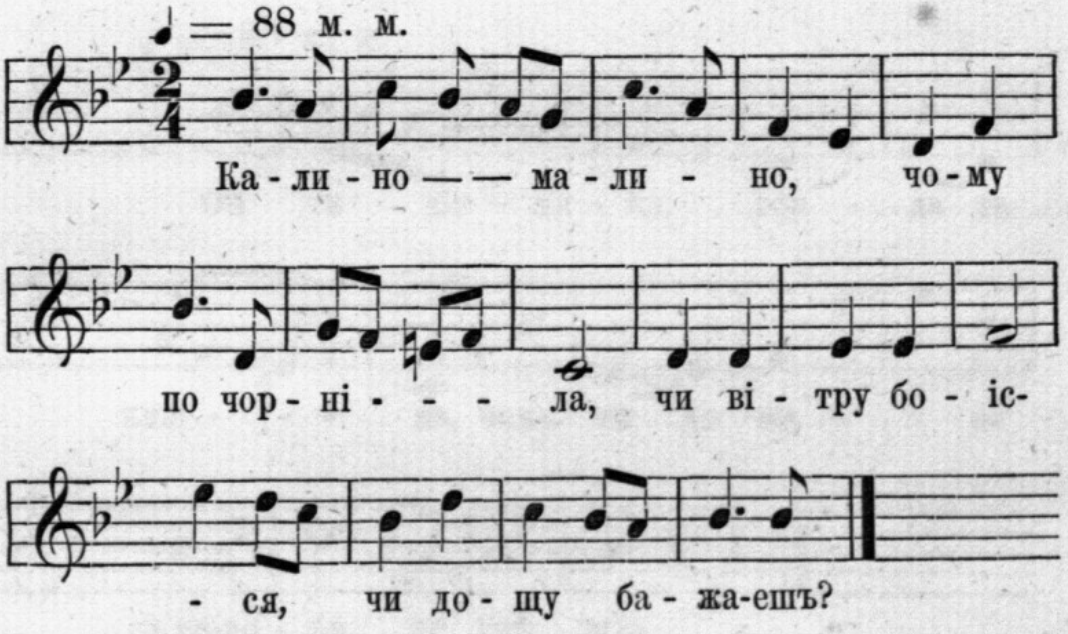

Калино-малино, чому почорніла?
Чи вітру боісся, чи дощу бажаешъ?
Я й вітру боюся и дощу бажаю;
Кого вірно люблю, зъ тимъ и умираю.
Ой умру я, мила, а ти будешъ жива,
Не забувай, мила, де моя могила.
А моя могила край синёго моря;
Полягли любощі и щира розмова!

Не йди на могилу, не махай рукою,
Скажуть вороженьки, що я живъ зъ тобою;
Не йди на могилу, не кидай землею,
Бо й сама ти знаешъ, якъ тяжко підъ нею.

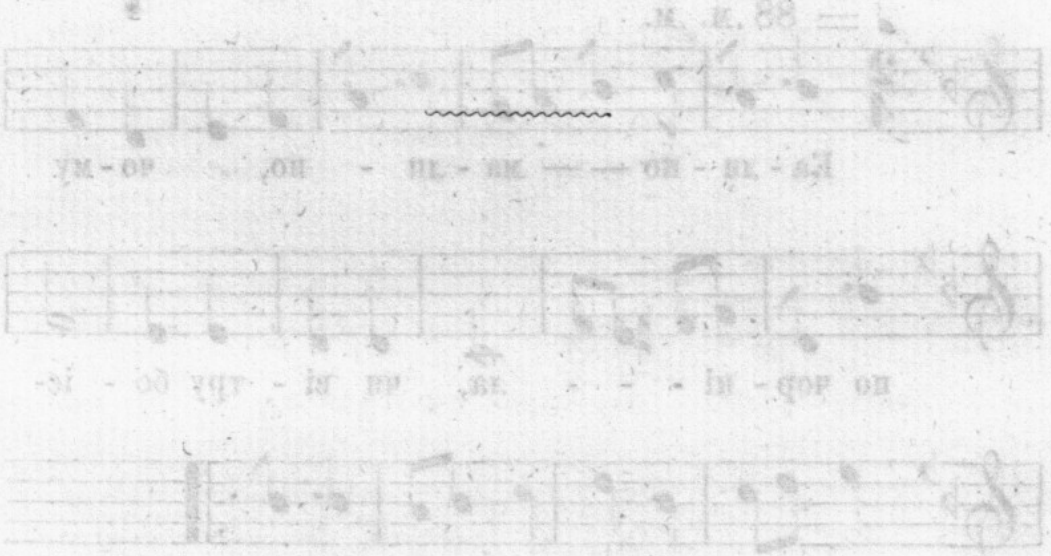

№ 42.

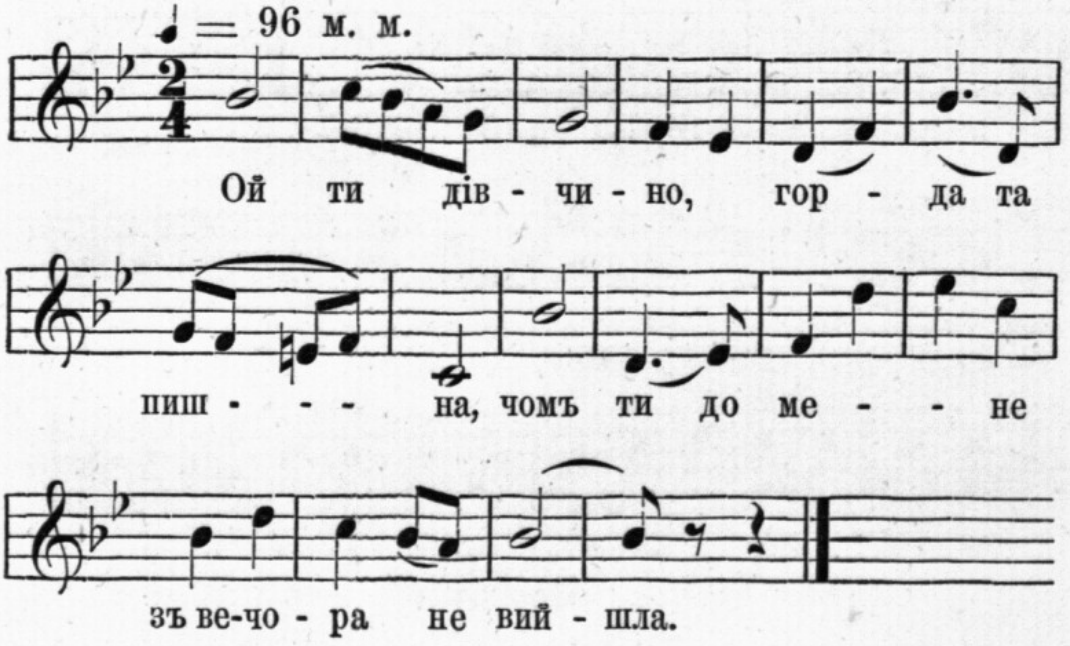

Ой ти дівчино, горда та пишна!
Чомъ ти до мене зъ вечора не вийшла?
— Ой якъ я маю до тебе ходити,
Коли насъ будуть вороги судити.
— Ой нехай судять, якъ розуміють;
Прийде тая годинонька, вони поніміють.
Ой нехай судять, якъ сами знають, —
Прийде тая година, вони перестануть.

— Ой мині мати такъ заказала,
Щобъ я зъ тобою нігде не стояла;
Ой мені батько такъ нарікае,
Що вінъ мене, серце мое, та вірно кохае.

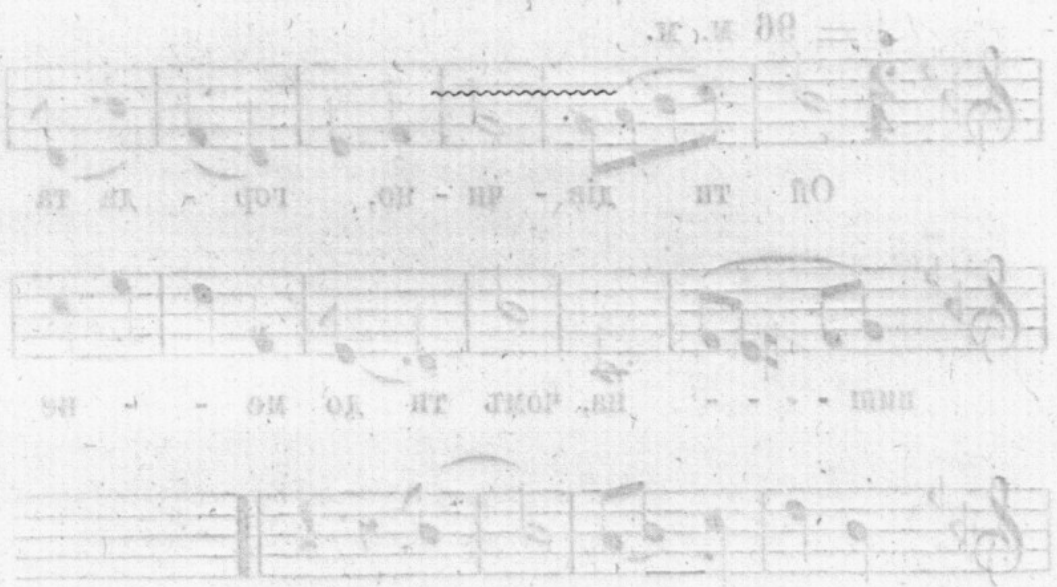

№ 43.

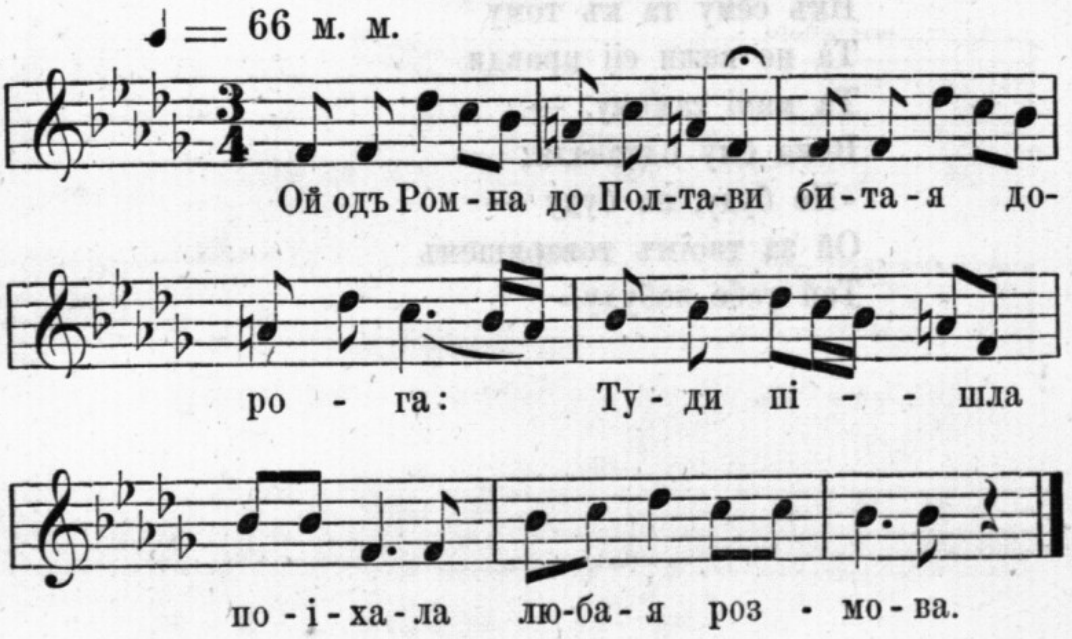

Ой відъ Ромна до Полтави
Битая дорога:
Туди пішла, поіхала
Любая розмова,
Тай випала зъ-підъ коника
Золота підкова.
«Вернись, вернись, мій миленький,
Любая розмова!»
Йшли корови изъ діброви,

Овечки изъ поля —
Заплакала дівчинонька,
Край козака стоя:
«Ой куди ти тай полинешъ,
Сизокрилий орле?
Ой хто жъ мене на чужині
Безъ тебе пригорне?»
— Пригортайся, дівчинонько,
Икъ сёму та къ тому
Та не кажи сіі правди
Та мині самому. —
Вона ёму одказала;
«Не буду, не буду —
Ой за твоімъ товаришемъ
Тай тебе забуду.»

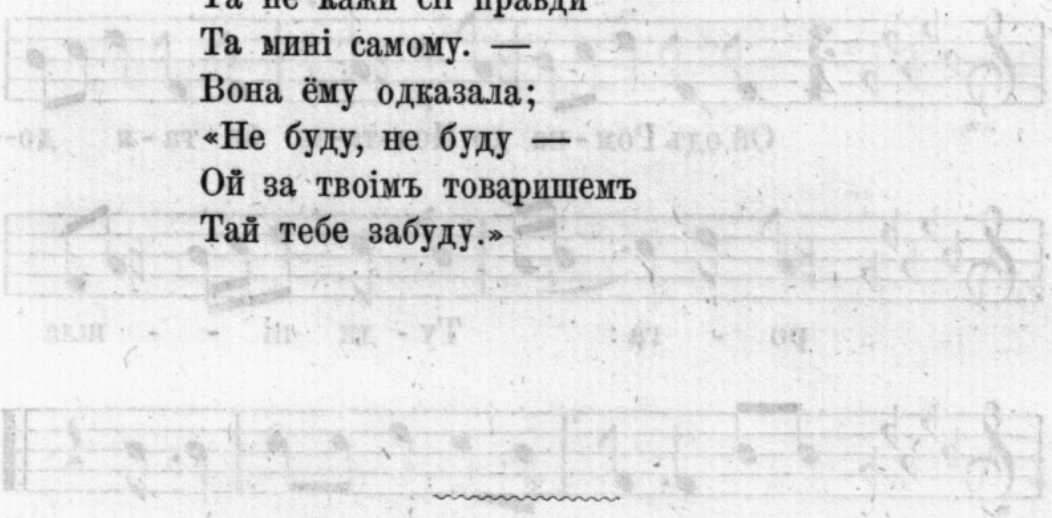

№ 44.

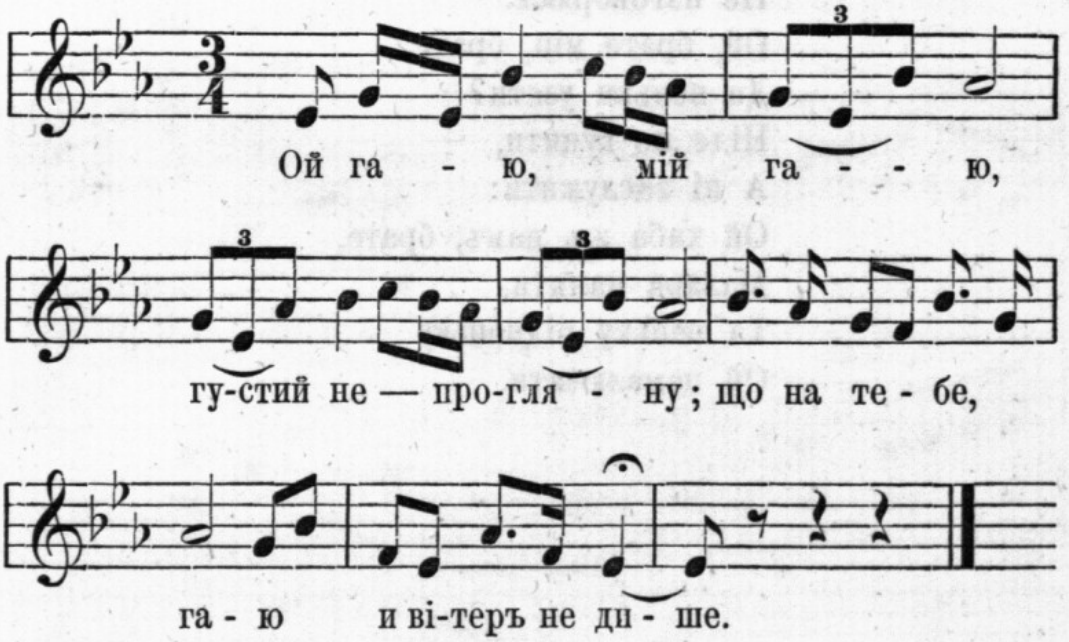

Ой гаю, мій гаю,
Густий — не прогляну,
Що на тебе, гаю,
И вітеръ не дише.
Ой братъ до сестриці
Часті листи пише:
— Чи привикла, сестро,
Зъ чужимъ родомъ жити?
«Не привикла, брате;

Треба привикати.
Далеко відъ роду,
Нікимъ наказати.
А що я до роду,
Прийду черезъ воду;
Въ броду замочуся,
Въ роду обсушуся,
Таки зъ своімъ родомъ
Не наговорюся.
Ой, брате мій, брате,
Де неньки узяти?
Ніде не купити,
А ні заслужити:
Ой хиба жъ намъ, брате,
Маляра наняти,
Та неньку рідненьку
Ой намалювати.

№ 45.

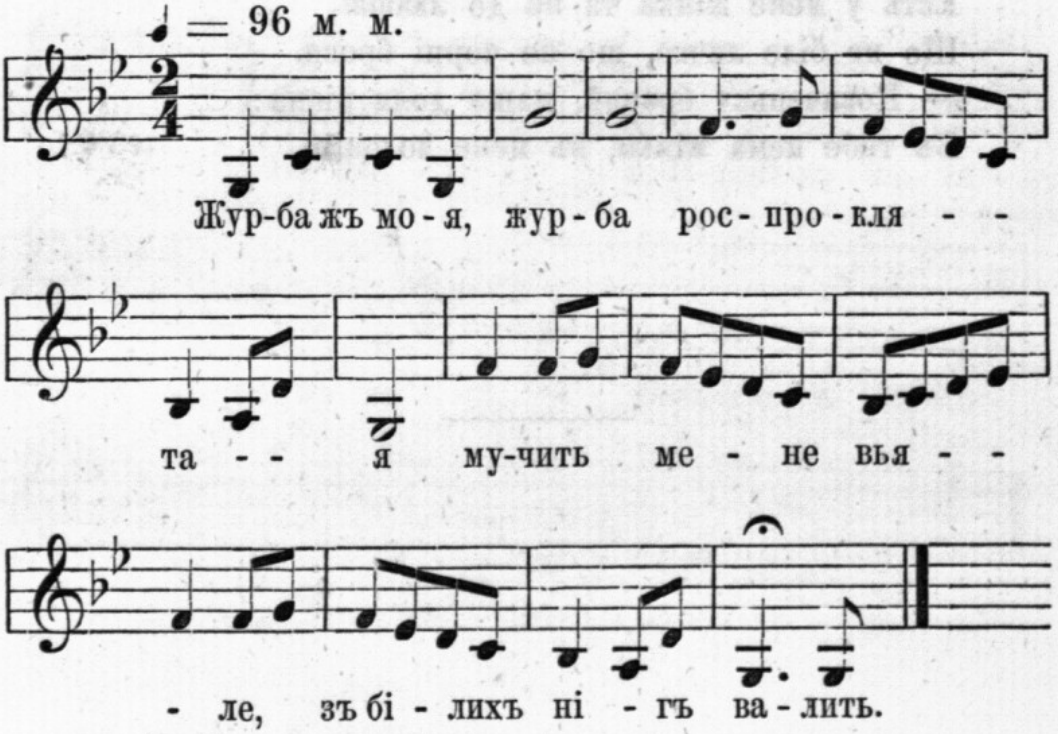

Журба жъ моя, журба роспроклятая,
Мучить мене, вьяле, зъ білихъ нігъ валить.
А я жъ тій журбі та й не подаюся,
Ой піду жъ я до шинкарки, горілки напъюся.
«Шинкарочко мила, повірь меду й пива,
Повірь меду й пива, горілки піввідра.»
—«Козаченьку бравий! не веліла мати,

Не веліла мати на-біръ розвіряти,
А веліла жъ мати тебе роспитати:
Коли ти жонатий, поізжай до дому!
Коли жъ не жонатий, лягай спать зо мною!»
—«Шинкарочко мила! Якъ же жъ я не жонатий:
Есть у мене жінка ще й діточокъ двое,
Ще й дітокъ двое — маленькі обое,
Ще й діточокъ двое — маленькі обое!
Есть у мене жінка та не до любові,
Що не біле личко, що не чорні брови.
— Козаченьку бравий, наша доля рівна:
Въ тебе нема жінки, въ мене чоловіка.

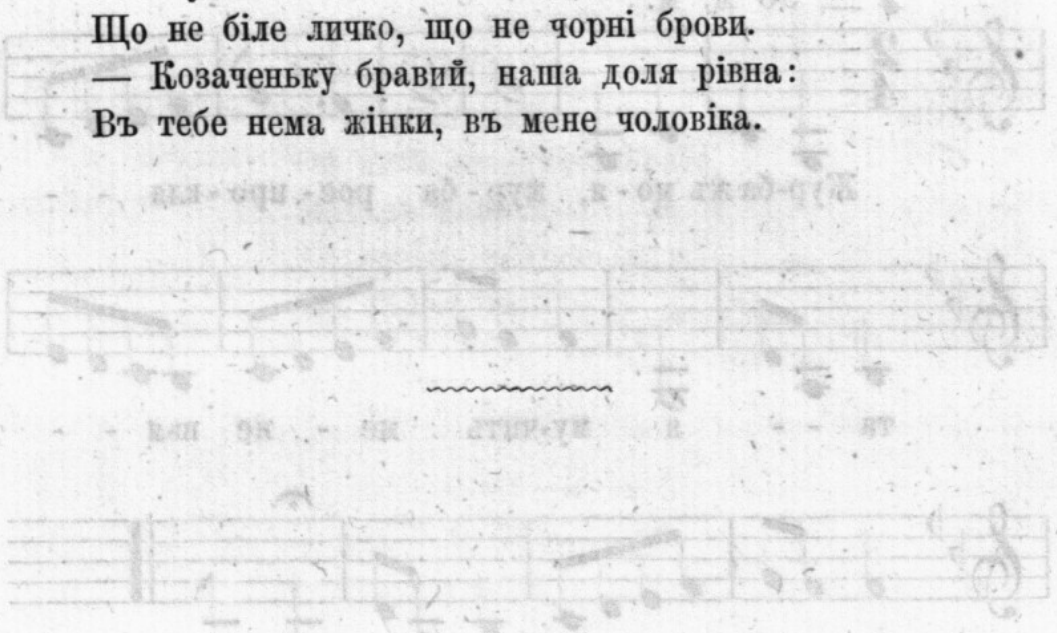

№ 46.

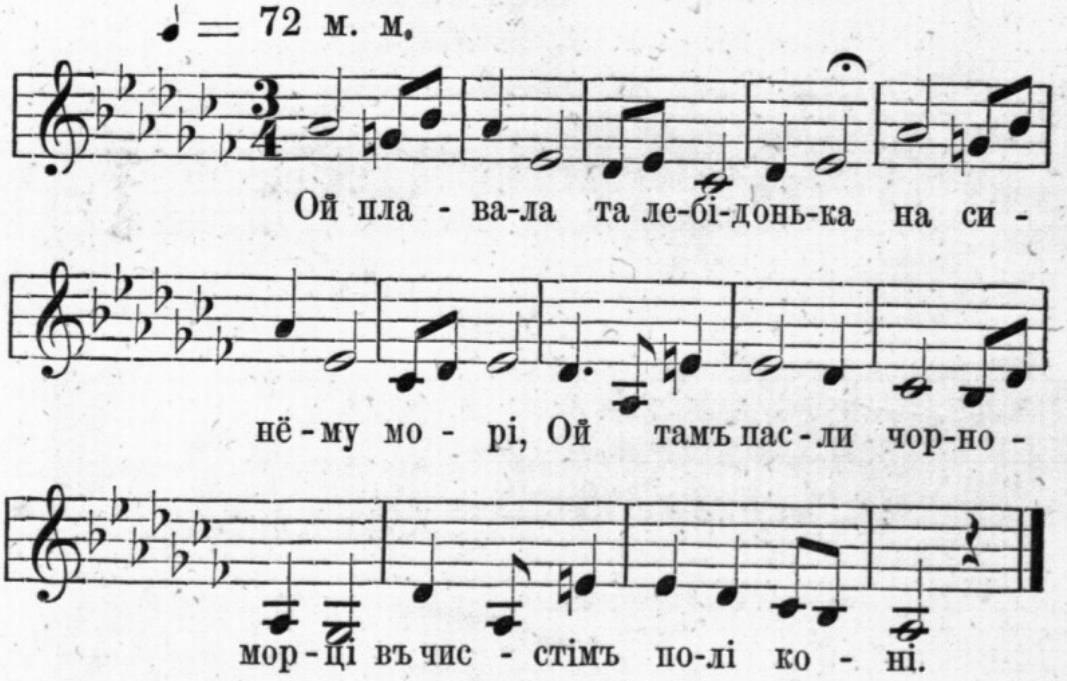

Ой плавала та лебідонька на синёму морі,
Ой тамъ пасли чорноморці вь чистімъ полі коні.
Ой крикнула та лебідонька на синёму морі,
Заплакали чорноморці та объ своімъ горі.
Ой крикнула та лебідонька, море переплівши;
Заплакали чорноморці, коней погубивши.
Иде отаманъ та дорогою, ще й пісні співае;
Приізджае до куріня — ажъ коней немае!
Ой десь же ви та пани-браття, все й у карти грали,

Що ви коні козацькіі навіки втеряли.
Ой годі жъ вамъ та пани-браття, годі журитися,
Ходімъ лучче до шинкарки горілки напитися.
Шинкарочка та молодая тому и зраділа.
Насипала цеберъ меду, да и сама сіла.

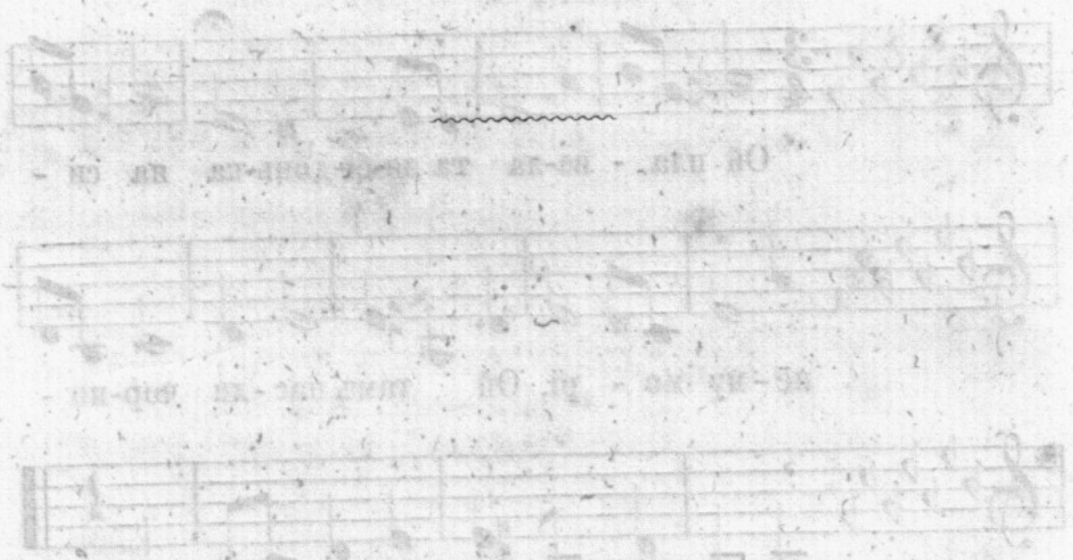

№ 47.

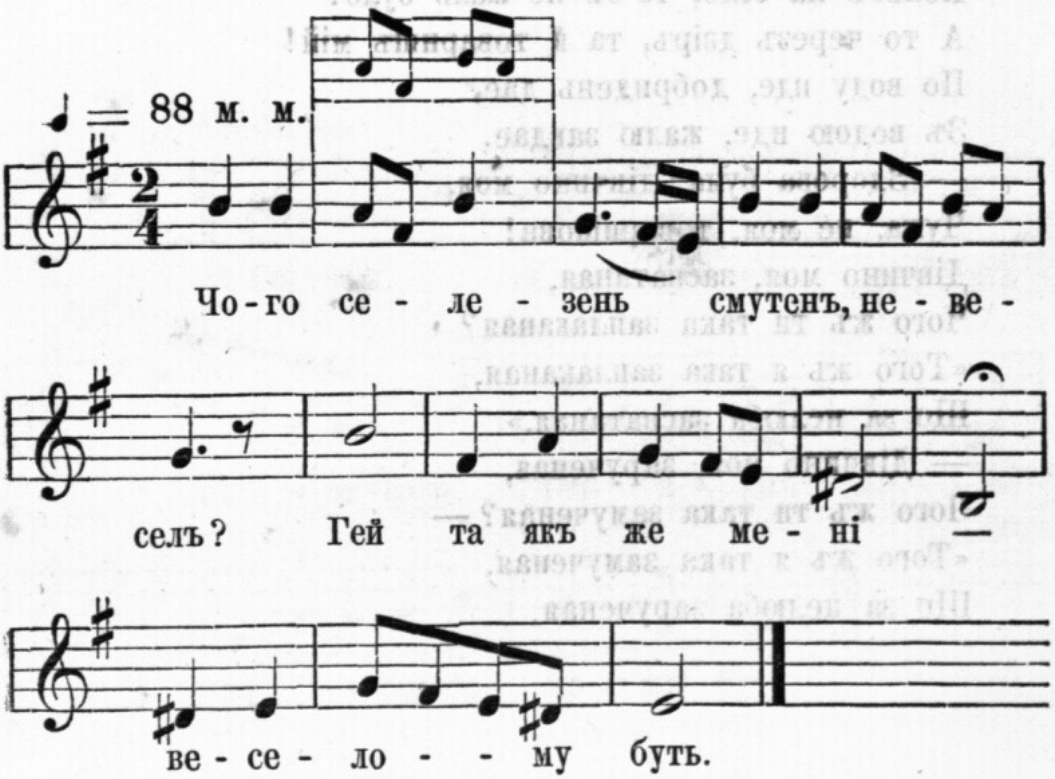

Чого селезень смутенъ, невеселъ?
Гей та якъ же мині веселому буть.
Ой якъ же мині веселому буть,
Веселому буть, одрадосному, —
Що вчора була утінка моя
Сёгодня нема, — застреленая!
Коли бъ на воді, то бъ не жаль мині, —

А то на горі, въ шовковій траві!
Чого сей козакъ смутенъ, невеселъ,
Смутенъ, невеселъ, неодрадосенъ?
— Ой якъ же мині веселому буть,
Веселому буть, одрадосному?
Що вчора була дівчина моя,
Сёгодня нема, — засватаная.
Колибъ на село, то бъ не жаль було!
А то черезъ двіръ, та й товаришъ мій!
По воду иде, добридень дае,
Зъ водою иде, жалю завдае.
— Здорова була, дівчино моя,
Чужа, не моя, товаришова!
Дівчино моя, засватаная,
Чого жъ ти така заплаканая?
«Того жъ я така заплаканая,
Що за нелюба засватаная.»
— Дівчино моя, зарученая,
Чого жъ ти така замученая? —
«Того жъ я така замученая,
Що за нелюба зарученая.

№ 48.

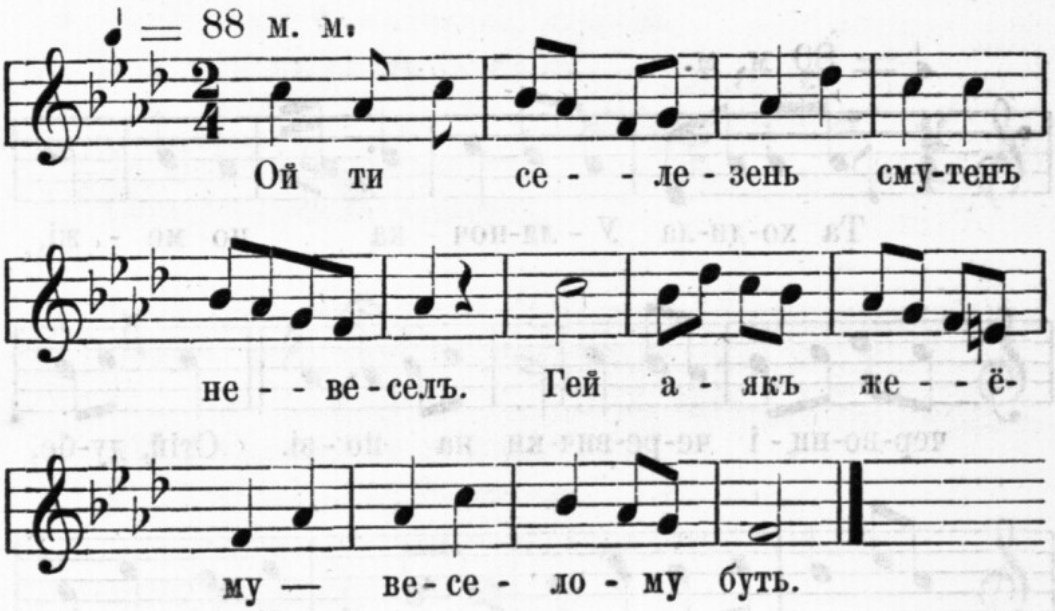
♩ = 88 м. м.
Ой ти се - - ле - зень сму-тенъ
не - - ве - селъ. Гей а - якъ же - - ё-
му — ве - се - ло - му буть.

*

№ 49.

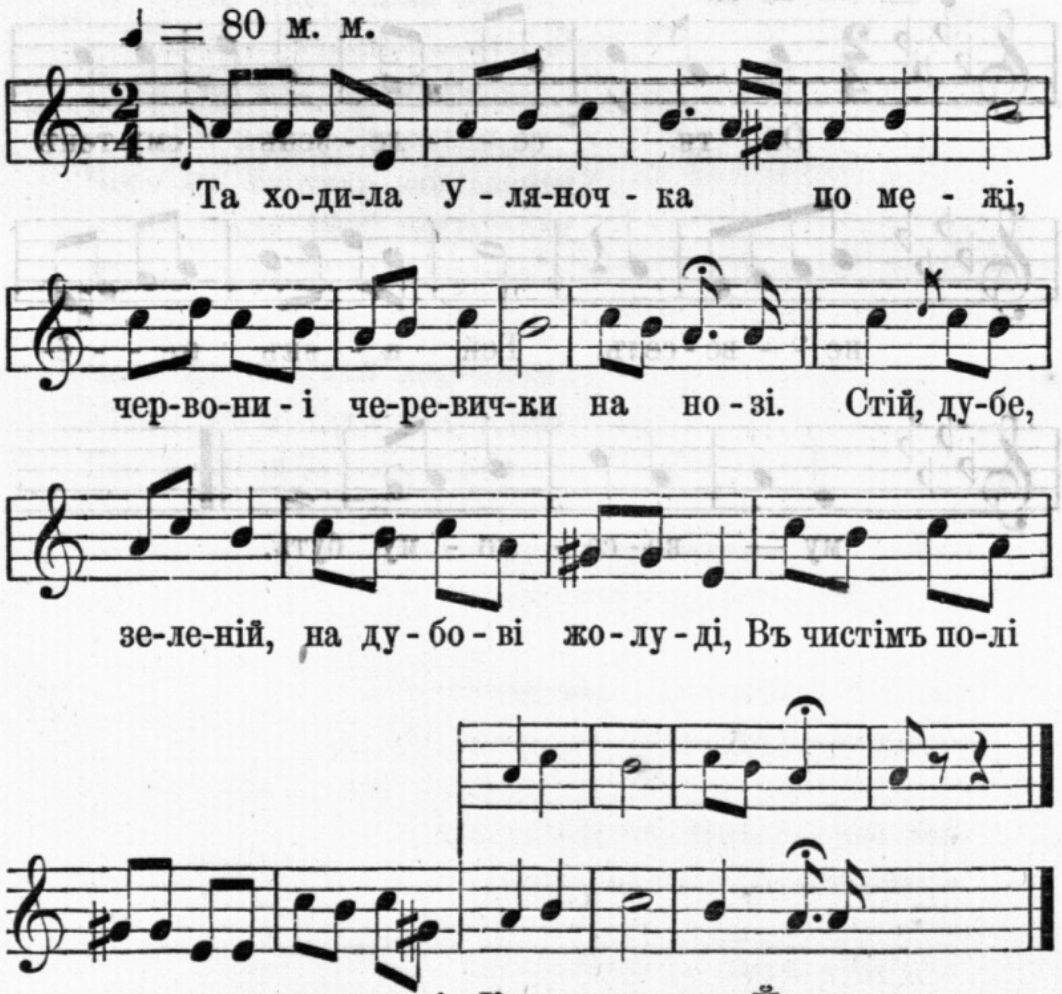
♩ = 80 м. м.
Та хо-ди-ла У - ля-ноч - ка по ме - жі,
чер-во-ни - і че-ре-вич-ки на но - зі. Стій, ду-бе,
зе-ле-ній, на ду - бо - ві жо - лу - ді, Въ чистімъ по-лі
ро-са впала, на у-ли-ці Ку-па - ла на Йвана.

Та ходила дівчинонька (*) по межі —
Червоніі черевички на нозі.
Стій, дубе, зеленій,
На дубові жолуді,
Въ чистімъ полі роса впала,
На улиці Купала
На Йвана.

Червоніі черевички на нозі,
Що покупивъ казаченько (*) на торзіи.
Стій, дубе... и д.

Носи, носи, дівчинонько, здорова,
А я тобі не скажу ні слова.
Стій, дубе... и д.

Та Петрівочка минаетця,
Сива зозуленька ховаетця.
Стій, буде... и д.

А чи було літо, чи не було —
Чомусь воно мині не докучило,
Стій, дубе... и д.

Що я молодая не гуляла,
Що я челядонька не видала.
Стій, дубе... и д.

Мене моя мати не пускала,
Та й у комірочку зачиняла.
Стій, дубе... и д.

Та й у комірочку зачиняла,
Золотимъ замочкомъ замикала.
Стій, дубе... и д.

Золотимъ замочкомъ замикала,
А замикаючи приговорювала:
Стій, дубе... и д.

(*) Уляночка, Василечко — або яке друге именна.

Оттутъ сиди, доню, въ комірочці,
Поки розійдутця вечерниці

Стій, дубе... и д.

А я въ комірочку підкопалася,
Пішла на улицю, нагулялася.

Стій, дубе... и д.

№ 50.

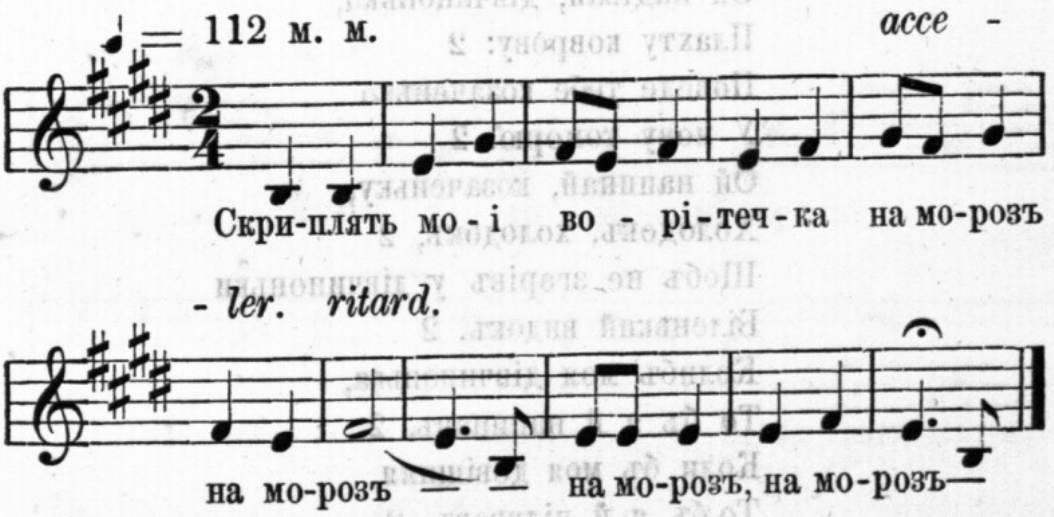

Скриплять моі ворітечка
На морозъ, на морозъ; 2.
Горить мое біле личко —
(*або:* Ой хмаритьця, негóдитьця)
Либонь буде дощъ. 2.
Ой дощику, поливайчику,
Поливай, поливай; 2.
Козаченько до дівчиноньки (*)
Прибувай, прибувай. 2.

(*) Олександрочко до Марусеньки — або друге именнѧ.

Ой радъ же бъ я поливати —
Хмароньки нема; 2.
Ой радъ же бъ я прибувати —
Ніченька мала. 2
Ой надівай, дівчинонько,
Плахту дрібничку: 2.
Поведе тебе козаченько
У нову світличку; 2.
Ой надівай, дівчинонько,
Плахту коврову: 2
Поведе тебе козаченько
У нову коморю. 2
Ой напинай, козаченьку,
Холодокъ, холодокъ, 2
Щобъ не згорівъ у дівчиноньки
Біленький видокъ. 2
Колибъ моя дівчинонька,
То бъ я й напинавъ, 2
Коли бъ моя довішняя,
То бъ я й цілувавъ, 2
Цілувавъ би, милувáвъ,
За себе бъ узявъ. 2.

№ 51.

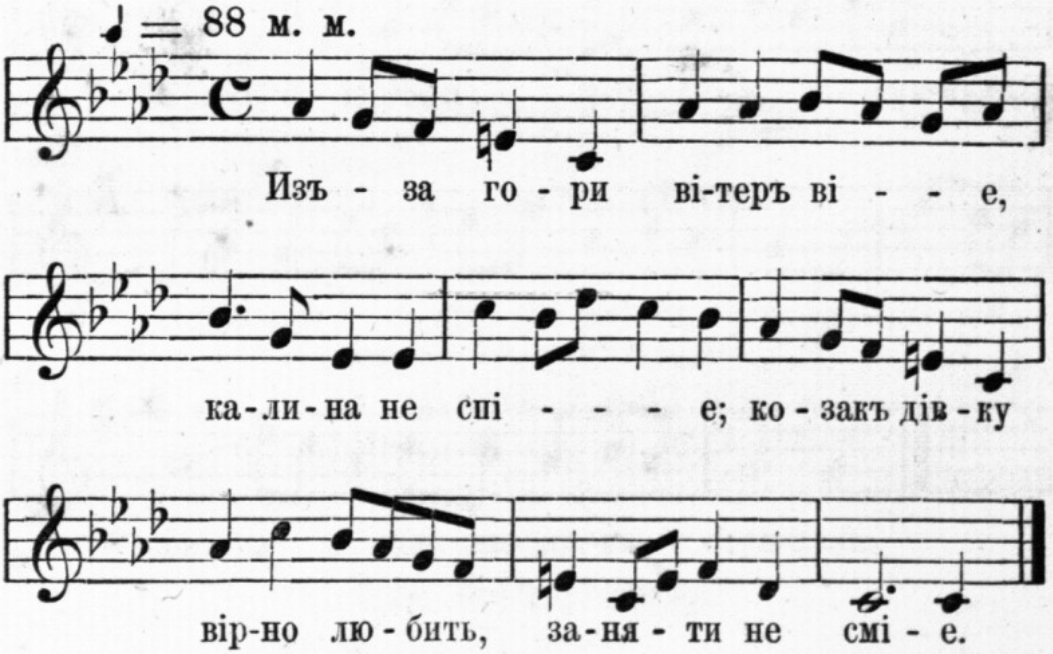

Изъ-за гори вітеръ віе, калина не спіе;
Козакъ дівку вірно любить, — заняти не сміе.
Тимъ я ії не займаю, що сватати маю;
Тимъ до неі не горнуся, що слави боюся.
Не бійсь слави, не бійсь слави, не бійсь поговору:
Я за славу сама стану, ще й виговорюся.
Ой зъ-за гори изъ-за кручи орли вилітають;
Не зазнаю я роскоші, — вже й літа минають.

Запрягайте коні въ шори, коні вороніі,
Доганяйте літа моі, літа молодіі!
Чи догнали, не догнали въ калиновімъ мості:
Вернітеся, літа моі, хочъ до мене въ гості!
Не вернемось, не вернемся, не знаемъ до кого;
Не вміли насъ шанувати, якъ здоровъя свого.

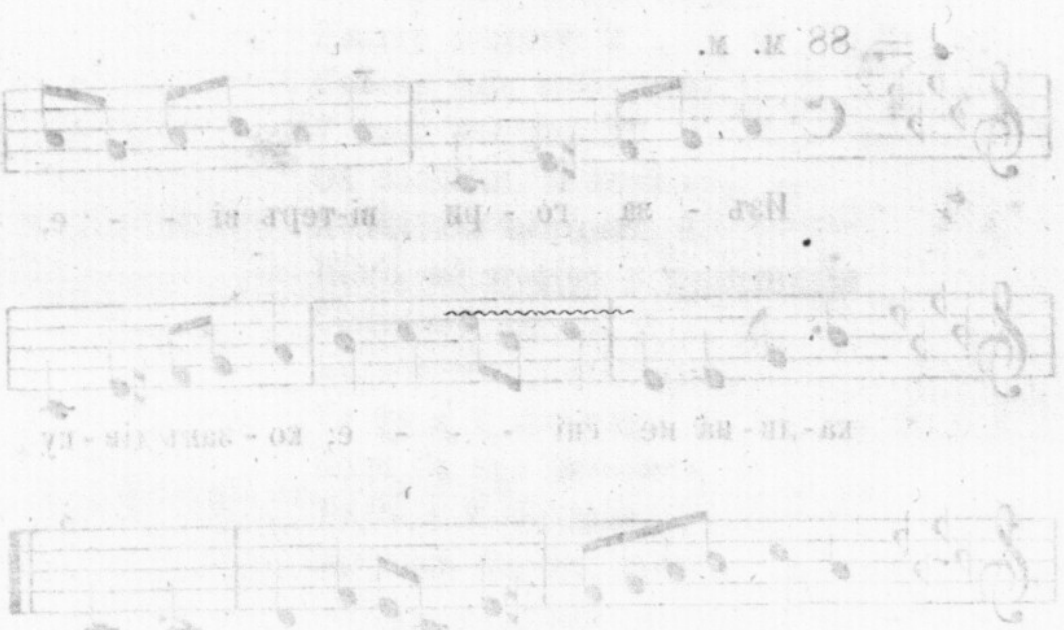

№ 52.

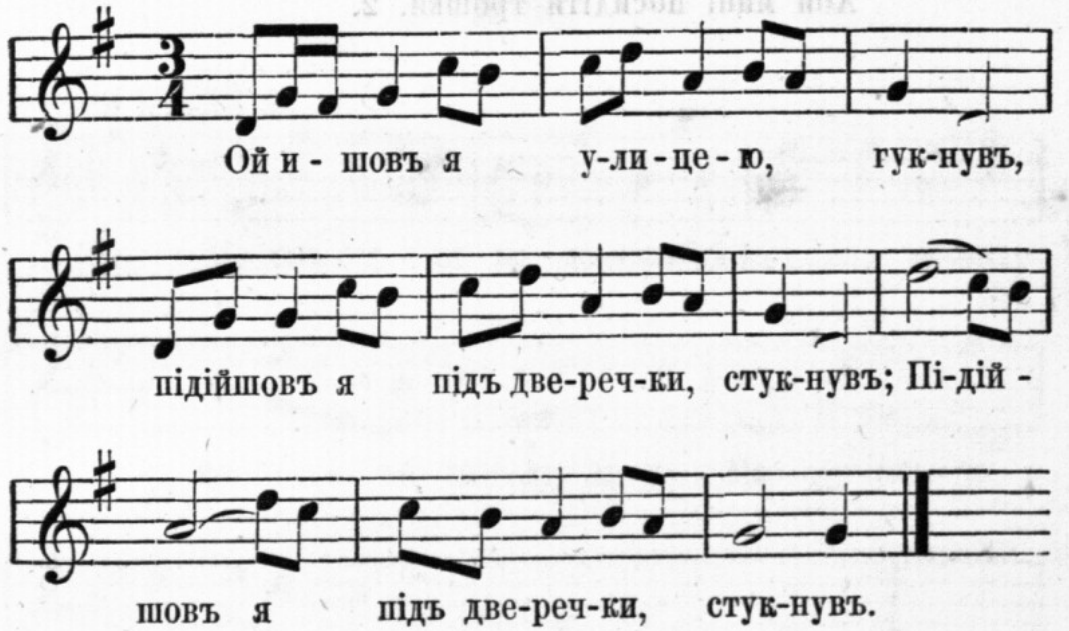

Ой ишовъ я улицею, гукнувъ,
Підійшовъ я підъ дверечки, стукнувъ. 2.
Ой не стукай, мій милий, не стукай,
Кажу тобі, що иншої шукай. 2.
Ой ишовъ я поузъ тестину хату,
Загубивъ я зъ постола залату: 2.
Ой вернуся залати шукати —
Чи не вийде дівчинонька зъ хати. 2.
Ой ишовъ я поузъ тестину пустку,
Загубивъ я вишивану хустку: 2

Ой вернуся хустини шукати —
Чи не вийде дівчинонька зъ хати. 2.
Ой ишовъ я поузъ тестини сіни,
А у тестя вечеряти сіли. 2.
А хочъ дайте, хочъ не дайте істи,
Аби мині край дівчини сісти; 2.
А хочъ дайте, хочъ не дайте ложки,
Аби мині посидіти трошки. 2.

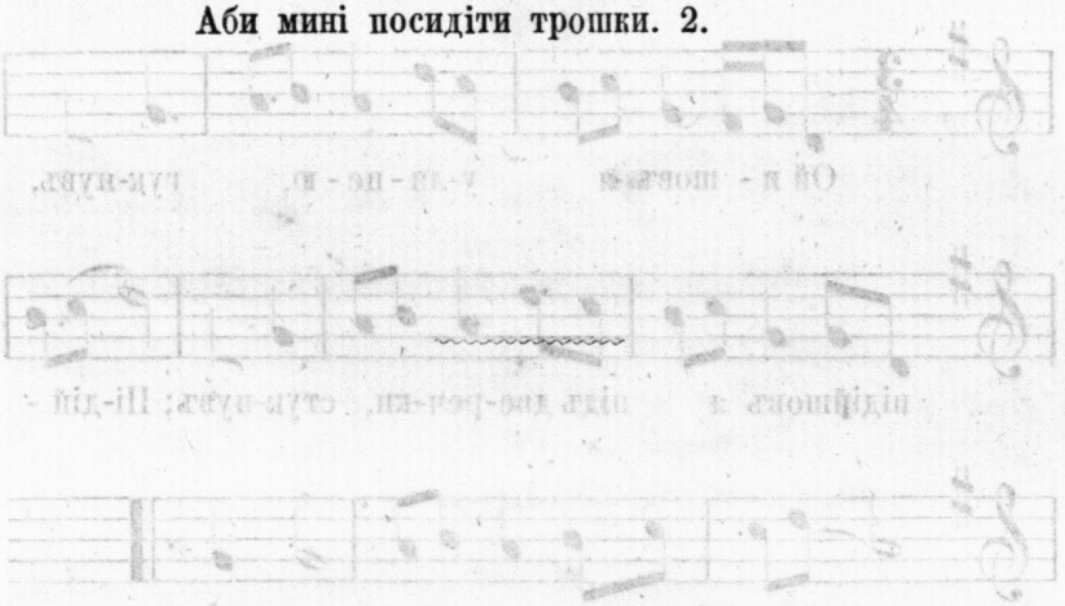

№ 53.

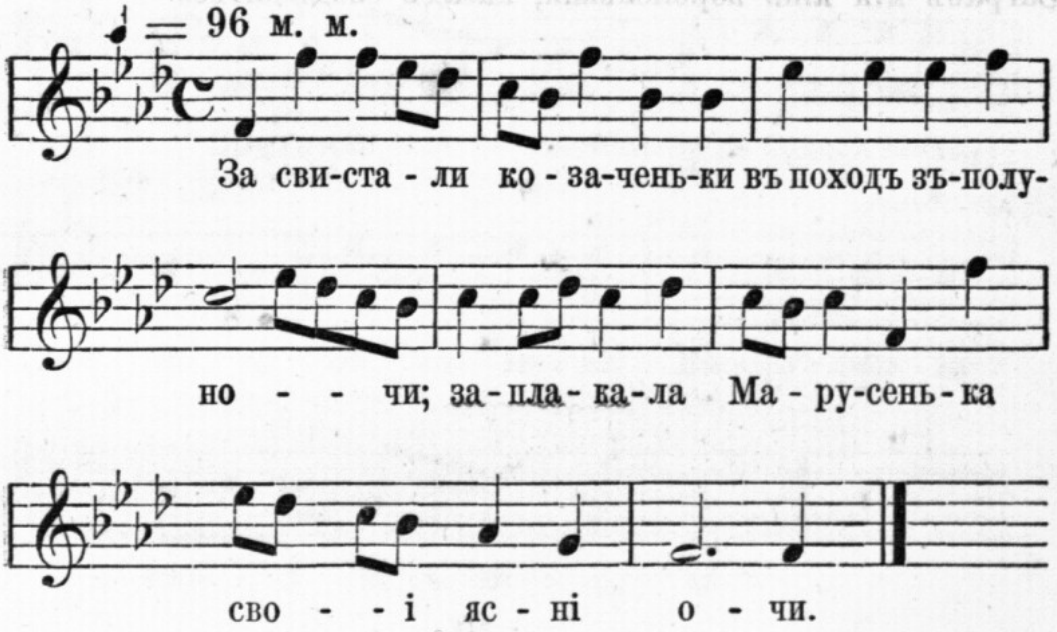

Засвистали козаченьки въ походъ зъ-полуночи;
Заплакала Марусенька своі ясні очи.
— Не плачъ, не плачъ, Марусенько, не плачъ, не журися,
За своёго миленького Богу помолися.
Стоіть місяць надъ горою, та сонця немае;
Мати сина въ доріженьку слізно провожае.
— Прощай, милий мій синочку, та не забавляйся:
За чотирі неділеньки до-дому вертайся.
— Ой радъ би я, матусенько, скоріше вернутьця,

Та вже щось мій вороненький въ воротяхъ спіткнувся.
Ой Богъ знае, коли вернусь, въ якую годину:
Прийми жъ мою марусеньку, якъ рідну дитину,
Прийми ії, матусенько — всі у Божій волі:
Бо хто знае, чи живъ вернусь, чи ляжу на полі.
— Ой рада бъ я Марусеньку за рідну приняти,
Та все не такъ вона мене буде шановати.
Ой не плачте, не журітесь, въ тугу не вдавайтесь —
Загравъ мій кінь вороненький, назадъ сподівайтесь.

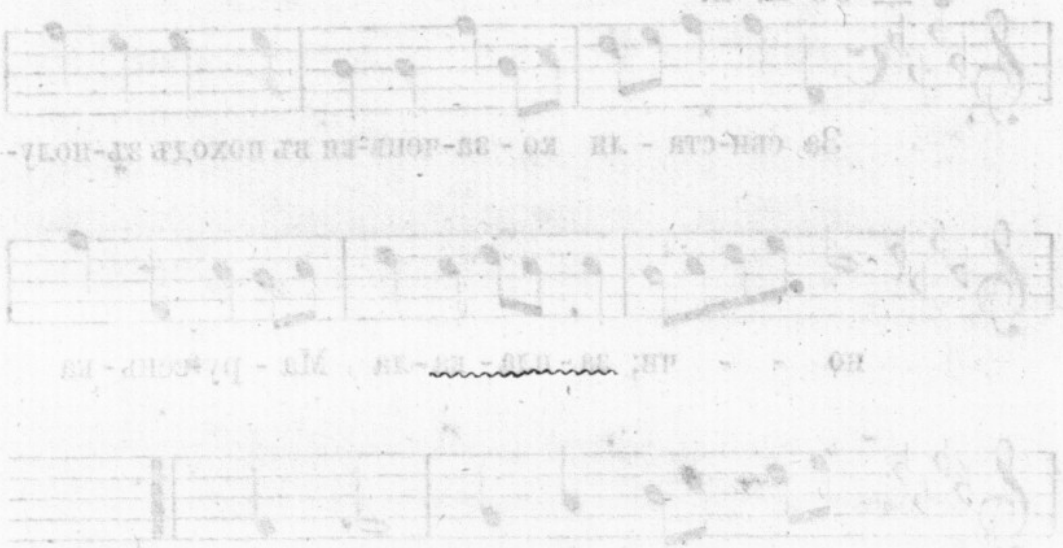

№ 54.

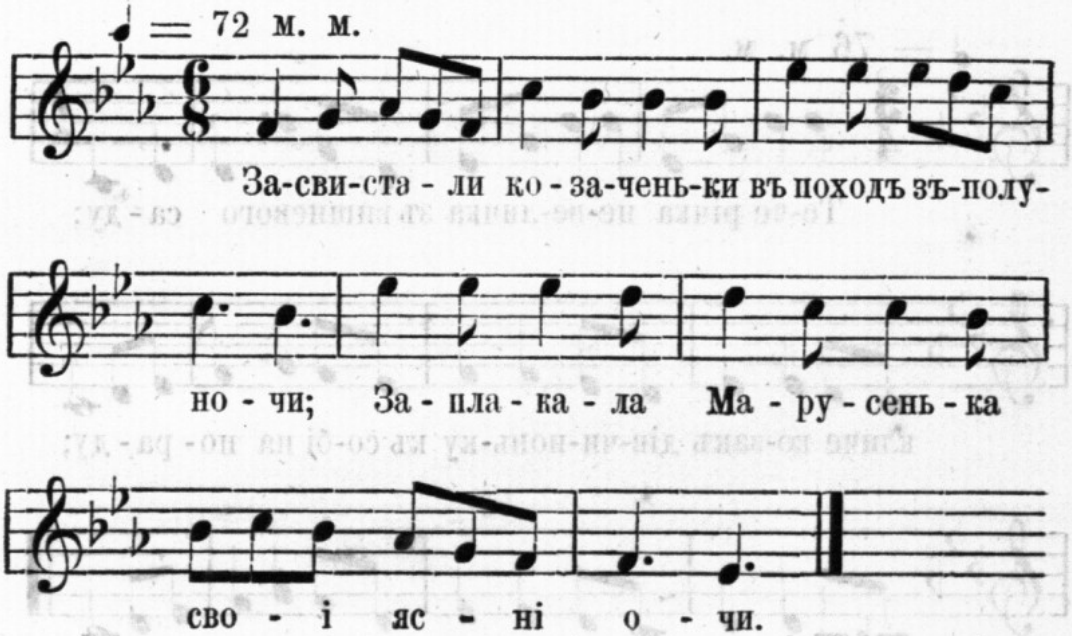
♩ = 72 м. м.
За-сви-ста - ли ко - за-чень-ки въ походъ зъ-полу-
но - чи; За - пла - ка - ла Ма - ру - сень - ка
сво - і яс - ні о - чи.

№ 55.

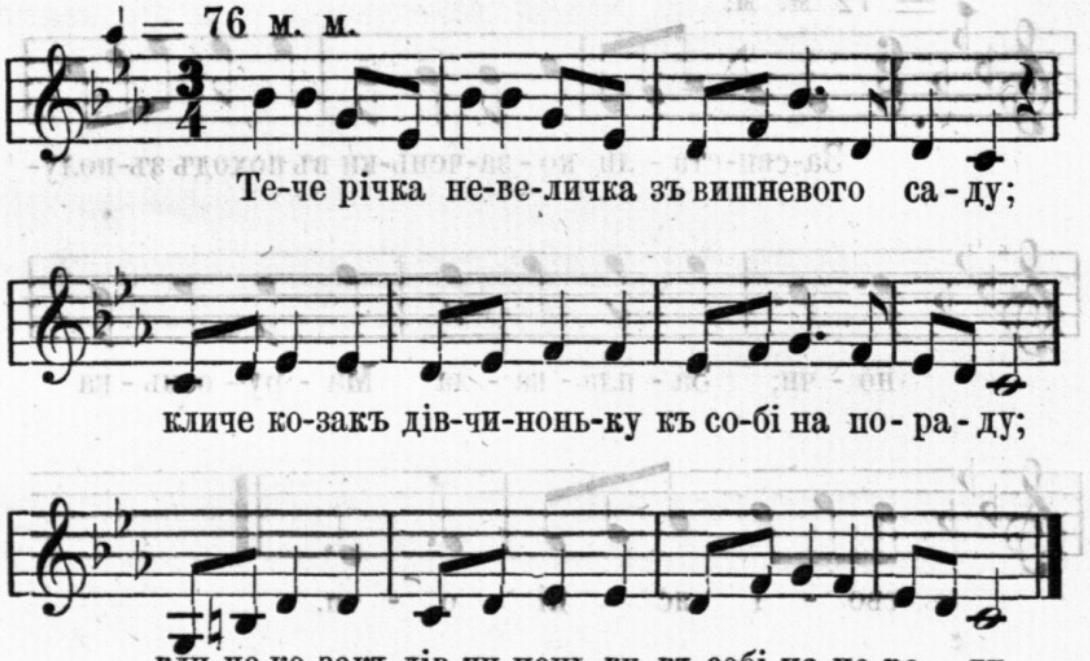

Тече річка невеличка зъ вишневого саду;
Кличе козакъ дівчиноньку къ собі на пораду. 2.
— Порадь мене, дівчинонько, якъ рідная мати:
Ой чи мині женитися, ой чи тебе ждати? 2.
— Ой я жъ тебе, козаченьку, й ражу и не ражу:
Я зъ тобою вечіръ стою, на иншого важу. 2.
— Бодай тебе, дівчинонько, зъ твоею радою!
Я до тебе зъ щиримъ серцемъ, а ти зъ неправдою. 2.

Бодай же ти, дівчинонько, тоді заміжъ вийшла,
Якъ у полі, край дороги, рута яра зійшла! 2.
— Бодай же ти, козаченьку, тоді оженився,
Якъ у млині на камині кукіль уродився. 2.
Дівчинонька догадалась, руту посіяла:
Дощі пійшли, рута зійшла, дівка заміжъ вийшла; 2.
А у млині, на камині кукіль не вродився,
Козакъ старий — літа пройшли, а ще й не женився. 2.

№ 56.

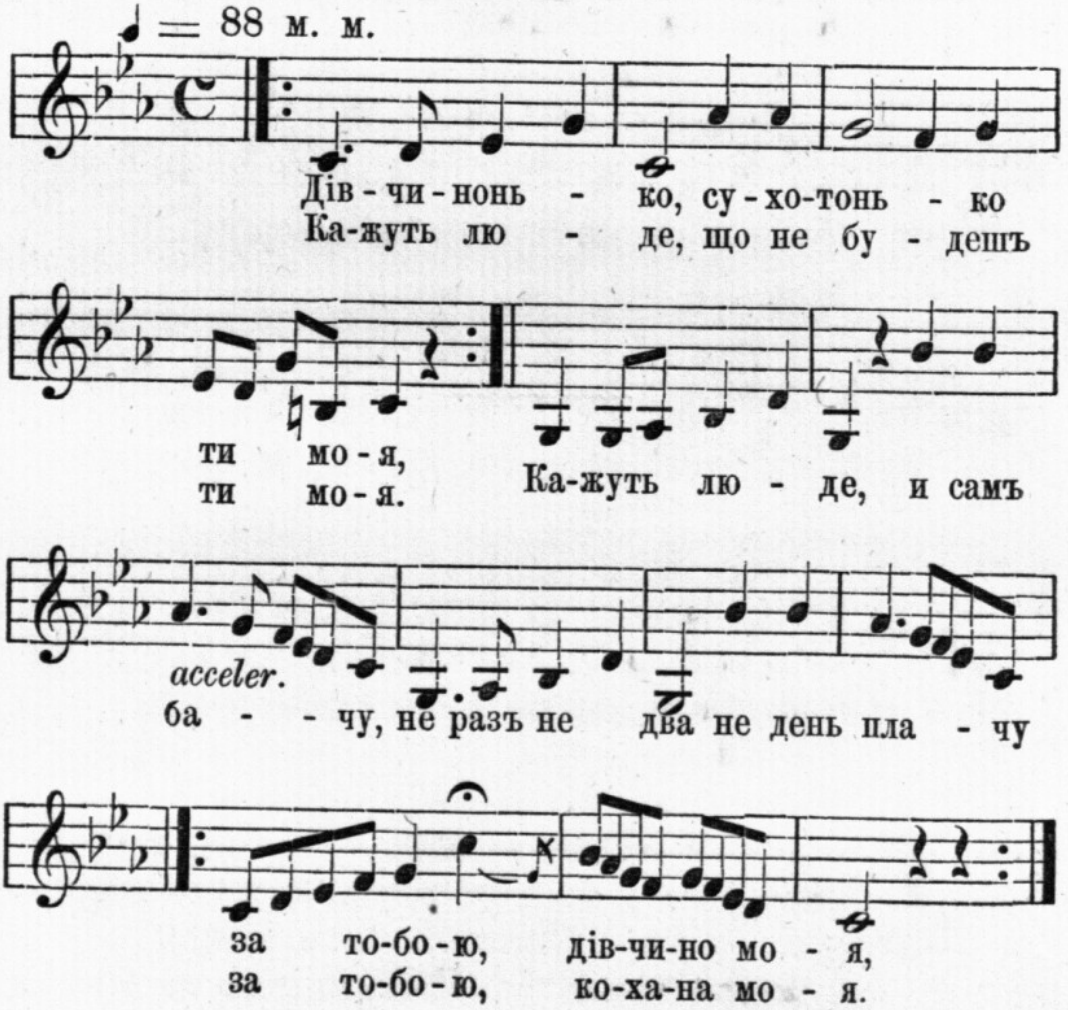

Дівчинонько, сухотонько ти моя,
Кажуть люде, що не будешъ ти моя,

Кажуть люде, и самъ бачу,
Не разъ не два на день плачу
За тобою, дівчино моя.
За тобою, кохана моя.

Ой на гору, мій миленький на гору,
А я тебе оченьками провожу,
Каренькими оченьками,
Чорненькими брівоньками,
Дрібненькими слізоньками. 2.

Низомъ, низомъ, мій миленький, низомъ —
Закидано доріженьку хмизомъ:
Закидали вороженьки
Усі моі доріженьки,
Щобъ я тебе не любила,
Щобъ до тебе не ходила.

Яромъ, яромъ, мій миленький, яромъ —
Перелито доріженьку чаромъ:
Перелили вороженьки,
Усі моі доріженьки,
Щобъ я тебе не любила,
Щобъ до тебе не ходила.

Черезъ гору орелъ воду носе,
Дівчинонька козаченька просе:
«Козаченьку, голубчику,
Ой вернися ти за мною,
Помандрую я зъ тобою. 2.

Ой вернися, мій милий, вернися,
Есть у мене горілка, напийся.»
— Не хочу я вертатися,
Горілочки впиватися;
Лучче було бъ та й не знатися,
Ніжъ тепера та й розстатися.

№ 57.

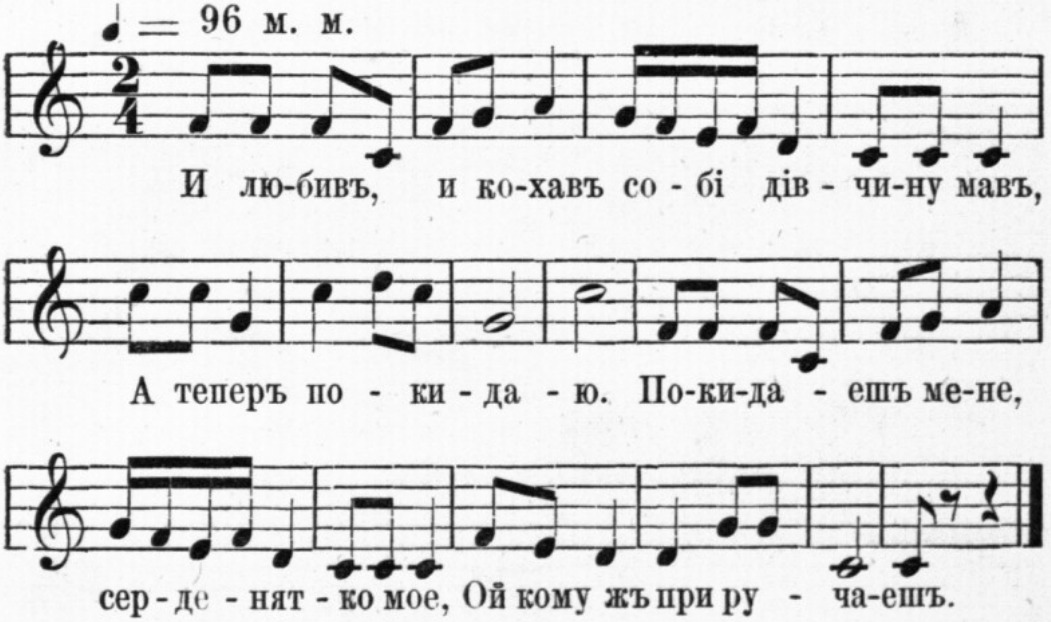

И любивъ, и кохавъ, собі дівчину мавъ,
А теперь покидаю.
— Покидаешъ мене, серденятко мое,
Ой кому жъ приручаешъ?
— Приручаю тебе, серденятко мое,
Та единому Богу;
А самъ я поіду, а самъ поіду
Въ велику дорогу;
Буду писати и пересилати
Сизими орлами.

— Ой десь ти живешъ, серденятко мое,
Поміжъ ворогами.
Ой я не тая та криниченька
Поміжъ дорогами, —
Хто йде, не мине, — водиці напьетця, } 2.
Водиці напьетця.
Хто не зхоче, серденятко мое,
Зъ мене насміетця.

№ 58.

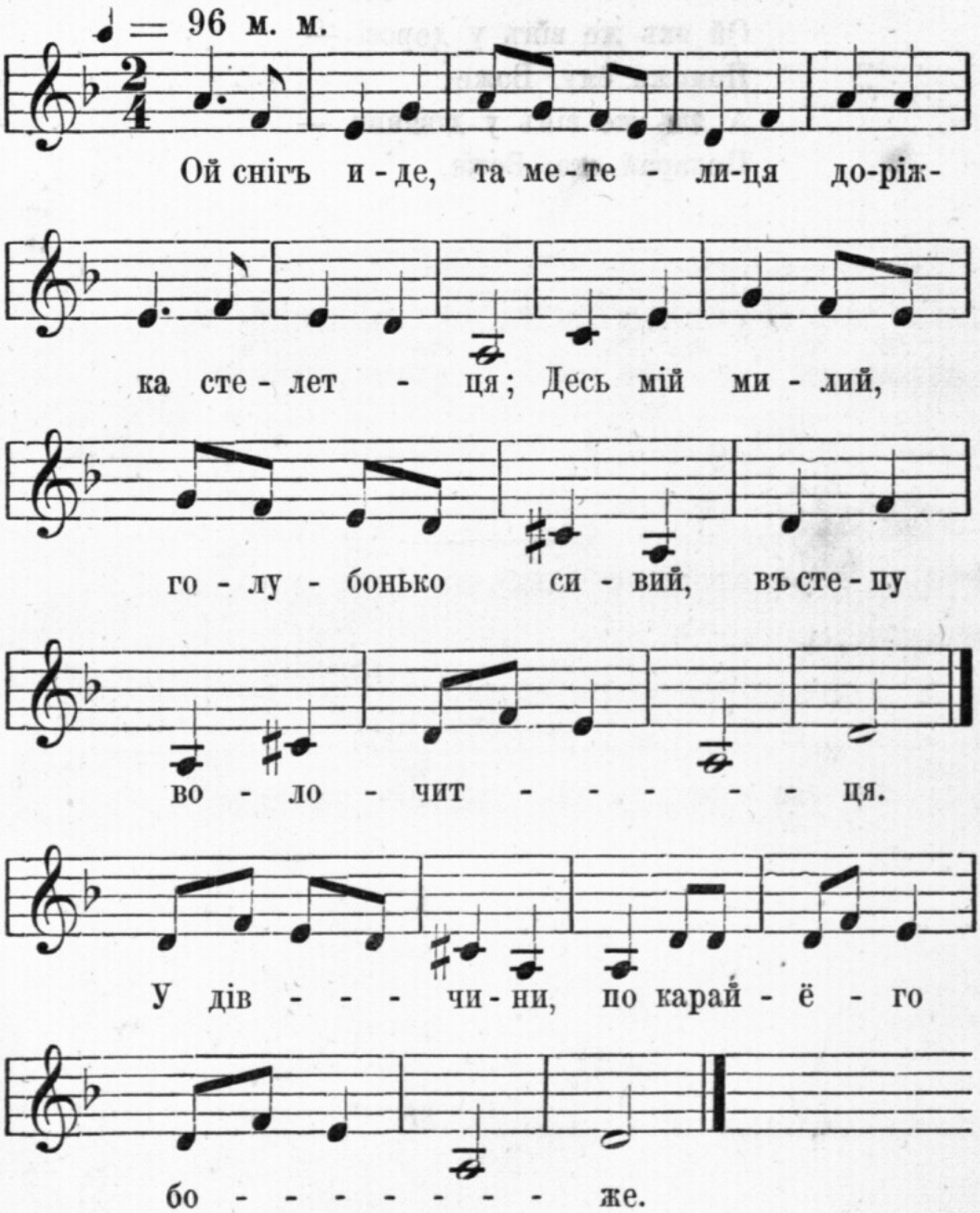
♩ = 96 м. м.
Ой снігъ и - де, та ме - те - ли-ця до-ріж-
ка сте - лет - ця; Десь мій ми - лий,
го - лу - бонько си - вий, въ сте - пу
во - ло - чит - - - - - ця.
У дів - - - чи - ни, по карай - ё - го
бо - - - - - - - же.

Ой снігъ иде, та метелиця —
Доріжка стелецся.
Десь мій милий, голубонько сивий,
Въ степу волочитця.

Ой якъ же вінъ у дорозі —
Поможи ёму, Боже;
А якъ же вінъ у дівчини —
Покарай его, Боже.

№ 59.

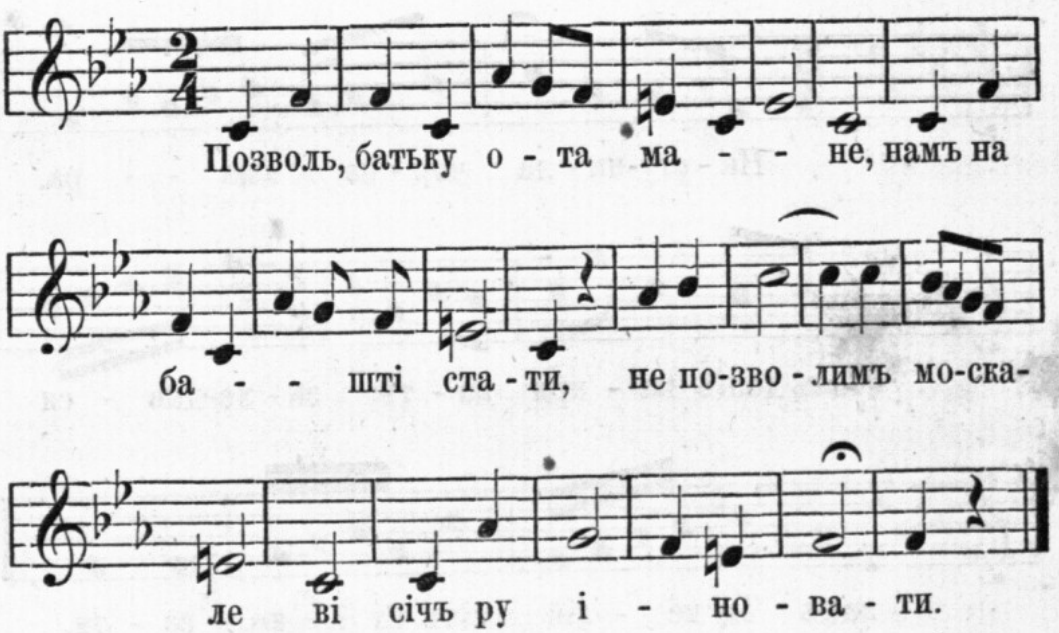
Позволь, батьку о - та ма - - не, намъ на
ба - - шті ста - ти, не по-зво - лимъ мо-ска-
ле ві січъ ру і - но - ва - ти.

№ 60.

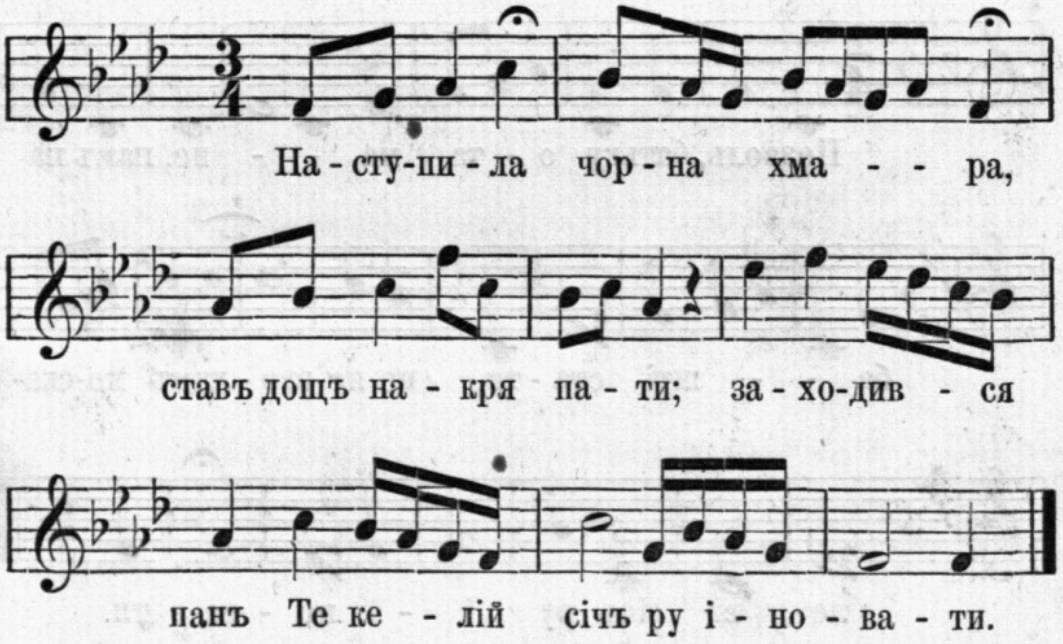
На - сту-пи - ла чор - на хма - - ра,
ставъ дощъ на - кря па - ти; за - хо-див - ся
панъ Те ке - лій січъ ру і - но - ва - ти.

№ 61.

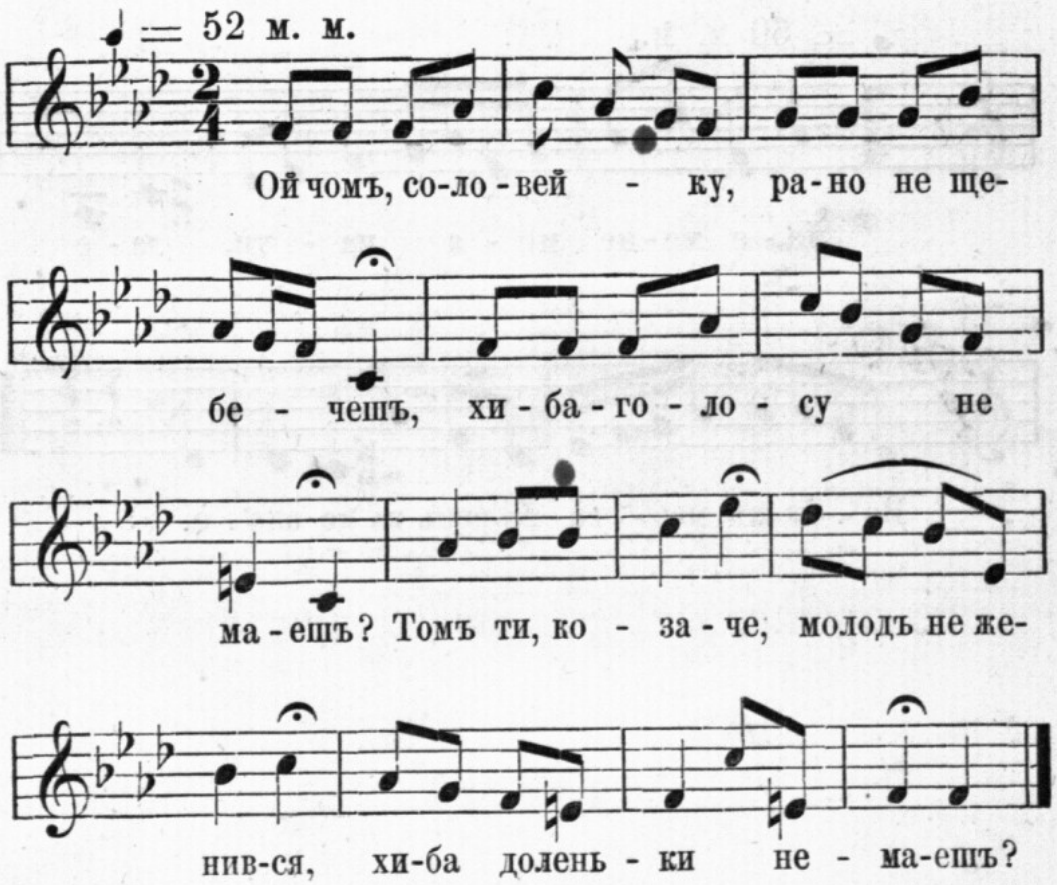
♩ = 52 м. м.
Ой чомъ, со-ло-вей - ку, ра-но не ще-
бе - чешъ, хи-ба-го-ло-су не
ма-ешъ? Томъ ти, ко - за-че, молодъ не же-
нив-ся, хи-ба долень-ки не - ма-ешъ?

№ 62.

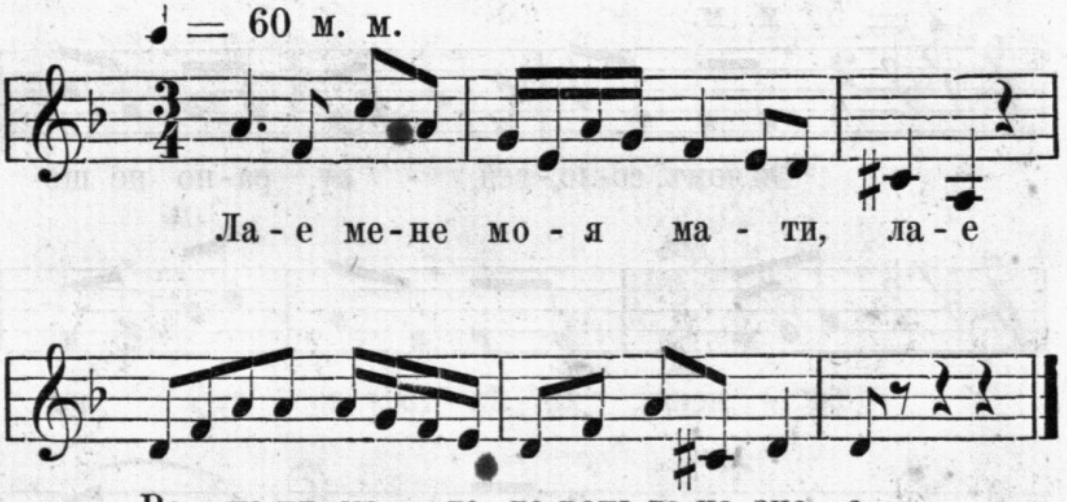

№ 63.

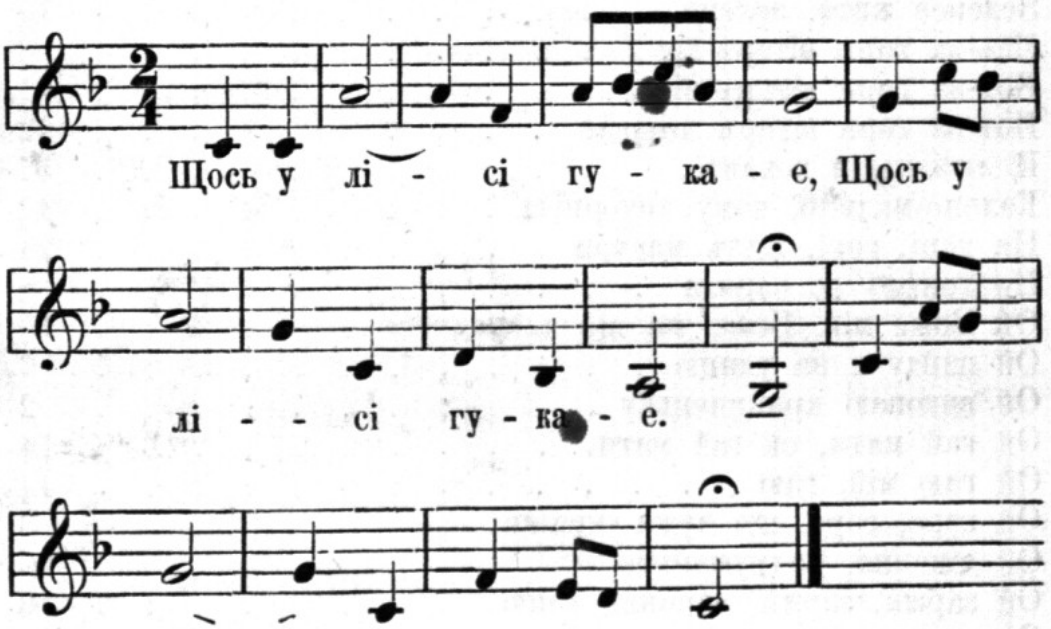

КІНЕЦЬ.

№

Віють вітри, віють буйні . . . . . 10.
Віють вітри, ще й буйнесенькі . . . . . 28.
Всі курочки до купочки. . . . . 27.
Головонько моя бідная . . . . . 26.
Дівчинонько, сухотонько ти моя. . . . . 56.
Журбо жъ моя, журбо . . . . . 45.
Засвистали козаченьки . . . . . 53 и 54.
Зеленее жито, зелене . . . . . 16.
Изъ-за гори вітеръ віе . . . . . 6.
Изъ-за гори вітеръ ві[illegible] . . . . . 51.
Изъ-за гори вітеръ повівае . . . . . 32.
И любивъ, и кохавъ . . . . . 57.
Калино-малино, чому почорніла . . . . . 41.
На горі, горі, ідуть мазури . . . . . 24.
Не топила не варила . . . . . 8.
Ой Боже мій, Боже, на що я вродився . . . . . 15.
Ой вийду я на улицю . . . . . 7.
Ой викопаю криниченьку . . . . . 2.
Ой гай мати, ой гай мати. . . . . 14.
Ой гаю мій, гаю . . . . . 44.
Ой горе, горе, що чужа украіна. . . . . 3.
Ой дівчино, подруженько . . . . . 30.
Ой заржи, заржи, вороний коню. . . . . 36.
Ой зачула моя доля . . . . . 29.
Ой ишовъ я улицею, гукнувъ. . . . . 52.
Ой колись була роскішъ, воля . . . . . 19.
Ой на горі василечки зходять. . . . . 20.
Ой на горі жито . . . . . 17.
Ой не шуми, луже . . . . . 5.
Ой одъ Ромна до Полтави. . . . . 43.
Ой пішовъ милий за лісъ . . . . . 38.
Ой піду я, піду . . . . . 34.
Ой плавала та лебідонька . . . . . 46.
Ой послала мати Катрю . . . . . 18.

№

Ой снігъ иде та метелиця . . . . . 58.
Ой сівъ, запивъ . . . . . 9.
Ой та вітеръ повівае . . . . . 4.
Ой тамъ на горі . . . . . 39.
Ой ти дівчино . . . . . 42.
Ой тонкая хмелиночка . . . . . 11.
Ой уже вечіръ, та й повечеріло . . . . . 40.
Ой у полі край дороги . . . . . 37.
Ой у полі криниченька . . . . . 13.
Ой я зъ роду чумакую . . . . . 1.
Охъ и гаю мій, гаю . . . . . 12.
Підъ нашою слободою . . . . . 35.
Скриплять моі ворітечка . . . . . 50.
Та наступае чорная хмара . . . . . 21.
Та ходила Уляночка по межі . . . . . 49.
Тече річка невеличка . . . . . 55.
Туга мині за тугою . . . . . 31.
У полі могила . . . . . 25.
Червоная калинонька . . . . . 33.
Чого селезень смутенъ невеселъ . . . . . 47 и 48.
Що по горахъ сніги лежять . . . . . 22.
Якъ пішовъ я до дівчини . . . . . 23.

Пісні зъ одними голосами:
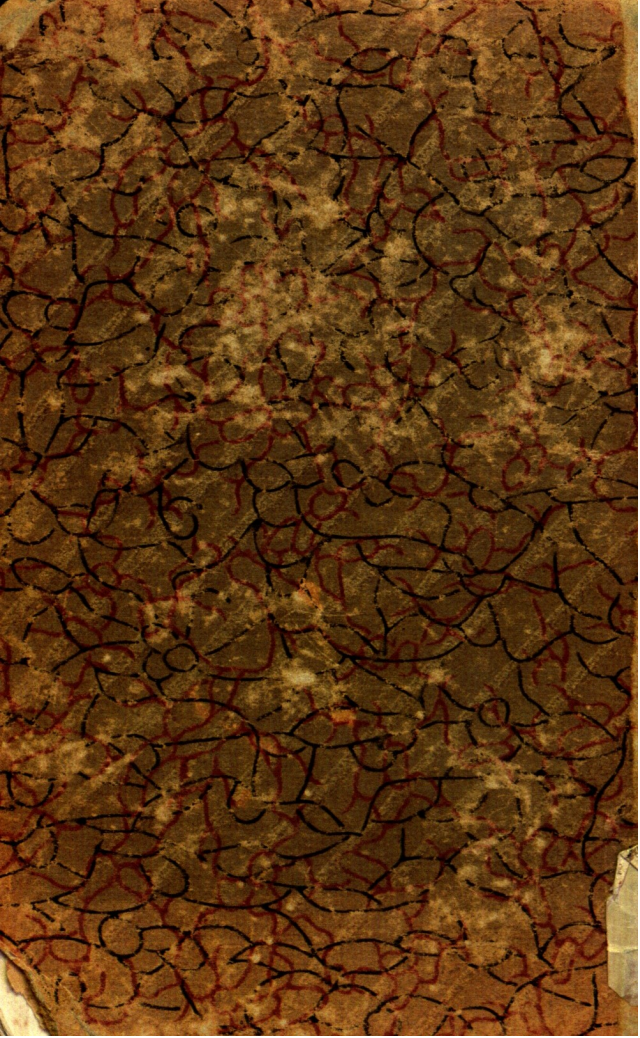
Лае мене моя мати, лае . . . . . 62.
Наступала чорна хмара . . . . . 60.
Ой чомъ соловейку . . . . . 61.
Позволь, батьку-отамане . . . . . 59.
Щось у лісі гукае . . . . . 63.